

Congregació de Senyores
sota la Invocació de la Puríssima Sang
de nostre Senyor Jesucrist i de la
Mare de Déu de la

Soledat

Solea

CONGREGACIÓ DE SENYORES
SOTA LA INVOCACIÓ DE LA PURÍSSIMA SANG
DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST
I DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT

SETMANA SANTA 2018

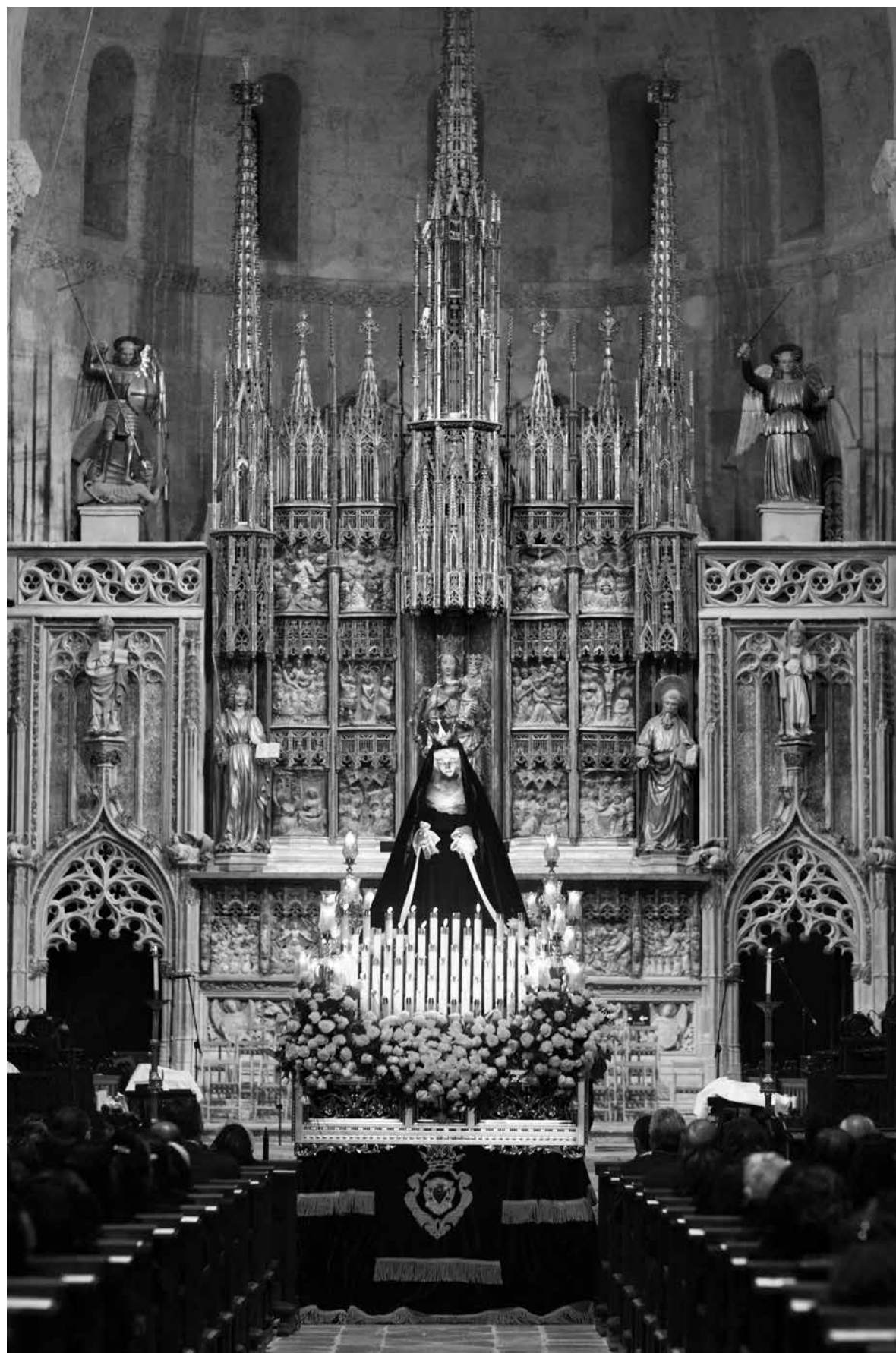
- **Edita**
 Congregació de Senyores
 sota la Invocació de la Puríssima
 Sang de Nostre Senyor Jesucrist
 i de la Mare de Déu de la Soledat
 c/ Natzaret, 1 - 43003 Tàrragona
- **Número 17**
 Setmana Santa
 del 26 de març a l'1 d'abril de 2018
- **Equip de Redacció:**
Direcció
 M. Antònia Blanco Segura
Coordinació
 Dolors Fontana Milà
 M. Teresa Potau Mas
- **Correcció de textos**
 Arantxa Tévar Beunza
- **Fotografies**

Albert Nel·lo	pàg. 4, 36, 53, 63, 87, 89, 91, 103, 106, 111, 112, 115, 117
Carles Mallol	pàg. 10, 25, 100
Fervi	pàg. 6, 14, 18, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 41, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 61, 71, 100, 103, 106, 111, 112, 115
Daniel Seró	pàg. 65, 73, 111
Daniel Pallejà	pàg. 32, 38
Glòria Domènec	pàg. 21, 28, 35, 45, 54, 55, 95, 104
Jaume Sánchez	pàg. 20, 34, 100
Valvé	pàg. 99
Margarita Prat	pàg. 35
Sofia Mata	pàg. 75, 77, 78
Montserrat Turrión	pàg. 57
Montserrat Salvadó	pàg. 57
Montse Amigó	pàg. 40
Joana Carrasco	pàg. 42
- **Portada:** Albert Nel·lo
- **Tiratge:** 1.500 exemplars
- **Gestió editorial**
 Lluís Cambra
- **Dipòsit legal:** T-305-2018

La Junta Directiva no es fa responsable dels continguts dels escrits.

Setmana Santa 2018	5
Jaume Pujol Balcells	
Salutació	7
Josep Fèlix Ballesteros	
Setmana Santa: Patrimoni Col·lectiu.....	9
Josep Poblet i Tous	
Salutació	11
Jordi Sierra Viu	
Dies de sentiment, devoció i religiositat	13
Josep Andreu i Figueras	
Salutació	15
Daniel Cid Ricote	
Soledat	17
Francesc Seritjol Marimon	
Salutació	19
Josep Queralto Serrano	
Salutació	21
Maria Dolores Nolla Tapias	
Potenciem el sentit religiós, eclesial i... ..	22
Mn. Miquel Barbarà Anglès	
Memòria anual	25
M. Antònia Blanco Segura	
Presentació de l'opuscle 2017	44
Fra. Octavi Vilà Mayo	
Fidelitat 2017	50
Josep Maria Sabaté i Bosch	
Solidesa de la meua ànima... ..	53
Eulàlia Potau Mas	
Banda i portants del pas de la Mare de Déu de la Soledat	54
Joan Salvadó Monterubio	
La Mare de Déu de la Soledat i jo	56
Joan Salvadó Monterubio	
III. Dona, aquí tens el teu fill	60
Mònica Huber Potau	
Desconsol	63
Àngels Ferrando i Gómez	
La Setmana Santa de Tarragona: entre fariseus i publicans	64
Josep Maria Sabaté i Bosch	
Pel camí de la Creu amb Maria	68
Josep Ciurana Moncusí	
Paciència, paciència, paciència... ..	72
Sílvia M. Sancho i Roca	
Notes d'arxiu referents als altars laterals... ..	74
Sofia Mata de la Cruz	
El mocador de la Mare de Déu de la Soledat	80
Jordi Bertran Luengo	
Una pregària, per un futur millor	87
M. Rosa Robert Cardona	
Mai no caminaràs sola	88
Jordi Guàrdia Romeu	
Records i memòries dels Màrtirs de Tarragona... ..	92
Joan Menchón Bes	
La Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat	96
Lucía Hoya Romero / Judith Virgili Arcas	
Programa d'actes 2018	101
Junta Directiva	107
Llista de congregants i aspirants	108
Congregants difunts	117
Butlleta d'inscripció	127

Setmana Santa 2018

Benvolguts tots en el Senyor,

Us escric aquestes línies per animar-vos un cop més a viure amb la major intensitat possible les properes celebracions de la Setmana Santa que ja tenim a tocar. I com sempre, sense deixar de viure intensament les vostres desfilades i processons, us animo a participar activament en els actes litúrgics que es desenvolupen a les nostres parròquies —sobretot a la Catedral— i que són la cristallització d'allò que l'Església ha viscut durant tots aquests segles d'història.

Des dels inicis del cristianisme els deixebles s'aplegaven el Dia del Senyor (el diumenge) per a fer memòria, celebrar i actualitzar la passió, mort i resurrecció de Jesucrist, que és el pilar, font i cim de tota la vida cristiana. Tenim testimonis històrics que ens expliquen com vivien els cristians dels primers segles els dies de la Setmana Santa, amb quina solemnitat, amb quina atenció, intensitat i compunció seguien el relat dels evangelistes d'aquells fets esdevinguts a Jerusalem.

Ara no ens cal anar al temple de Jerusalem, però l'Església ens convida a aplegar-nos en assemblea per reviuir aquests moments crucials per a la història del món i la nostra en particular. Efectivament, la Setmana Santa té la capacitat de fer-nos sentir protagonistes d'aquella passió i d'aquell martiri perquè tu i jo formem part d'aquella història, tu i jo ja estàvem en el pensament del Senyor quan donava la vida a la creu.

La llei de Moisès obligava tots els jueus a partir d'una certa edat a pelegrinar cada any a Jerusalem, sobretot amb motiu de la Pasqua. Nosaltres no estem obligats a pelegrinar a cap temple perquè el nostre Temple és el Senyor, però sí que tenim l'obligació moral de participar tant com puguem en l'assemblea que es reuneix per a celebrar l'eucaristia, és a dir, per a recordar i actualitzar la passió, mort i resurrecció de nostre Senyor Jesucrist. La celebració de l'eucaristia no és només un recordatori del que Jesús va viure, sinó que és un memorial, és a dir, una actualització. No una repetició, sinó un tornar a viure aquells moments. És com si se'ns obrís una finestra en el temps i nosaltres, d'alguna misteriosa manera, també hi fóssim presents aquell dia únic i irrepetible allí, al cenacle i al calvari.

Benvolguts, viviu a fons la vida de les vostres confraries i germandats, però no oblideu quina és la manera més plena de viure la Setmana Santa: com a assemblea que celebra, prega i viu la fe al voltant de la taula de la Paraula i de l'Eucaristia.

Us desitjo a tots una bona i fructuosa Setmana Santa 2018.

Rebeu, amb tot el meu afecte, la meva benedicció.

† **Jaume Pujol Balcells**
Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Tradició. Devoció. Emoció. Sentiments. Cornetes i timbals. Els armats. Silenci. Gent als balcons. Gent al carrer mirant. Gent amunt i avall. Oració i reflexió. Un record per als qui ja no hi són. I de fons, com sempre a Tarragona, la mar Mediterrània.

Una mar que durant el Divendres Sant s'atura per escoltar el ressò que li arriba dels timbals de la Processó del Sant Enterrament quan passa pel passeig de Sant Antoni. En canvi ens retorna la imatge serena de la lluna plena reflectida sobre la seva superfície alhora que embolcalla els nostres sentits amb l'essència de la salabor de l'aigua.

Per a tots els tarragonins i tarragonines que des de ben petits participem en les diferents celebracions de la Setmana Santa de la nostra ciutat, els colors, les olors i els sabors propis d'aquests dies sempre estan presents en la nostra memòria, tal com ho va expressar el nostre insigne concitadà i historiador Antoni Rovira i Virgili quan va escriure que “de la Setmana Santa de la nostra ciutat recordava el sol esplèndid, amb mar i cel nets, blavíssims, amb arbres en flor, amb sentor d'aquelles tres herbes —farigola, romaní i espígol— que fan olor de Tarragona”.

Les dones que formeu part de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat de ben segur que compartiu aquestes paraules i les imatges que ens evocuen. La llarga història de la vostra Congregació és un exemple de superació d'entrebancs i de consecució de fites successives, com la que enguany commemoreu, els cent vint anys del distintiu i medalla pròpia.

El rostre de la Mare de Déu de la Soledat expressa de manera molt plàstica la tristesa, dolor i patiment d'algú que ha perdut allò que més estimava. Uns sentiments idèntics als que podem veure en el rostre de moltes persones que cada dia surten als mitjans de comunicació. A dia d'avui hi ha moltes persones que pateixen: refugiats, víctimes de guerres, xenofòbia o d'integrismes violents, també les víctimes de les desigualtats socials i econòmiques que ha provocat la crisi a conseqüència d'un sistema de valors egoista i deshumanitzat, les persones a les quals els efectes del canvi climàtic les ha obligat a fugir del seu hàbitat de sempre, i també, de manera molt cruel i descarnada, les dones, nenes i nens víctimes de l'atrocitat i brutalitat de la violència masclista. Aquestes són algunes de les espines d'aquesta corona que el temps que ens ha tocat viure ens obliga a suportar.

Els passos de les nostres processons, especialment la del Divendres Sant, també palesen un missatge de fraternitat, generositat, solidaritat o altruisme que podem aplicar als problemes i conflictes del món actual. De la mateixa manera que el Cirineu va alleugerir el patiment de Jesús amb la creu, a dia d'avui moltes persones mitjançant el voluntariat a Càritas, el Banc d'Aliments, la Creu Roja o tantes i tantes ONGs ajuden a resoldre les necessitats més bàsiques d'aquells qui pitjor ho passen.

Així, doncs, quan us crido, com faig ara, a participar amb intensitat en la nostra Setmana Santa i a viure-la, també us convido a obrir els ulls, les orelles i el cor a tots els patiments i dificultats que suporten molts homes i dones dels nostre entorn i també d'arreu del món.

Molt bona Setmana Santa i Pasqua de Resurrecció.

**compartim les
nostres tradicions**
promovem la celebració
de la Setmana Santa

Aquí **Diputació**

Diputació Tarragona

Setmana Santa: PATRIMONI COL·LECTIU

Una vegada més, amb l'arribada de la primavera, els carrers i les places dels nostres municipis s'omplen de solemnes i multitudinàries processons que duen arreu el missatge de la Setmana Santa. Espiritualitat, tradició i història conflueixen durant aquests dies per commemorar un dels moments més importants de l'any litúrgic cristià. És temps de reflexió i recolliment, de viacrucis, de tradicions i d'un vast i ric conjunt de celebracions que impregnen aquests dies els nostres pobles i ciutats.

Al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre aquestes festes es caracteritzen per l'elegància i la solemnitat. De fet, la Setmana Santa té oficialment categoria patrimonial en diversos indrets de les nostres comarques, i és una festivitat reconeguda i admirada per la ciutadania, sigui quin sigui el grau d'implicació. Frigor, color i festa conviuen amb el recolliment i el silenci, i creen sovint un ambient corprenedor.

Publicacions com la que teniu a les mans són testimoni i portaveu de com es viu la celebració i dels sentiments que genera. Una tradició arrelada i ben nostra, amb una projecció social i cultural que va més enllà de l'estricta sentit religiós fins que esdevé patrimoni de tothom.

La flama de la Setmana Santa està ben encesa a casa nostra gràcies a l'esforç i la tasca desinteressada de les confraries i altres associacions vinculades a una celebració tan magna. És per aquest motiu que, des de la Diputació de Tarragona, vull agrair el paper clau de totes aquelles entitats que treballen en l'arrelament i la promoció dels actes i celebracions associats a aquesta festivitat tan nostrada. És moment d'endinsar-nos en la Setmana Santa. Visquem-la amb plenitud.

Josep Poblet i Tous
President de la Diputació de Tarragona

Diputació Tarragona

Benvolgudes amigues,

Un any més Tarragona es prepara per acollir la Setmana Santa, una de les trobades més esperades en què tots els tarragonins i tarragonines expressem, a través de la nostra fe, l'orgull tarragoní, l'orgull de ciutat. I és que els tarragonins sabem fer de la necessitat virtut i aquesta actitud queda exemplificada, encara més, a través de la vostra activitat de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat.

En oportunitats anteriors que he tingut de dirigir-me a totes vosaltres, he reivindicat l'exemple de valentia que doneu en representar, cada any, una de les imatges més commovedores, el patiment d'una mare davant la pèrdua d'allò més sagrat, el fill. No obstant, enguany voldria posar l'accent en l'exercici de transmissió de valors que feu Setmana Santa rere Setmana Santa. La vostra congregació transmet a les noves generacions un esperit i una devoció a la Mare de Déu amb un perfil propi i ben diferenciat. La tasca per formar nous fidels és, alhora, la feina per formar nous tarragonins, en aquest cas tarragonines, que s'incorporen mitjançant la Processó del Dissabte Sant al paisatge de la nostra ciutat, la nostra capital, i ens enforteixen a tots com a comunitat.

Permeteu-me acabar donant-vos les gràcies per la feina i desitjant-vos una bona Pasqua a totes les Senyores de la Congregació així com a les aspirants.

Jordi Sierra Viu
Subdelegat del Govern a Tarragona

SETMANA SANTA
2018

 Port de Tarragona

www.porttarragona.cat

Dies de sentiment, DEVOCIÓ I RELIGIOSITAT

Un any més Tarragona comença a respirar l'esperit de la Setmana Santa. Solemnitat, devoció, religiositat i tradició ompliran els carrers en una vivència col·lectiva que forma part de la nostra identitat. El silenci de les processons, barrejat amb el so dels timbals, la llum de les atxes tremolant sobre els característics colors de les vestes tornaran a fer acte de presència en una de les setmanes més sentides i arrelades.

La nostra és una Setmana Santa única i reconeguda arreu del país, tant per la tradició com pel sentiment que es respira en els actes que se celebren en diferents indrets de la ciutat. Els carrers s'omplen de gent per acompanyar un acte que ens recorda el sacrifici d'immensa generositat de Nostre Senyor Jesucrist.

Els actes que conformen la Setmana Santa a Tarragona configuren una unió entre la fe i l'arrelament a la tradició, i es fa palesa la important dimensió social i cívica que té. Tot plegat evidencia la capacitat que té la fe de cohesionar les comunitats que li donen suport, fet cabdal en moments com els actuals, en què cal actuar de forma conjunta a l'hora d'assumir reptes de futur.

Vull aprofitar aquest espai per destacar la tasca abnegada de totes les germandats, agrupacions i associacions com la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat en la nostra Setmana Santa, una tasca que esdevé essencial per consolidar els actes que se celebren en aquesta setmana tan sentida i nostrada per a tots els tarragonins i tarragonines.

La vostra feina fa possible que els diferents actes facin gran Tarragona, que la nostra ciutat sigui reconeguda arreu i que molta gent, de fora i de la nostra ciutat, pugui gaudir d'uns dies de devoció, espiritualitat i tradició.

Com a president del Port de Tarragona, vull encoratjar tots els membres de la vostra agrupació a continuar vivint intensament la Setmana Santa des de la fe cristiana, la il·lusió, la generositat i l'esperança i a seguir treballant per fer possible que la nostra ciutat tingui el reconeixement que es mereix.

Josep Andreu i Figueras
President del Port de Tarragona

S'acosten la Setmana Santa i tots els sentiments que se'n deriven. A diferència del Nadal, que és goig, amor, adoració, il·lusió, etc., la Setmana Santa comporta un altre sentiment no menys profund però sí potser més intern i intens: reflexió, introspecció, penitència, dolor, odi i ràbia continguda contra els qui van crucificar el nostre Guia, perdó, creença, la llum que comporta la seva resurrecció, i amb ella, el camí que ens il·lumina i hem de seguir tots aquells que ens considerem cristians.

Compartiran amb mi que, en poc temps, la nostra Setmana Santa ha canviat molt. Fins fa no gaires dies, la perspectiva era única, l'estat confessional, els cinemes i les discoteques tancaven, els mitjans radiofònics només emetien notícies, algunes de dubtós calat, música clàssica i actes religiosos, i tothom ho considerava normal i natural.

Es vulgui o no, la religió és una realitat que hi ha a la societat, és expressió espiritual, és cultura i és tradició. Avui ja no és una imposició de l'Estat o de qualsevol poder; per tant, donar-hi suport és sinònim de mantenir expressions culturals ancestrals, és defensar a ultrança unes manifestacions religioses que per uns instants surten fora dels temples, i aporten claredat, fulgor i sentiment als carrers; en definitiva, és defensar la nostra essència, la nostra religiositat i les nostres tradicions i sentiments més íntims amb retalls de lliçons d'història sagrada, la nostra història i origen com a éssers humans i cristians.

Abans de res, la meua admiració a totes aquelles persones que, amb més o menys profunditat de sentiment, col·laboren amb els diferents actes de la Setmana Santa i els fan possibles, perquè són voluntaris que treballen amb il·lusió i esforç per a tots els altres ciutadans. En tot plegat hi veig un principi d'amor al proïsme, essència i solc essencial que germina en el nostre primer manament religiós.

Así pues, quisiera expresar mi agradecimiento por su dedicación, su participación y el seguimiento de los actos haciéndolos propios. Quiero animalos a que sigan por esta senda y que trabajen por el relevo, con el fin de darles una larga continuidad.

Se acercan días de Cristianismo en mayúsculas, se acercan días de penitencia, se acercan días de enraizarnos en nuestro pasado para saber vivir el presente a fin de poder comprender y guiarnos hacia el futuro, se acerca tiempo de silencio y reflexión, se acerca tiempo de respeto y amor para quien murió en la cruz y dio la vida para salvarnos... Se acerca Semana Santa.

Disfruten, oigan, sientan, vivan y escuchen en su interior, sabedores de la fuerza de llevar la cruz como luz que guía nuestras vidas... nuestra cruz.

Daniel Cid Ricote
President del Consell Comarcal del Tarragonès

Soledat

Tot i que sembli tòpic, típic i recurrent, cal fer esment de la importància de la dona en la Setmana Santa de Tarragona, que les Senyores de la Soledat heu transmès de generació en generació.

Avui dia, és ben actual la discussió entre igualtat d'homes i dones en la nostra societat, la paritat en els càrrecs de responsabilitat, la capacitat de dones i d'homes per dur a terme tot allò que es planegin, excepte una que per raons de la naturalesa només poden fer les dones, com és donar a llum. Cal recordar que durant anys les dones han estat relegades a un segon terme, però entitats com la vostra han fet mantenir viu l'esperit lluitador de totes elles.

Un esperit que, com la Verge de la Soledat que us il·lumina, ha aconseguit que a poc a poc ningú s'estranyi de veure una dona a la processó, tot i que moltes no fa pas tant només planxaven les vestes per als marits, pares o fills. Moltes dones havien de sortir de penitents perquè no podien desfilar amb els seus familiars masculins, o als primers anys per no ser assenyalades com estranyes. Per sort, aquests estigmes van desaparèixer de la nostra societat gràcies a nenes, noies i dones que han aguantat lluitant i lluiteu dia rere dia per fer palesa la vostra perseverança.

Esperem que aquesta Setmana Santa sigui joiosa i que la Mare de Déu de la Soledat ens ajudi a tots a superar les dificultats que ens trobem en el camí de la vida.

Francesc Seritjol Marimon
*President de l'Agrupació d'Associacions
de la Setmana Santa de Tarragona*

Quan tingueu a les mans la present revista ja farà dies que estem en ple temps quaresmal que ens prepara espiritualment a celebrar la Pasqua, fonament de la nostra fe. Cal preparar-se a viure novament la Setmana Santa a fi de no reduir-la a uns actes exteriors tradicionals buits de contingut cristià. I per això cal la conversió a la qual ens crida la Quaresma. Necessitem convertir-nos sempre ja que experimentem limitacions, defallences, errors i pecats en el nostre camí de la vida. Però el pecat, el mal, no pot impedir que Déu ens estimi i ens ofereixi, per Jesucrist el seu Fill, l'alliberament. Alliberament manifestat i dut a terme per Jesucrist en la seva passió, mort i resurrecció. És això el que celebrem i manifestem especialment els dies de la Setmana Santa. Si, Jesús ens ha redimit amb la seva Sang, *vessada per nosaltres*. Durant aquests temps ressona la veu del Pare: *Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut, escolteu-lo*. Cal, doncs, escoltar-lo novament. El podrem escoltar si oïm la seva paraula proclamada a les celebracions litúrgiques, si fem silenci dins nostre, acollint el seu missatge, que es converteix en pregària i acollida de l'altre.

Jesús a la creu ens va deixar la seva Mare com a mare nostra, com diu el Papa Francesc en l'Exhortació Apostòlica "La joia de l'Evangeli": *Al peu de la creu, en l'hora suprema de la nova creació, Crist ens porta a Maria. Ell ens porta a ella, perquè no vol que caminem sense una mare, i el poble llegeix en aquesta imatge materna tots els misteris de l'Evangeli* (n. 285).

Els congregants i congregantes de les dues congregacions germanes de la Sang professem la mateixa devoció a Nostre Senyor Jesucrist sota la invocació de la seva Puríssima Sang i a la seva Santíssima Mare de Déu en la seva Soledat, i estem units inseparablement des dels seus inicis participant del mateix esperit i carisma. Volem continuar amb esperit renovat en aquest camí i és en aquesta societat actual pluralista que els cristians estem cridats a no avergonyir-nos de seguir Jesús. Ho hem de fer amb respecte, senzillesa, sense imposicions, però sense por ja que forma part del dret a la llibertat religiosa, que tenim com a ciutadans, de manifestar les nostres creences tant de forma individual com col·lectivament, tant en públic com en privat.

Bona Setmana Santa i Santa Pasqua de Resurrecció!

Josep Queralto Serrano, pvre.
Prefecte i president de la Sang

De nou arriba la Setmana Santa, enguany molt matinera, que ens apropa a la celebració de la crucificació del Senyor i la soledat de la nostra Mare.

Fa pocs dies vaig llegir una notícia que em va impactar: la creació del Ministeri de la Soledat al Regne Unit, per tractar la solitud en les persones grans i les qui han perdut les persones estimades o que no tenen ningú amb qui compartir estones. Tal com va explicar la primera ministra, Theresa May: “La soledat és la trista realitat de la vida moderna.”

Doncs a través aquest mitjà desitjo que cap de les nostres congregantes, ni ningú, se senti sol, que sempre ens acompanyi al nostre costat la Mare de Déu de la Soledat. Amb l’oració i les pregàries ens consolem i estem fortes.

Com ja sabeu, aquest any ha estat un any auster a causa de les despeses extraordinàries de les obres de la façana de la casa de Natzaret, i encara ens en queda una part per restaurar.

També us informo que és un any de canvis, ja que deixa el càrrec de cap de portants del pas de la Soledat el Sr. Joan Salvadó, a qui agraïm infinitament la seva tasca. Tot i amb això, continuarà al nostre costat.

Donem la benvinguda al seu substitut, el Sr. Gabriel Molina, nou cap de portants, que ens ha acompanyat durant molts anys com a ganxo al pas de la Mare de Déu de la Soledat.

Estimades aspirants, congregantes, portants, membres de la Banda i simpatitzants de la vostra i nostra Congregació, desitjo que gaudiu d’una bona Setmana Santa, molt devota, així com d’una feliç Pasqua, ja que sense la Resurrecció no tindria sentit el calvari sofert.

María Dolores Nolla Tapias
Priora de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat

Les associacions de Setmana Santa tenen una pluralitat d'identitats que les fa diferents unes de les altres i manifesta un conjunt molt enriquidor de devocions, de pràctiques, de tradicions...

Fins i tot entre totes configuren una diversitat de dimensions i aspectes que les fa presents en la societat com un conjunt de colors molt variats. Tenen una dimensió social, econòmica, cultural, artística, històrica, folklòrica, turística...

Pel seu normal desenvolupament és necessari que la societat admeti de manera digna que la llibertat religiosa és un dret fonamental que cal respectar, tutelar i fins i tot promou.

Hem de dir que en el fons de tota aquesta pluralitat i diversitat hi ha d'haver un nucli que és el que ha de donar sentit a tot el conjunt. El que està a l'origen i en el fons de tota la Setmana Santa és Jesucrist el nostre únic Salvador que va morir i ressucitar per la nostra salvació. I Jesucrist tal com el trobem i el celebrem en l'Església. Que vol dir també amb un sentit religiós ben viscut i autèntic.

El nucli del misteri cristià l'Església el celebra principalment amb la litúrgia i també amb els actes de pietat popular que han d'estar ben coordinats amb la litúrgia i hi han de ser coherents. El Concili Vaticà II diu que els exercicis de pietat popular s'han d'organitzar tenint en compte els temps litúrgics, de manera que vagin d'acord amb la Sagrada Litúrgia, d'alguna manera derivin d'ella i a ella condueixin, ja que la Litúrgia per la seva mateixa naturalesa està molt per damunt d'ells (Sacrosanctum Concilium, 13). Per a aplicar això hi ha un Directori de la Santa Seu sobre la Pietat Popular.

Aquest Directori diu que, després del Concili de Trento, es van desenvolupar les associacions de Setmana Santa amb una triple finalitat: la penitència, la formació del laics i les obres de caritat. Encara que sigui breument tenim molt clar quin ha de ser el nucli que estigui present en totes i cada una de les associacions de Setmana Santa i que ha de donar sentit profund a tot el conjunt i a tot el que fan. Un nucli religiós, eclesial i centrat en Jesucrist i tot el misteri de la seva mort i resurrecció per la salvació de tota la humanitat.

M'agradaria expressar-ho amb un conte explicat per un germà prevere i ampliat després.

Diu que en acabar l'entrada de Jesús a Jerusalem el ruc que el portava va anar cap a casa molt content. Estava segur que aquella festa l'havien fet per ell. N'estava cofoi i se'n vantava. La seva mare es veu que li va fer alguna reflexió i li va dir que al dia següent anés a tombar per Jerusalem. Quan va arribar a casa, la mare li va preguntar com havia anat i ell estava tot trist i encorregut. Li va manifestar que ningú l'havia saludat, ni l'havien conegut ni l'havien reconegut. Llavors la mare li va dir: fill meu has d'entendre que **tu sense Jesucrist només ets un ruc**.

Què serien les associacions de Setmana Santa sense sentit religiós, eclesial... i sense referència a Jesucrist?

Mn. Miquel Barbarà Anglès

Delegat diocesà per les Associacions de Setmana Santa

Demarcació de Tarragona

Ntra. Sra del Claustre, s/n 1r

43003 TARRAGONA

Tel. 977 23 80 12 - 977 25 26 46 - Fax 977 23 80 06

e-mail:tarraco@eic.es

[www. engineerstarragona.com](http://www.engineerstarragona.com)

Memòria anual

M. Antònia Blanco Segura

Secretària de la Congregació

L'1 de març, Dimecres de Cendra, va començar la Quaresma amb una missa a la Santa Església Catedral durant la qual es va imposar la cendra als assistents. Com va indicar l'arquebisbe, “comencem el temps de Quaresma, una nova oportunitat per a la conversió autèntica i sincera. Amb la celebració del Dimecres de Cendra hem iniciat el temps litúrgic de Quaresma, un camí de quaranta dies que portarà a la Pasqua de Resurrecció”.

L'activitat de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat s'inicià el primer divendres de Quaresma, dia 3 de març, a la parròquia de la Santíssima Trinitat, on es va oficiar un viacrucis i a les 19.00 h, santa missa. A continuació a l'església de Santa Maria de Natzaret es va oferir una pregària al Sant Crist de la Sang, que es va repetir els dies 10, 17, 24 i 31 de març i el 7 d'abril.

El dimecres 15 de març el president de la Congregació, Mn. Queraltó, va oferir una missa en sufragi de les set senyores congregantes traspassades a la Casa del Pare durant l'any.

A les 17.45 h es va reunir la Junta General Ordinària, per complir el que manen els nostres Estatuts.

Després de donar la benvinguda a les assistents, es va llegir i aprovar l'acta de la sessió anterior. També es va presentar i aprovar la memòria d'activitats, presentada per la secretària, Sra. M. Antònia Blanco, i posteriorment es va aprovar la memòria econòmica del 2016, que va exposar a l'assemblea la tesorera de la Congregació, Sra. Montse Gabriel. Tot seguit es va passar al torn obert de paraules, amb preguntes i intervencions de les assistents. A continuació es va presentar la proposta d'aprovació del pressupost ordinari previst per a l'exercici del 2017.

A les 18.00 h es va celebrar una Junta General Extraordinària per acceptar l'augment de quota de congreganta i aspirant de 2 €. Va ser aprovat per unanimitat. Hi era present el president, Mn. Josep Queraltó; la priora, Sra. M. Dolores Nolla; la Junta Directiva de la Congregació, i un nombre important de congregantes.

El dia 16 de març el pare Pere Cardona, OFM, va impartir una conferència quaresmal. L'acte va tenir lloc a l'església de Natzarèt. Estava organitzada conjuntament per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat i la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

La Junta de la Congregació de la Soledat s'ha reunit diverses vegades en sessió de treball durant l'any. També s'han reunit en diferents ocasions els membres que formen la Comissió Mixta de la Congregació de la Puríssima Sang, composta per Mn. Josep Queralto, les representants de la Junta de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat, les Sres. Nolla, Gabriel, Potau, Brunet i De Lamoga, i els representants de la Junta de la Reial i Venerable Congregació de Sang, els Srs. Boada, Pallejà, Pintado, Ciurana i Pérez de Mendiguren, per tractar tots els temes comuns que afecten totes dues congregacions.

El dia 25 de març la Reial Germandat de Jesús Natzarè va organitzar una taula rodona amb el tema "El paper dels aspirants a les processons". En nom de la Congregació de Senyores de la Soledat va participar en el col·loqui la Sra. Inés Solé Guillén, la nostra cap d'arrengleradores.

Com cada any, les senyores Dolors Fontana i Joana Carrasco, que formen part de la Junta Directiva, han assistit a les reunions mensuals que convoca l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

El dijous 2 de març es va presentar en públic el cartell de la Setmana Santa de Tarragona 2017 i es va donar el tret de sortida de manera oficial als actes de la Setmana Santa. Va tenir lloc a l'església de Sant Agustí, l'organitzava l'ASST i el va presidir l'Excm. i Rvdm. Sr. Jaume Pujol i Balcells.

A continuació és va portar a terme l'acte simbòlic de l'encesa de la llum, que va finalitzar amb un concert dirigit per Óscar Miguel Losada, titulat "Passió i dolor", en què la Banda Unió Musical de Tarragona va oferir una selecció de marxes processionals.

Primer de tot van desfilat un congregant i un aspirant de cada confraria amb la vesta reglamentària i van dipositar un ciri en un tenebrari situat a l'altar. En representació de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat van encendre la llum l'aspirant Noa Carreras Fabregat, acompanyada de la seva àvia, la congreganta Sra. Anna Sevil Dasca.

El 26 de març el president de l'Associació de la Presa de Jesús, Josep Tules, amb motiu de la celebració dels 25 anys de la trobada de bandes, va convidar la nostra banda a participar en aquest esdeveniment commemoratiu. Felicitem l'Associació de la Presa de Jesús per aquest fet tan important per a la història de la confraria.

L'1 d'abril a les 11 del matí va tenir lloc la trobada de bandes infantils, organitzada per la Reial Germandat de Jesús de Natzarè en commemoració del 75 anys de la constitució de la Secció d'Aspirants de la Germandat. La nostra banda va ser convidada a aquest esdeveniment. Moltes felicitats per aquesta llarga vida de la Secció d'Aspirants.

El 2 d'abril es va fer al Saló de Plens de l'Ajuntament de Tarragona el pregó de Setmana Santa, protagonitzat per la Sra. Sofia Mata de la Cruz, directora del Museu Diocesà, excel·lent historiadora i col·laboradora del nostre opuscle.

En un discurs magistral va convidar a mantenir l'esperit cristià i va encoratjar el públic a acollir refugiats de guerra. La seva oratòria es va centrar en els primers opuscles i en els inicis de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa. També va donar a conèixer informació sobre la destrucció de la imatgeria religiosa durant la Guerra Civil espanyola.

A continuació, al bell mig de la plaça la Font, les bandes, entre les quals la de la Soledat, van oferir un toc conjunt organitzat per l'Associació Presa de Jesús, ja que —com he ressaltat abans— commemorava els 25 anys del pas a espatlles i de la seva banda, i també va ser l'encarregada d'organitzar aquest acte.

Encara no havia acabat l'hivern ja començaven els assajos dels portants del pas i de la banda de timbals per familiaritzar-se amb les diferents situacions que es troben en el recorregut processional de Divendres i Dissabte Sant. Agraïm, un any més, l'esforç i la dedicació desinteressada de tothom, per la seva devoció a la Mare de Déu. Gràcies a tots. En especial, la Junta vol destacar i reconèixer la tasca del cap de portants, el Sr. Joan Salvadó, pel seu constant compromís i la fidelitat lleial durant tants anys cap a la Confraria.

El 31 de març va tenir lloc la presentació del setzè opuscle de la Congregació de Senyores la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat a l'església de Natzaret, a càrrec del pare Octavi Vilà Mayo, abat de Poblet.

El pare Vilà és llicenciat en Geografia i Història, diplomat en Biblioteconomia i Documentació, batxiller en Filosofia i Teologia i màster en Teologia Sistemàtica per la Facultat de Teologia de Catalunya. També té un postgrau en Gestió Cultural per la Universitat Pompeu Fabra i en Gestió de la Informació per la Universitat Politècnica de Catalunya. Ha estat membre en diverses juntes de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus, secretari de la Germandat de Poblet i secretari del Patronat de Poblet, membre del Patronat Montserrat Tarradellas i Macià i del primer consell de redacció de la revista *Poblet*. Ha publicat diversos articles a la premsa i treballs sobre història contemporània i biblioteconomia i ha estat col·laborador de *Diari de Tarragona*.

És monjo del monestir de Poblet, on ingressà l'any 2005, vestí l'hàbit el 26 de gener de 2006, feu la seva primera professió el 26 de gener de 2007 i la professió solemne, el 15 d'agost de 2010.

Fou ordenat diaca per l'arquebisbe Joan-Enric Vives el 21 d'abril de 2014 i prevere, per l'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol, l'1 de maig de 2015. Nomenat subprior el 27 d'abril de 2014, la seva comunitat l'elegí abat de Poblet el 3 de desembre de 2015 i fou beneït el 27 de febrer de 2016 de mans de l'abat general de l'orde cistercenc, Mauro Guiseppe Lepori.

Entre altres activitats, ha estat a càrrec de la reedició de la *Història de Poblet*, del P. Agustí Altisent. És membre de l'Associació La Salle, congregant de la Sang, membre de la Societat Arqueològica de Tarragona i dels Gogistes Tarragonins.

L'abat va pronunciar una magnífica conferència en què es va referir a l'acompanyament de Maria i la intensitat dolorosa de mare en la passió de Crist, contemplant-la en la seva solitud, reconeixent el seu fill en els nostres germans i germanes, sobretot en els més desfavorits.

Va destacar que Maria és molt present en la vida dels monestirs cistercencs, que invoquen la Mare de Déu en les seves pregàries.

Va deixar palesa la seva gran dosi d'humanitat, generositat, intel·ligència i cultura, i una reconeguda vàlua, generositat i fidelitat, trets afegits a la rectitud de la vida monàstica.

L'església de Natzaret es va omplir de gom a gom i el públic va gaudir de l'excel·lent oratòria del conferenciant. Agraïm a totes les persones que ens van honorar amb la seva assistència.

La priora, Sra. M. Dolores Nolla, va presentar l'il·lustre orador amb unes paraules molt sentides atesa la coneixença que té de l'abat i amb la seva família.

La presidència de l'acte era formada per Mn. Josep Queraltó, president, juntament amb la priora, Sra. M. Dolores Nolla; el tinent d'alcalde de Cultura de l'Ajuntament, Sr. Josep M. Prats, i el Sr. Josep Tules, vicepresident de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

A continuació es van entregar als banderers proposats per al 2017 les medalles de la nostra Confraria, les Sres. Teresa Blanco, Anna Fortuny, Josep Ciurana i M. Dolores Bosch.

Hem de donar les gràcies una altra vegada a la Sra. Glòria Domènec Virgili, autora de la fotografia cedida per ella mateixa que va ser portada de la revista. Representa una instantània preciosa de la Mare de Déu d'esquena i una lluna que la il·lumina.

No volem oblidar des d'aquestes ratlles la sempre desinteressada col·laboració dels magnífics fotògrafs Sr. Dani Seró, Sr. Albert Nel·lo, Sr. Daniel Pallejà i les Sres. Glòria Domènec i Ruth Marqués, així com el Sr. Josep Ferré (Fervi), que aporten assíduament esplèndides fotografies que il·lustren el nostre opuscle.

La Junta Directiva, en representació de l'entitat, participà de forma activa en la intensa activitat que envolta els actes de la Setmana Santa. Com cada any, una representació de la Junta va assistir a diversos actes (presentació d'opuscles, concerts, viacrucis, conferències, etc.), organitzats per les diferents congregacions, germandats i gremis de la ciutat. La Junta Directiva

té la voluntat d'assistir-hi per l'agermanament que existeix entre totes les confraries, alhora que ens donem suport respectiu per viure conjuntament l'espiritualitat retrobada en els dies sants.

Aquesta Setmana Santa de l'any 2017 va tornar a obrir portes l'exposició de passos a l'església de Sant Agustí, cedida per l'Arquebisbat de Tarragona a l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa. Nosaltres, fidels a la nostra cita, vam exposar el pas a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials, ja que vam ser la primera confraria a fer-ho gràcies al suport que sempre ens han demostrat el president i la Junta Directiva, com ja ho hem explicat altres vegades.

El 5 d'abril les senyores que formen part de la Junta Directiva van reunir-se per abillar el pas de la Mare de Déu a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials de Tarragona (Casa del Degà), situada al carrer de les Escrivanies Velles.

Agraïm, una vegada més, al president, Sr. Fernando Torres, i als membres de la Junta Directiva del Col·legi la constant fidelitat envers la nostra Congregació, ja que ens ofereixen tota mena de facilitats i ajudes per tenir el pas exposat a la seva seu.

Dissabte de Passió, 8 d'abril, es va celebrar una missa a la parròquia de la Santíssima Trinitat i l'ofertament del ciri pasqual a càrrec de les dues congregacions germanes de la Sang.

Aquell mateix dia senyores de la Junta vam acompanyar en processó la Cofradía del Cristo del Buen Amor y Nuestra Señora de la Amargura, que va desfilar per primera vegada pels carrers de la part baixa de Tarragona.

El 9 d'abril, Diumenge de Rams, com ja és costum, membres de la Junta participarem en la solemne benedicció de palmes i rams, que va tenir lloc al carrer de les Coques, i va ser oficiada per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, metropolità i primat, i pel Capítol de la Catedral. En acabar es va anar en processó fins a la Catedral, on es va celebrar la solemne missa pontifical a l'altar major, amb la lectura de l'Evangeli de Passió de Jesús segons sant Mateu.

La Cofradía del Cristo del Buen Amor y Nuestra Sra. de la Amargura va ser l'encarregada d'entregar el ciri pasqual durant l'ofertori de la missa, en nom de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

Aquest mateix Diumenge de Rams la priora, Sra. M. Dolores Nolla, i les senyores Montse Amigó, M. Antònia Blanco, Helena de Lamoga, Dolors Fontana, Montse Gabriel i Yolanda Roca, pertanyents a la Junta Directiva, van participar en el viacrucis processional, organitzat per la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, que va recórrer com cada any la Part Alta de la ciutat, el Passeig Arqueològic fins a arribar a la Catedral, per retornar després a l'església de Natzaret.

El 10 d'abril, Dilluns Sant, vam ser presents a la missa crismal celebrada en el marc de la Catedral, presidida per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i organitzada pel Capítol de la Catedral. Hi van assistir, a més de la priora, Sra. M. Dolores Nolla, diverses senyores integrants de la Junta Directiva.

Dimecres Sant es va celebrar el viacrucis del Dolor, organitzat per la Confraria Nostre Pare Jesús de la Passió. Volem ressaltar l'esplèndida resposta de les aspirants de la Mare de Déu de la Soledat i els aspirants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, que van desfilar al costat del pas dels Assots.

Dijous Sant es va celebrar a l'església de Natzaret el solemne ofici del Sant Sopar del Senyor, en què es recorda la institució de l'Eucaristia. Hi va participar força públic i també representants de les juntes de totes dues congregacions de la Sang. Mossèn Antoni Pérez de Mendiguren celebrà la santa missa del Sopar del Senyor en un acte durant el qual es renten els peus a persones fidels, en record del que va fer Jesús amb els apòstols.

A continuació es trasllada processionalment el Santíssim Sagrament fins al Monument cantant el “Pange Lingua”. Posteriorment els Armats, com ja és costum, van fer els torns de guàrdia d'honor.

Cal destacar la presència del Cor Vedruna, dirigit per la professora de música diplomada Sra. Anna Vidal, que va harmonitzar amb els seus cants l'ofici del Sant Sopar del Senyor.

Divendres Sant, a les 6.15 h, va sortir el viacrucis processional, organitzat per la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist encapçalat per la Creu dels Penitents. Vam acompanyar el Sant Crist de la Sang fins a la Santa Església Catedral, on es predicà el sermó de passió, anomenat popularment “de la Bufetada”, i posteriorment es va iniciar el viacrucis amb congregants i aspirants de la Sang i la Soledat i representants d'altres confraries, germandats i gremis. Va ser presidit pel Sr. Arquebisbe. Es va demanar que tothom portés cucurulla, fins i tot les presidències. Al migdia es va celebrar a l'església de Natzaret la solemne acció litúrgica pròpia del Divendres Sant, que consisteix en el cant de la passió i l'oració solemne de l'església, l'adoració de la creu i la comunió. Hi van ser presents la priora i membres de la Junta Directiva de la Soledat.

Un any més, el Sr. Joan Salvadó, juntament amb els portants i a banda, van ser puntuals a la convocatòria de reunir-se a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials, al carrer de les Escrivanies Velles, per a la recollida solemne dels misteris que fan els Armats. Acompanyen la Mare de

Déu fins a la plaça del Rei per assistir més tard a la magna processó que s'organitza i desfila pels carrers de Tarragona.

Cap a les 17.55 h els Armats van recollir el pas de la Mare de Déu de la Soledat i començava així la baixada cap a la plaça del Rei. Junta-ment amb el pas, es van baixar el penó, portat per les aspirants de la Congregació, i les banderes, que portaven senyores de la Junta Directiva. La bandera d'aspirants la baixava des de la Catedral la Sra. Joana Carrasco i com a cordonistes, les Sres. Montse Amigó i Montse Domènech. La bandera principal la va portar la Sra. Yolanda Roca, acompanyada de les cordonistes, Sres. Ana Bozalongo i Gemma Brunet. Tancaven la comitiva la priora, Sra. M. Dolores Nolla; la vicepriora, Sra. Dolors Fontana; la tesorera, Sra. Montse Gabriel; la secretària, Sra. M. Antònia Blanco, acompanyades del Sr. Fernando Torres, president del Col·legi d'Enginyers Industrials.

Aquest any la Mare de Déu va estrenar un precios i delicat mocador confeccionat per la Sra. Roser Boronat fet amb punta de coixí. Una obra d'art que comporta moltíssimes hores de labor per eixugar el plor de la sagrada imatge. Li agraïm amb escreix la seva desinteressada ofrena.

Més tard s'inicià la insigne processó del Sant Enterrament, que com cada any organitza la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

El penó de les aspirants el portaven les nenes Aina Sentís Esteban, Claudia Sentís Esteban i Mireia Pérez Mallén.

La bandera d'aspirants la portà la congregant Sra. Anna Fortuny Tasias, acompanyada de les Sres. M. de les Mercedes Treserras Tapias i Maria Fortuny Tasias. Hi donaven llum dues aspirants de la Congregació de la Soledat Laura i Cristina Comes Fortuny.

La presidència de la Congregació que acompanyava la bandera d'aspirants estava presidida per la Sra. Montse Gabriel, acompanyada de les Sres. Montse Domènech, Montse Amigó, Helena de Lamoga i Ana Bozalongo.

La bandera principal de la Congregació de la Mare de Déu de la Soledat era portada per la Sra. Teresa Blanco Segura, acompanyada de les seves filles, Marina i Anna Vives Blanco. Hi donaven llum les Sres. Joana Carrasco i M. Antònia Blanco, membres de la Junta Directiva.

La presidència de la Congregació estava presidida per la priora, Sra. M. Dolores Nolla Tapias, acompanyada per les Sres. Dolors Fontana, Teresa Potau, Yolanda Roca i Gemma Brunet.

Unes de les persones més destacades de la nostra Confraria són les congregantes que actuen d'arregladores, ja que treballen incansablement per tal que les processons de Divendres i Dissabte Sant ratllin la perfecció. Són persones entregades amb un alt sentit de la responsabilitat i estima a la Congregació. Gràcies no només per la seva col·laboració sinó també pel servei que ens presten. Vull dedicar unes paraules

les d'agraïment a les persones següents: Sisita Aguinaga Fernández, Sónia Alvarez Borràs, Alejandra Arola Brunet, Ariadna Arola Brunet, Carla Aymat Potau, Yolanda Casas Roca, Mònica Huber Potau, M. Carmen Méndez Moreno, Alexandra Rión Marqués, Inés Potau López, Teresa Rimbau Prats, Joana Serra Virgili, Montserrat Solano Prats i Alexandra Tarragó Amigó.

Ens va acompanyar, com ho fa any rere any, la congreganta Sra. Margarita Prat López, Vda. Mullerat, acompanyada de les seves netes, Maria Mullerat Pigem, Júlia Mullerat Domingo i Núria Mullerat Domingo.

També ens va entregar una fotografia antiga en què figuren ella mateixa, acompanyada de la seva mare, la Sra. M. Josefa López, Vda. Prat; Maria Mullerat Pigem, Júlia i Clàudia Mullerat Domingo.

La Sra. Margarita Prat és la mare d'una gran nissaga composta pels seus fills, Mullerat Prat, i les seves joves i netes, que l'acompanyen sempre que poden a la processó de Divendres Sant, fins i tot alguns es desplacen des dels Estats Units i Anglaterra per acudir a aquest esdeveniment. Entre ells hi ha una de les seves joves que és americana, la Sra. Megan McLaughlin de Mullerat, que ens va oferir anys enrere un sentit escrit sobre la seva vivència i el sentiment que va tenir en desfilat per primera vegada al costat de la Mare de Déu. Des de la Congregació agraïm a la Sra. Margarita aquest gest que l'honora.

Amb molt bon criteri, van proposar a la Junta Directiva que les aspirants menors de 6 anys portessin un ciri de llum led en lloc d'una atxa. Van considerar aquesta mesura perquè era una tranquil·litat per a nosaltres a fi de no patir riscos innecessaris i ho hem imposat obligatòriament. També, a proposta de les arrengleradores, les nenes petites portaran una polsera identificativa per qualsevol incidència imprevista durant la processó. La Junta va acceptar gustosament aquesta iniciativa.

Van assistir a la processó del Sant Enterrament un total de 2.365 persones. Pel que fa a la Congregació de la Soledat, hi van desfilat 257 membres, 188 atxes entre aspirants i congregants, més 10 ar-

rengleradores, 36 portants, 38 membres de la banda i 18 persones entre les quals figuraven congregantes banderers, cordonistes i presidències formades pels membres de la Junta Directiva.

També tenim paraules de gratitud per a la Sra. Madga Bernaús i el Sr. Antoni Garcia, que són els professionals que van ornamentar el pas. Any rere any demostren la seva vàlua i aptitud, ja que hi posen unes flors precioses amb el bon gust i qualitat que els caracteritza. Unes roses meravelloses i elegants en què destacava el seu segell personal.

No voldria mai oblidar-me de donar les gràcies a la Sra. Budesca, ja que, com tots sabem, cada any recull una important quantitat de donatius per poder col·laborar en les despeses de les flors del pas.

El 15 d'abril, Dissabte Sant, a les 18.00 h s'obrien les portes de l'església de Natzeret per donar sortida a la nostra processó de la Mare de Déu de la Soledat cap a la Catedral.

La funció religiosa va començar amb la corona dolorosa. La predicació va anar a càrrec del pare Carmelo Capizzi, pertanyent a l'orde dels Pares Rogacionistes i missioner.

Quan el misteri va baixar cap a la plaça del Rei, vam tenir l'honor que l'Excm. i Rvd. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, presidís la processó.

El penó d'aspirants el portaren Núria Martínez Grau, Maria Martínez Grau i Júlia Grau Treserras.

La bandera d'aspirants fou portada per la Sra. M. Dolores Bosch Gutiérrez i com a cordonistes, les seves filles, Cecília i Lola Garabatos Bosch.

Va portar la bandera principal el Sr. Josep Ciurana Moncusí, acompanyat de la Sra. M. Dolors Font Catà i de Sra. M. Antònia Blanco Segura.

Com cada any, ens van acompanyar un bon nombre d'autoritats eclesiàstiques i civils, així com el

sotsprefecte de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, Sr. Josep Ignasi Boada, acompanyat dels Srs. Manuel Allué i Josep Martí, membres de la Junta Directiva de la Reial i Venerable Congregació de la Sang.

Hi foren presents la Sra. Elvira Ferrando, presidenta de la Germandat del Sant Ecce Homo, la Sra. Eulàlia Veà, presidenta de la Reial Germandat Jesús de Nazaret, i el Sr. Lluís Reyes, president de la Germandat del Sant Crist dels Gitanos.

Per part de l'Agrupació Setmana Santa de Tarragona, hi havia el president, Sr. Francesc Seritjol; el Sr. Joaquim Julià, president de l'Associació La Salle, i el Sr. Pere Leal, del Gremi de Pagesos.

Del consistori ens van acompanyar les regidores Sra. Begoña Floría i Sra. M. Elisa Vadrina i el Sr. Josep M. Prats, que va ser regidor de Cultura.

La resta d'autoritats eren la Sra. Rosa M. Virolés, magistrada del Tribunal Suprem; el Sr. Joaquín Ballesteros, subdelegat de Defensa de Tarragona; el Sr. Jaume Giner, intendent cap dels Mossos d'Esquadra, i la Sra. Ana Santos, esposa del comandant de Marina.

També agraïm com cada any la presència de dues guàrdies urbanes, que tanquen la processó.

Als laterals de les files i a prop de la presidència s'hi van situar les representants de la Junta Directiva en l'ordre reglamentari que els correspon pel càrrec que ocupen darrere del pas.

Hem de destacar l'àmplia representació de congregantes, sobretot d'aspirants, i representants d'altres confraries que any rere any acompanyen la Mare de Déu en el seu dolor. Totes les senyores llueïen rigorós vestit de negre i mantellina, tradició que volem conservar al llarg dels anys. Es dona la circumstància que aquest any 2017 es complien 60 anys que se celebra la processó del Dissabte Sant de la Soledat.

Com cada any, hi havia moltíssimes persones pels carrers i les escales de la Catedral esperant que passés

la Mare de Déu. És l'última processó que tanca les desfilades pels carrers de Tarragona.

En arribar a la plaça del Rei, es va cantar la “Salve Regina” i més tard la banda de tambors del pas, amb Montse Salvadó al capdavant, que va demostrar una vegada més les seves dots per dirigir la banda, van acompanyar la Mare de Déu en tota la seva solemnitat i com a cloenda de la processó en l'entrada a l'església de Natzeret.

La nostra banda gaudeix d'una vida pròpia i demostra constantment la seva professionalitat i qualitat en les seves actuacions.

Dissabte Sant, 15 d'abril, a la nit membres de la Junta Directiva van assistir a la Santa Església Catedral a la Vetlla Pasqual, celebrada per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i organitzada pel Capítol de la Catedral, acte culminant de la Setmana Santa en què se celebra la Resurrecció de Jesucrist. L'arquebisbe encén el ciri pasqual, que presideix els oficis al temple. En acabar van felicitar-li la Pasqua. El diumenge 16 d'abril a les 11 h també van assistir a la Catedral, a l'ofici de la Pasqua, en què l'arquebisbe imparteix la benedicció papal, per comunicar-nos que Crist ha ressuscitat i l'al·leluia pasqual ressona al temple.

El 10 de juny la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat vam celebrar la Diada de la Sang 2017. A les 11.30 h va actuar la banda dels aspirants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang a la Plaça del Rei. A continuació es va oficiar la santa missa, presidida per Mn. Josep Queraltó Serrano, prefecte i president, respectivament, acompanyat del prior Mn. Antoni Pérez de Mendiguren.

En finalitzar la missa, es va lliurar el guardó de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat a la Sra. M. Rosa Moncusí Ollé, congreganta. La priora, Sra. M. Dolores Nolla, li va lliurar la medalla d'argent de l'entitat i li va dedicar aquestes sentides paraules:

“La Junta directiva de la Mare de Déu de la Soledat, reunida en sessió ordinària en data 17 de maig de l'any 2017, aprovà el reconeixement que a continuació farem en aquest dia tan entrañable per a totes dues congregacions, a la nostra estimada congreganta Sra. Rosa Moncusí Ollé,

estimada per la seva discreció i fidelitat envers la Mare de Déu. Sempre està disposada a ajudar i acompanyar-nos en tots els actes que organitzem.

La Sra. Moncusí pertany a la Congregació des dels anys 80, és tarragonina i va cursar estudis de magisteri.

Esposa i mare de congregants de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, i mare i àvia de congregantes de la Mare de Déu de la Soledat.

A continuació, per expressar-li el nostre reconeixement, li entregarem una medalla de plata com a record d'aquest dia important per a la nostra Congregació, que formarà part de la nostra història.

La Sra. Moncusí va rebre amb emoció el guardó en agraïment al suport i ajuda que sempre ens aporta. Va ser un acte molt emotiu i càlid per la personalitat i bonhomia de la senyora guardonada amb un premi tan merescut.

El 18 de juny es va celebrar la festivitat de Corpus Christi. Una representació de la Junta va assistir a la celebració de l'eucaristia, acte organitzat pel Capítol de la Catedral i presidit per l'arquebisbe. A continuació van participar en la processó pels carrers del nucli antic de la ciutat.

Portaven la bandera principal la Sra. M. Antònia Blanco i com a cordonistes, les Sres. Dolors Fontana i Joana Carrasco, acompanyades de les Sres. Montse Doménech, Gemma Brunet, Yolanda Roca i Ana Bozalongo.

D'altra banda, s'ha produït un canvi en la direcció del pas de la Soledat, ja que el Sr. Joan Salvadó Monterrubio ha deixat el seu càrrec de cap de portants i ha donat pas al seu successor, el Sr. Gabriel Molina Ferré. Des d'aquestes ratlles donem les gràcies al Sr. Salvadó per la feina ben feta durant tants anys amb tant d'esforç i abnegació alhora que donem la benvinguda i felicitem al nou cap de portants. Li desitgem tota mena d'èxits en aquesta nova etapa.

El divendres 7 de juliol la Durham University Classical Ensemble va oferir un concert de música clàssica a l'església de Natzaret. Aquest grup anglès, que toca música d'època barroca i del primer període del Romanticisme, es va fundar a la ciutat de Durham (Anglaterra) l'any 2015. Interpretaren música de Mozart, Mendelssohn, Benda i Corelli.

També el 7 de juliol vam ser convidades a la II Gala de les Quatre Marines, en la qual era present l'arquebisbe, Mons. Jaume Pujol i Balcells, ja que el seu delegat diocesà, Rvd. Raimon Mateu, rebia un homenatge en concedir-li la distinció Stella Maris per la seva tasca.

Aquesta trobada estava organitzada per Marina Deportiva, Marina Mercant, Confraria de Pescadors, Comandància Naval i Real Lliga Naval Espanyola.

El 28 de juny l'Associació Setge de Tarragona de 1811 va organitzar, com cada any, una trobada per commemorar els 206 anys de la Guerra del Francès i ens hi va convidar en record al setge i l'ocupació de la nostra ciutat, en els fets coneguts com l'Assalt. La banda de la Congregació de la Soledat hi va assistir com, ja és costum en els darrers anys, i era la banda més participativa.

Va homenatjar els defensors i habitants de la ciutat que van patir el martiri i l'ultratge a mans de les tropes napoleòniques. Al Pla de la Seu es van encendre espelmes mentre a la Catedral tocaven les campanes a morts.

A principis del mes de juliol la Junta Directiva va donar per finalitzades les activitats amb un sopar de comiat i un merescut homenatge al Sr. Joan Salvadó com a agraïment a la fidelitat demostrada durant tants anys.

La Junta vam quedar de trobar-nos a principi de setembre per començar a preparar totes les activitats del curs 2017-2018.

El 9 de novembre vam celebrar a l'església de Natzaret conjuntament amb la Congregació de la Sang la missa anual de difunts en sufragi de tots els congregants traspassats. Que Déu els doni el repòs etern.

El divendres 1 de desembre va tenir lloc l'entrega de premis a la fidelitat 2016 a l'església de Sant Agustí, organitzada, com cada any, per l'Agrupació Setmana Santa de Tarragona. La Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat va atorgar el premi al Sr. Rafel Simó Viñes, en reconeixement a la seva fidelitat i constant ajuda tant en els mitjans tècnics com humans. La seva tasca, presència i fidelitat al llarg d'aquests anys l'han fet mereixedor d'aquest guardó i per aquest motiu mereix el nostre agraïment.

El nostre homenatjat amb el premi de la fidelitat va obsequiar la Congregació de Senyores de la Soledat amb unes estovalles de fil per a l'altar de l'església de Natzaret amb l'escut de les dues congregacions de la Sang. Va ser confeccionat per la Sra. Rosa Bigorra i els escuts, pel taller Mar Blau Brodats de Tarragona. Aquestes estovalles es faran servir el dies que se celebrin actes conjunts de les dues congregacions sota l'advocació de la Puríssima Sang.

L'Agrupació va distingir amb el màxim guardó l'estimat Dr. Sabaté i Bosch, cronista oficial de l'ASST, que va glossar, com sempre, amb unes paraules molt emotives tots els homenatjats. Des d'aquest apartat valorem molt la feina feixuga que el Dr. Sabaté du a terme amb tanta cura, un premi molt merescut i un bon reconeixement de l'Agrupació de d'Associacions de la Setmana Santa de Tarragona.

El 15 de desembre del 2017 es va organitzar un concert de Nadal solidari amb l'actuació de l'Aula de Música tradicional i popular El Tecler, que va oferir nades tocades amb gralles.

L'endemà va tenir lloc el concert de Cor Infantil Estels i Cor Jove. L'encarregada de l'organització va ser l'Schola Cantorum dels Amics de la Catedral de Tarragona, dirigit per la Sra. Anna Mateu Morelló. Posteriorment es va fer un recapte d'aliments i productes d'higiene personal destinats a les necessitats de Càritas.

A principis d'any vam rebre un quadre, obsequi del Sr. Gabriel Molina, en què hi havia brodat l'escut de la Congregació, confeccionat per la seva esposa, la Sra. Maria del Pilar Vilaró. Gràcies per aquest bonic detall.

El 10 de gener de 2018 vam sentir la pèrdua de la Sra. Rosa Gasulla Virgili, de 92 anys, mare del sotsprefecte de la Reial i Venerable Congregació de la Sang de Nostre Senyor Jesucrist, Sr. Josep Ignasi Boada, congreganta número 3 de la Congregació de Senyores Mare de la de Déu de la Soledat.

Malauradament, també ens va deixar la congreganta número 2, la Sra. Carmen Alaix Sanromà, i la Sra. M. Assumpció Murtra Solé, que va formar part de la Junta Directiva durant molts anys i l'estimàvem molt per la seva bondat. Que totes tres tinguin un repòs etern.

L'1 de febrer a la tarda vam assistir a una taula rodona organitzada per la Reial i Venerable Congregació de la Sang de Nostre Senyor Jesucrist. Es va debatre el tema "Les processons de Setmana Santa, entre la pràctica religiosa i la tradició", moderada pel Sr. Andreu Muñoz Melgar, doctor en Arqueologia i director del Museu Bíblic de Tarragona. Hi van participar monsenyor Miquel Barbarà Anglés, president honorari de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor i de la Mare de Déu de la Soledat, sociòleg i delegat episcopal per a les Associacions de Setmana Santa; el Sr. Adolf Quetcuti Carceller, president del Col·legi Oficial d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers de Tarragona i president de la Confraria de Sant Magí; el Sr. Jordi Bertran Luengo, gestor cultural, filòleg i professor associat de la Universitat Rovira i Virgili i membre de la Tertúlia Confrare Tarragona, i la Sra. Míriam Ramon Mas, conservadora del Museu Bíblic Tarraconense.

Amb relació a les obres de les façanes de l'església i la casa de Natzeret seus de les dues confraries, l'empresa CHROMA (Restauració del Patrimoni Arquitectònic, SL), encarregada de la restauració, va començar-hi a treballar al desembre de 2016 i al febrer de 2018 ha finalitzat les obres corresponents a les façanes de Natzeret, plaça del Rei i Sant Hermenegild.

En total, s'han pagat 116.581,20 €. S'ha sobrepassat amb escreix el pressupost inicial de l'obra, que era d'uns 85.000 €. CHROMA ha cobrat 111.418,98 €, i amb la diferència s'han pagat els defectes ocults que van sortir, propis d'un immoble vell. Altres despeses, causades per permisos de l'Ajuntament, notari, treballs de fusteria i electricitat, etc., han pujat a 5.142,24 €. S'ha aconseguit finançament de la Diputació, Obres del Port, Fundació Mútua Catalana i donatius de particulars; a més, s'han rebut préstecs de particulars, que s'han de retornar al més aviat possible.

També volem tenir un record per a les famílies de totes les congregantes tan estimades que han mort aquest darrer any. Desitgem que hagin trobat en els braços de la benaurada Mare de Déu de la Soledat el repòs etern i demanem una pregària per a totes perquè les encomanin a la misericòrdia del Senyor. Com Jesús diu: “Jo soc la resurrecció i la vida. Qui creu en mi, encara que mori, viurà” (Jn 11,25). En pau reposin.

Assabentats del merescut reconeixent, felicitem des d'aquestes pàgines el Mn. Jaume Melcior Servat perquè el Desclavament del Venerat Crist de Gràcia de la localitat lleidatana de la Granadella ha estat declarat d'element festiu patrimonial d'interès nacional.

Felicitem el Gremi de Pagesos i en especial el president, el Sr. Raül Font, ja que va celebrar el 75è aniversari de la sortida en processó del Sant Sepulcre.

Com a novetat tenim previst confeccionar una corona de plata per a la Mare de Déu, que portarà la major part d'any, quan està dipositada a la vitrina de la Sala de Juntres de la nostra seu, ja que l'anterior ens la van robar. Aquesta despesa serà sufragada principalment per la família Amigó i la resta, anirà a càrrec de les senyores de la Junta. Les perles i les pedres de lapislàtzuli les obsequiarà la família Torrents Martí, ja que l'orfebre artista serà la Sra. Noemí Torrents.

Finalment, un any més, reconeixem l'intens treball i la dedicació a les insignes persones que escriuen a la revista, a les persones que hi aporten fotografies i a tots els anunciants que econòmicament i a pesar de patir una greu crisi continuen donant-nos suport. Gràcies a aquest esforç fan possible que aquesta publicació es dugui a terme. Moltíssimes gràcies.

Com sempre, la Junta Directiva està a disposició de tots els membres de la Congregació que ho desitgin per a qualsevol pregunta o dubte que tinguin, així com per a problemes que puguin sorgir. També us recordem que els canvis personals que realitzeu els comuniqueu a la Congregació per actualitzar les vostres dades.

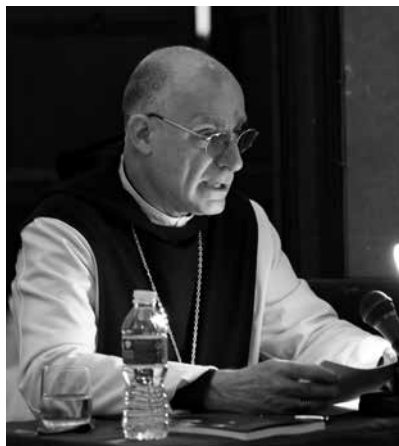
Aquest any hem tingut 28 altes, entre congregantes i aspirants, i 13 baixes per defunció, som un total de 1.147 confreres.

A punt de concloure aquesta memòria, només em queda desitjar-vos una bona Pasqua a tothom i encoratjar-vos a participar en tots els actes que se celebren a les parròquies i a la Catedral de Tarragona.

Volem demanar a totes les congregantes i al públic en general que si tenen fotografies antigues de la Congregació de la Soledat agrairíem molt que ens les fessin arribar al nostre correu electrònic: arxiussoledat@gmail.com per completar en nostre blog i disposar també de la història amb imatges.

Per últim i si ho desitgeu, podríem reduir el nombre d'opuscles que us enviem per família, cosa que us agrairíem, ja que suposaria un important estalvi per a la Congregació. Si us plau, feu-nos-ho saber mitjançant un correu electrònic a aquesta adreça: tarragonasoledad@gmail.com

Moltes gràcies.

Estimat mossèn Queraltó, president de la Soledat i
prefecte de la Sang,
Molt estimada priora de la Congregació de la Mare
de Déu de la Soledat,
Membres de la Junta,
Senyor Josep Maria Prats, conseller de Cultura de
l'Ajuntament de Tarragona i bon amic,
Senyors president i vicepresident de l'Agrupació
d'Associacions de Setmana Santa,
Sotsprefecte i membres de la Junta de la Sang,
Membres de les altres confraries,
Amics i amigues,

Agraïxo molt aquesta invitació, estimada María Dolores, per presentar aquest opuscle. En primer lloc, per l'amistat de tota la vida entre les nostres famílies. En segon lloc, per poder estar avui aquí en aquesta Casa de la Sang, a la qual estic vinculat des de la meva infància, com també hi estigueren estretament vinculats el meu pare i els meus avis, Joan Vilà i Emilio Mayo. En tercer lloc, perquè sempre els tarragonins que no vivim a la nostra estimada ciutat sentim enyorança de la nostra Setmana Santa i aquesta és una ocasió per poder participar-hi, perquè, com escriu el nostre alcalde, Josep Fèlix Ballesteros en la salutació, "la Setmana Santa és un d'aquells moments que la nostra ciutat té un batec especial".

Quan la nit del Divendres Sant ja és ben entrada, la imatge de Maria en la seva Soledat recorre els carrers de la ciutat, "camina amb solitud de mare, amb tant dolor endinsat, que les nafres del cor li sagnen", poetitza Àngels Ferrando.

Ja ha passat per davant de l'espectador tot el drama de la creu, com passà aquell primer Divendres Sant davant de la mirada adolorida de mare de Maria que ha perdut el seu Fill, "és la imatge que evoca la pèrdua a la qual tots, en un moment o un altre, hem de fer-hi front", escriu el subdelegat del Govern a Tarragona, Jordi Sierra. Quan la nit ja és ben fosca, Maria passeja la seva solitud pels carrers de Tarragona darrere tot el drama de la passió, la mort en creu, la solitud i el silenci del sepulcre.

Com per mostrar-nos-la sola, la gent ja ha anat abandonant a poc a poc els seus llocs i Maria recorre envoltada de llum i flors i acompanyada per les amigues més fidels els carrers abans plens per contemplar la brutalitat de l'home vers el Fill de Déu i ara cada cop més buits, com si volguessin deixar-la sola amb el seu dolor. Però no està sola, com tampoc hi està quan de nou a la tarda del Dissabte Sant torna a caminar per la ciutat per visitar la Catedral i ser reconfortada per la pregària dels fidels. Aleshores mostra el seu serè i esperançat dolor "entre el recolliment i el silenci amb el fragor i la tradició festiva en una celebració que es viu des del respecte, independentment del grau d'espiritualitat de cadascú", com escriu el president de la Diputació, Josep M. Poblet.

I en acabar torna aquí a casa seva, al carrer Natzaret, com si fos casa seva en aquell petit poblet on ella s'estava quan de sobte un àngel la visità i la seva vida canvià, perquè va passar de ser una simple noieta de Natzaret a ser la portadora en les seves entranyes del Fill de Déu fet home per a la nostra salvació i esdevenir així també la nostra Mare. La solitud de Maria és, però esperançada, sap que no tot acaba el Divendres Sant. Com escriu el nostre arquebisbe en la salutació a l'opuscle que avui presentem, "la major victòria de Jesucrist, que motiva la celebració de la nostra Setmana Santa i les nostres processons, és la seva gloriosa resurrecció d'entre els morts, esdeveniment que actualitzem la nit de Pasqua, després del dia del gran silenci, el Dissabte Sant, durant el qual tota l'Església contempla, al voltant del sepulcre, la història d'amor més gran que ningú no hauria estat capaç de somniar".

La seva és una solitud compartida amb la nostra pròpia solitud perquè, escriu Òscar Peris, delegat del Govern de la Generalitat a Tarragona, "hi ha moments que, malgrat la multitud, ens sentim interrogats personalment, hi ha algú, alguna presència, algun estat d'esperit que ens pregunta directament".

Així Maria recorre els carrers de la nostra ciutat acompanyada per vosaltres enmig d'una Setmana Santa "única pel seu entorn i per la seva tradició", en paraules de Josep Andreu, president del Port de Tarragona. L'entorn romà de Tarragona evoca èpoques passades ben similars a la Jerusalem del temps de Jesús qui sap si, com apunta Pere Virgili, president del Consell Comarcal del Tarragonès, Ponç Pilat en fou governador abans d'anar destinat a Judea i contemplà la Mediterrània de Tarragona estant des del denominat avui castell de Pilats.

A la Part Alta, quan recorreu els carrers acompanyant Maria en la seva solitud a pas lent, li demaneu, com escriu Francesc Seritjol, president de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa, "que us acompanyi i us ajudi a superar els entrebancs que la vida us posa endavant". Fent costat a Maria, sola i plorosa amb llàgrimes que a dures penes pot contenir aquell petit mocadoret brodat a la mà el plor per la pèrdua del seu fill estimat, heu estat la congregació pionera en la presència de la dona en la nostra Setmana Santa, i ja són seixanta anys, com recorda la vostra priora, que l'acompanyeu pels carrers la tarda del silenciós Dissabte Sant i n'heu fet d'aquest acompanyament no "un pur espectacle exterior buit de contingut de fe" sinó una adhesió personal a Crist, com escriu mossèn Josep Queraltó, el vostre president i el nostre prefecte.

"És molt important viure avui com a fidels convençuts i actius de la nostra Església catòlica, dins de la mateixa Església i en la nostra societat", ens diu monsenyor Miquel Barbarà, delegat diocesà per a les Associacions de Setmana Santa. I així vosaltres sou presents al llarg de l'any en la vida de la nostra Església i de la nostra ciutat, com ho demostra la memòria plena d'activitats que han estat marcades sota el signe de la misericòrdia en l'any que el papa Francesc ha volgut

que tota l'Església fixés l'atenció en aquest punt, que és la realització concreta de l'amor a Crist i als germans, i ha de ser el fonament de la nostra fe. Com deia la vostra priora en la presentació del quinzè opuscle de la Congregació, "en aquest any jubilar de la misericòrdia, el nostre pensament es dirigeix cap a la Mare de Déu i hem d'estar més unides que mai en la fe i l'amor a la nostra Mare de Déu de la Soledat. Ningú com ella va conèixer la profunditat del misteri de Déu fet home. Siguem forts en la nostra fe i gaudim d'aquesta riquesa espiritual, la qual ens ha d'ajudar a practicar la misericòrdia, tan necessària per obtenir la pau i practicar la caritat".

Participant en els actes de les diferents agrupacions i confraries, molt especialment els dies més propers a la Setmana Santa; estant presents en les diverses celebracions al llarg de l'any litúrgic, molt especialment en l'ofici i processó del Corpus des de sempre lligat estretament als gremis primer i a les confraries després, ratifiquem el vostre testimoni de fe i d'especial devoció a Maria. Un acte voldria destacar la visita a les carmelites del convent de la Mare de Déu del Carme de Banyoles per recordar amb aquella comunitat la confecció del *manto* de la Mare de Déu de Soledat l'any 1962.

Acompanyeu Maria quan "als ulls del món, el Dissabte Sant és el dia del fracàs de l'obra de Jesús. Semblava que tot s'havia acabat [...] El dolor de Maria fou molt gran al peu de la creu. Tanmateix, Maria era una dona de fe i creia en les paraules que Jesús repetia als seus deixebles. [...] Maria creia que Jesús, Déu i home, ressuscitaria. Per Ella, aquell Dissabte Sant fou de soledat perquè no tenia la companyia física del seu Fill, però fou també un dia ple d'esperança. Maria, dona de fe, esperava el tercer dia, la vetlla pasqual, la resurrecció de Jesús, perquè ella creia que

Jesús va venir a vèncer la mort amb la resurrecció.” Us ho deia el cardenal Lluís Martínez Sistach el Dissabte Sant passat.

Acompanyeu Maria en la seva Soledat; Ella, que és la dona de l'esperança i la Mare de Misericòrdia no sols per haver estat mare de Crist en la carn, sinó per haver experimentat singularment la misericòrdia divina i així acull amb un afecte semblant els fills que a Ella acudeixen tot mostrant-los el fruit benèit del seu ventre, com us deia el P. Joan Maria Mayol, monjo de Montserrat i rector del santuari de Montserrat en la conferència de l'any 2016. Acompanyeu la imatge de Maria, la qual es presenta sola, dreta, sòbria; el rostre de la qual mostra dolor, mentre l'actitud resta serena i resignada, amb l'esperança segura de la resurrecció, com deia Maria Joana Virgili Gasol en la presentació de l'opuscle de 2016.

Acompanyeu Maria amb agraïment com l'entendridor vers i relat de Susana González ens mostra, tendresa de mare agraïda a la Mare de tots per la seva protecció i companyia. Acompanyeu Maria traspasada per set dolors, com recorda Josep Ciurana Moncusí, el darrer dels quals és el de la seva Soledat; Ella, que no ens deixa mai sols. Maria es va posar sempre en tot i per tot a disposició de Déu, va convertir tots els moments i les circumstàncies de la seva vida en una vida al servei de Jesús; hi va confiar plenament, del principi al final, sense matisos, com ho descriu Sílvia Sancho.

Maria visqué amb intensitat dolorosa de mare la passió de Crist, centre i tema de l'art i d'un dels còdex musicals del Monestir de Poblet ara conservat a la Catedral de Tarragona i estudiat amb cura per Sofia Mata en aquest opuscle, que conté precioses miniatures com l'oració a l'hort, la flagel·lació o la coronació d'espines. Un dels molts tresors de Poblet que la rauxa de la desamortització dispersà i l'amorosa atenció del Capítol de la Catedral de Tarragona recollí per conservar-lo com a testimoni de la llarga tradició musical del nostre monestir.

Mirant Maria en la seva solitud reconeixeu el seu Fill en els nostres germans i germanes, sobretot en els més desafavorits, com tant insisteix el papa Francesc, així es veu en la presentació de les moltes activitats de Mans Unides que us va fer Teresa Feliu, presidenta delegada a Tarragona; citant la seva primera presidenta, Mary Salas, us deia “el dia que els homes decideixin que no hi hagi més gana sobre la capa de la terra, no n'hi haurà. Això suposarà una presa de consciència semblant a l'abolició de l'esclavitud. Serà un món nou”. Ens cal la sensibilitat de l'amor per no ser durs com roques davant la misèria del món i tenim en l'oració a Maria, ella que fou immigrant, que conegué el dolor de perdre el fill, que participà de la solitud dels homes i dones de tots els temps, l'única arma, com escriu Maria Rosa Robert.

Maria és molt present en la nostra vida de monjos. Totes les comunitats cistercenques que seguim la regla de sant Benet en acabar les pregàries de laudes i vespres invoquem Maria i en acabar les de matines, migdia i completes ens dirigim a Ella amb la pregària de l'àngelus. La Mare de Déu és un referent constant en la nostra jornada de pregària i treball. Sant Bernat escrivia “que mai la teva boca es tanqui al nom de Maria, que Ella no estigui mai absent en el teu cor, que no traeixis l'exemple de la seva vida; així podràs obtenir la seva intercessió”. En acabar les laudes, la pregària que l'Església dedica a lloar Déu, en el moment que surt el sol, tot reneix i recordem la resurrecció de Crist adormit en el sepulcre, com la natura s'adorm durant la nit; la comunitat cantem en llatí el *Sub tuum praesidium*:

“Sota el vostre mantell ens emparem,
santa Mare de Déu;
escolteu les nostres pregàries en tota necessitat
i aparteu-nos sempre dels perills,
Verge, gloriosa i beneïda.”

Jordi Guàrdia hi dedica un acurat article que ens presenta l'antiguitat i el sentit profund d'aquesta pregària, que en la litúrgia romana es pot resar en la darrera pregària del dia a completes. És el mantell de Maria que ens aixopluga. Així a la sagristia de Poblet fins a la desamortització hi havia un gran quadre de la Mare de Déu de la Misericòrdia que cobria sota el seu mantell la representació de les comunitats de tots els temps; és una imatge molt emprada en els nostres monestirs per representar i demanar la protecció de Maria. La mateixa protecció que demanaven els nostres primers màrtirs amb la seva comunitat els sepulcres dels quals conservats a la nostra necròpolis i que estudia Joan Menchon. La nostra és una església d'arrels apostòliques i martirials profundes la petjada de les quals és motiu de l'interès dels nostres arqueòlegs.

L'opuscle conclou amb el programa d'actes, la composició de la Junta i la llista de congregantes. Acompanyant tota la publicació una magnífica selecció de fotografies de diversos autors. Cal felicitar M. Antònia Blanco, directora; Dolors Fontana i Maria Teresa Potau, coordinadores, i tota la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat per aquest opuscle, la seva qualitat de contingut i de composició que serveix de mitjà privilegiat per apropar la Mare de Déu de la Soledat a tots els qui el tinguin a les mans.

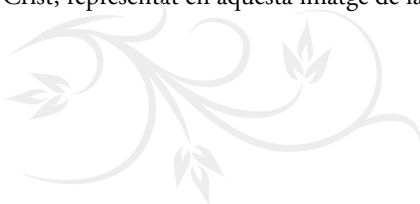

La tarda del Dissabte Sant, quan la vostra imatge titular surti de nou pels carrers de la Part Alta acompanyada per les fidels congregantes, Maria estarà de nou a l'espera com a Natzaret. Allí un àngel li anunciarà que seria mare i verge i que portaria en les seves entranyes el Fill de Déu i ella preguntà com seria això si no havia conegut cap home. Ara de nou tampoc no sabrà ben bé com serà, però estarà certa que allò que el seu Fill li digué, que als tres dies ressuscitaria, serà cert, i sortirà a donar un tomb per la ciutat com per distreure —ni que sigui un instant— el seu dolor, rebre el consol dels fidels aplegats a la Catedral i tornar a casa per esperar que allò que el seu Fill li deia es compleixi, de nou com a Natzaret, en el misteri.

La força de l'Esperit li posà a les seves entranyes el Fill de Déu i de nou ara la força de Déu traurà el seu Fill de la tomba, el farà vèncer la mort i vencent-la ens donarà a tots els homes i dones la vida eterna. Tornem a les paraules del nostre arquebisbe, “imagineu-vos per un moment que Jesucrist només hagués mort i no hagués ressuscitat. [...] La major victòria de Jesucrist és la seva resurrecció.”

Acompanyeu Maria en la seva soledat la nit del Divendres Sant i la tarda del Dissabte Sant, però l'acompanyeu sobretot en la seva esperança, en la seva confiança absoluta que aquell a qui ha donat a llum, ha criat, ha educat, ha vist predicar i realitzar miracles com a Canà, ha vist morir a la creu i sepultar, aquell qui l'ha confiat al deixeble estimat, a qui plora desconsolada i sola, aviat eixugarà les seves llàgrimes i amb les seves, les nostres, i el seu dol es convertirà en la joia més immensa que mai hauria pogut somiar perquè Ell ressuscitarà.

Que Maria sota l'advocació de la Mare de Déu de la Soledat ens ajudi a viure aquests dies el misteri de la salvació i a ser capaços de transmetre la nostra joia a tots els qui ens envolten i que Crist, representat en aquesta imatge de la Sang que ens acompanya, ens salvi.

Santa Setmana i santa Pasqua
Moltes gràcies
Casa de la Sang, 31 de març de 2017

Fra. Octavi Vilà Mayo

La fidelitat masculina en una Congregació de Senyores

Fidelitat 2017: RAFEL SIMÓ VIÑES

Després de viure la festa de la fidelitat a la nostra Setmana Santa durant els dos darrers anys en l'emblemàtic paranimf de “El Seminari” i abans en el no gens menys representatiu saló de sessions de l'Ajuntament, en obres per una plaga de tèrmits, aprofitarem l'església jesuítica dels Sants Reis –trinitària, Sant Agustí, claretiana, ara “franciscana secular” i seu de l'AASST– per a celebrar l'anyal repartiment de premis que totes i cadascuna de les associacions lliuren als seus respectius socis o a diferents entitats en un acte d'insòlit agermanament, però agermanament al cap i a la fi.

Aquest agermanament ens ha de permetre a tots conèixer una miqueta més qui és cadascú i que ha fet per la Setmana Santa, normalment dins de la seva pròpia associació.

De ben segur que, com ha fet aquest cronista, descobrirem personatges desconeguts, una part de la seva vida i algunes de les seves obres.

Per tot això caldrà a tots plegats escoltar aquesta llarga relació de “*curricula*” i, curant-nos en salut, us he de dir que, com sempre, alguns no son precisament curts, cosa que obligà a la fi del acte a demanar perdó en nom de tots.

Esclarit aquest primer punt, qui escriu això havia preparat, també com ha fet sempre, una introducció general, però amb els retards aliens i els fets absolutament justificables dels darrers mesos i d'abans –tenia una introducció preparada al·lusiva als Jocs del Mediterrani 2017– va preferir actualitzar-ho al moment actual i per tant no res millor que, pel lloc que ens acollia, que recordar la figura del que fundà la Companyia de Jesús, o sia, Ignacio López de Recalde, més conegut com a sant Ignasi de Loiola, per a fixar-nos en una frase del seu llibre “Els exercicis espirituals”, a ell atribuïda però bastant mal interpretada.

En el llibre la frase qüestionada era i és –en castellà– “*En tiempo de desolación nunca hacer mudanzas*” fent referència a alguns sentiments de l'ànima com, per exemple, l'afflicció, l'angoixa, el

desconsol, el dolor o la pena, i no tenia res a veure amb els transports, fer obres de construcció o canviar de lloc els mobles d'una habitació.

Veieu sinó el context en que s'expressava sant Ignasi en la 5a Regla del exercici:

“En tiempo de desolación nunca hacer mudanza, mas estar firme y constante en los propósitos y determinación en que estaba el día antecedente a la tal desolación, o en la determinación en que estaba en la antecedente consolación. Porque así como en la consolación nos guía y aconseja más el buen espíritu, así en la desolación el malo, con cuyos consexos no podemos tomar camino para acertar.” (sic)¹.

És evident que darrerament hem passat desolacions, tribulacions, torbacions, turbulències, afliccions, angoixes, desconsols, dolors i penes, però “qui dia passa any empeny” i ens cal seguir, de moment, sense fer massa “mudanza” en excés, demesiàt, més que no cal o de sobra.

Anem doncs a fer, com sempre, la presentació del premiat enguany per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i la Santíssima Mare de Déu de la Soledat.

Si hi ha quelcom al darrere de tots els que fins ara han passat a recollir el seu premi a la fidelitat, sens dubte no pot ser altre que el sentiment d'agraïment per part de les seves respectives associacions. I és perquè la gratitud ens fa feliços perquè són poques les vegades que se'ns fa visible, tot i que, com diria el clàssic Marc Tul·li Ciceró: “No hi deure més necessari que el de donar les gràcies”.

¹ EE318.

Tota aquesta introducció ve a tomb perquè la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i la Santíssima Mare de Déu de la Soledat, encara que és una entitat femenina, enguany, dona el premi de la fidelitat a un senyor.

Rafel Simó Viñes, vinculat a la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist de petit com aspirant i després com congregant, talment com ho foren el seu avi i el seu pare, i com ara ho son els seus nets, el Pau i l'Alex —de 4 anys i de 21 mesos, respectivament—, de sempre ha tingut una relació d'estimació molt estreta i entranyable amb la congregació “germana” de la Soledat, especialment per influència de la seva esposa Maria Antonia Blanco, amb la que caminen plegats d'ençà 40 anys, ambdós al servei de la congregació, com també la seva filla Sandra i la neta Alba, tot just acabada de néixer i que ja ha estat inscrita.

El Rafel és un home de pau, de família, de bon cor, senzill, vital i treballador infatigable, un home d'aquells que no tenen mai un no per ningú i si cal un cop de mà en dona dos, virtuts palesades en moltes entitats tarragonines amb les que col·labora desinteressadament, sense cercar alabances.

El Rafel és pèrit mercantil, va treballar primer a Banca Catalana i posteriorment al BBVA, sempre ocupant càrrecs de responsabilitat en oficines de Tarragona ciutat. Tota la vida s'ha dedicat a la comptabilitat i al càlcul.

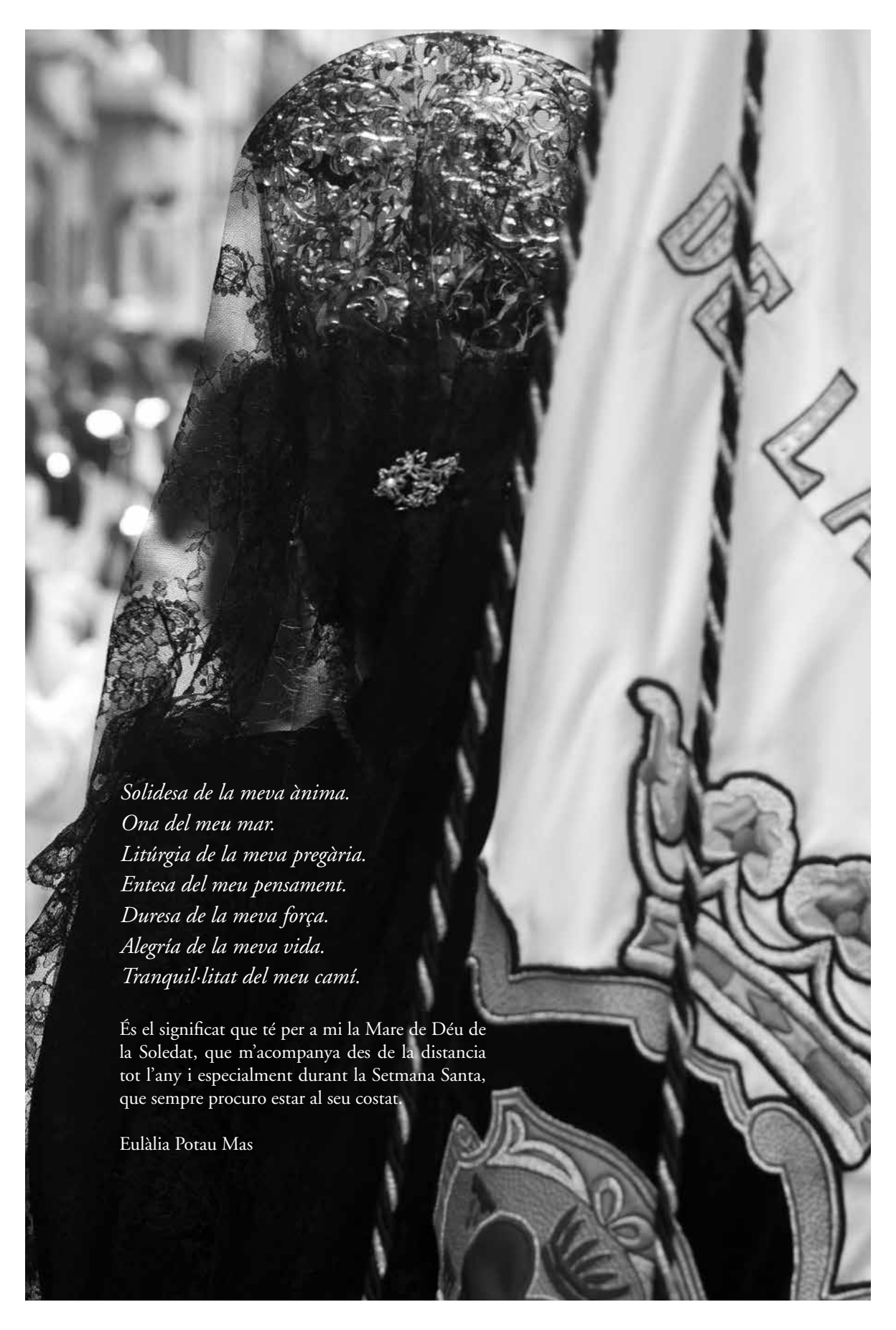
Si més no, en col·laborar en les tasques de la ornamentació del pas, ha tingut el privilegi i el goig de posar i treure la corona de la Mare de Deu cada Setmana Santa durant 35 anys.

Per tot això i en reconeixement a la seva valuosa ajuda, la Junta de la Congregació de Senyores sota la invocació de la Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat en sessió ordinària el dia 5 d'octubre del 2017, regida pel seu president, mossèn Josep Queraltó, aprovà per unanimitat i atorgà aquest homenatge, a Rafel Simó Viñes, de manera que la gratitud de la Congregació quedarà escrita en el llegat per la memòria en reconeixement de la seva tasca.

Li varen fer l'entrega del guardó el president, mossèn Josep Queraltó i la priora Maria Dolores Nolla en el solemne acte del divendres 1 de desembre del proppassat 2017 a l'església de sant Agustí.

Però, de bell nou, permeteu-me que afegeixi el mateix de cada any, puix només ens resta l'esperança de retrobar-nos en aquestes pàgines l'any vinent, incidint en el que us he dit al començar a manera de justificació, perquè, tot i demanar perdó un cop més per la tabarra de cada any, amb el vostre permís i si Déu vol, malgrat tot “*Virgencita, Virgencita, que me quede como estoy*”, seguiré també fins que pugui fidel amb vosaltres i amb la nostra Setmana Santa.

Josep Maria Sabaté i Bosch
Cronista oficial de l'AASST

*Solidesa de la meva ànima.
Ona del meu mar.
Litúrgia de la meva pregària.
Entesa del meu pensament.
Duresa de la meva força.
Alegria de la meva vida.
Tranquil·litat del meu camí.*

És el significat que té per a mi la Mare de Déu de la Soledat, que m'acompanya des de la distància tot l'any i especialment durant la Setmana Santa, que sempre procuro estar al seu costat.

Eulàlia Potau Mas

Banda i portants DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT _____

PORTANTS: DAVID GARCIA G., VICTOR MARTIN SERVET, JOSEP E. BRIA, MAURTICI PRECIADO, FRANCESC PRECIADO, ENRIC ZAPATER, ANGEL ALEJANDRE, EDUARD CORTES, LLUIS MALPARTIDA, JAUME PIJUAN, BALDO OSORIO O., FAUSTI GARCIA O., DIDAC GARCIA B., JORGE MARTINEZ E., LLUIS COLET R., ALBERT HERNANDEZ, JORDI MALLAFRE V., GABRIEL MOLINA, ANTONI PONS G., MANEL GARCIA O., BORJA SASTRE I., JOSE A. CARRASCO M., JUANJO ALABART, JORDI SALVADO A., JORDI SALVADO M., LLUIS RABASO, JOAN SALVADO V., RICARDO CORBACHO, JAUME MARTIN, JOAN SERRA, MANEL CORBACHO, MIQUEL A. ALABART B., JOSEP LL. GIMENEZ R., JOAN MATAS G., ALFREDO GONZALEZ M., VICENÇ ROIG A., FEDERICO ROSILLO, SALVADOR OLIVE, JOAN FORTUNY, JORDI ROMEU M., JOSE A. HERRERA M., JOAN SALVADO M.

BANDA: MIRIAM SALVADO A., CRISTIAN MOLINA C., EDUARD GARCIA, HUGO MESALLES, MARC NEGUILLO A., TXEMA SOLICHERO, ALEIX ALEJANDRE, BALDO OSORIO A., NEUS MOLINA, MARTA NADAL, ANNA CASTELLS, ISA MORA, RAMON BATISTA, YOLANDA ALABART, PILI GAZQUEZ, ARACELI SALVADO, MONTSE MALLAFRE, JUDITH GARCIA, ALEIX CABRE, ALBERT VENTOSA, MARINA MOLINA, CRISTINA OSORIO, NEUS ALABART, GENMA ALVARO, LAURA MALLAFRE, NADIA ORTEGA, JULIA GASOL, ORIOL GARCIA, TONI CORTES, ARNAU GARCIA, AFRICA SUMOY, JORDI QUERALT, MONTSE SALVADO, ELIA SUMOY, CLARA MATAS, CARLA BRIA, DYLAN SALVADO, AINOA ROIG, DANIEL CONESA, DAVID ESCARRE, NEUS OSORIO, MANEL CORTES, ORIOL GARCIA, NAIRA SANCHEZ, ABRIL GONZALEZ, MARC NADAL, MAGI PIJUAN, VICTOR MARTIN SALVADO, BIEL GASOL, ADRIA OLIVE, JOAN SALVADO M.

Absent a la fotografia DAVID OLIVENZA

Ja deu fer trenta-dos anys que l'acompanyo. I va ser en aquell moment que vaig experimentar una altra manera de viure la processó, ja que fins aleshores sempre havia anat a fileres.

Els cinc primers anys la vaig acompanyar com a portant del pas a rodes, a les ordres del meu amic Albert Vallvé Navarro, i la resta, com a cap dels portants.

Permeteu-me que us expliqui com va anar tot. I és que, tot i que ja feia anys que se'n parlava, no va ser fins al 1989 quan vam plantejar a la Junta de Senyores la possibilitat de portar el pas a espatlles, les quals ens van donar el seu vistiplau amb el nostre compromís de dur-ho a terme sense cap cost per a la Congregació. Així va ser gràcies a l'ajut d'Albert Vallvé Navarro, Josep M. Vidal Balmanya, Jordi Salvadó Monterrubio, Tomàs Sastre Icart, Vicens Gabriel Ascaso, Salvador Navarro Martí i jo mateix. Gràcies a les nostres aportacions econòmiques vam poder anar afrontant els costos fins que no van arribar les subvencions sol·licitades.

Durant el 1990 en un local del portant Joan Matas Gras, situat al carrer d'Espinach del Serrallo, i amb l'ajuda inestimable del portant Josep M. Vidal Balmanya i Francesc Martí Triquell, que aquell mateix any començaria a ser portant, la peanya va ser adequada per poder ser portada a espatlles amb l'ajut i supervisió de Josep A. Gual.

Un cop enllestida la peanya, i després d'una reunió dels portants a rodes, es va decidir per votació que jo fos el cap dels portants del pas de la Mare de Déu de la Soledat, ja preparat per dur-se a espatlles.

Teníem el pas adequat i el cap escollit, ara només quedava la creació de la Banda, els membres de la qual van ser reunits gràcies a Tomàs Sastre Icart i Salvador Navarro Martí, que posteriorment acabarien sent portants del pas. L'ensenyança dels tocs processionals va anar a càrrec del Sr. Miguel Tirado Pellicer i Albert Vinyals Blanca, ambdós membres de la Banda del Gremi de Marejants.

Un cop superats tots els entrebancs, va arribar el moment de carregar-se el pas a l'espatlla i començar a caminar. Així que els assajos es van iniciar el dia 2 de desembre de 1990 i es van desenvolupar al llarg de tots els diumenges a partir de les vuit del matí a través del Moll de Costa i l'Escullera.

Però com era evident i d'esperar, jo no sabia com dirigir un assaig, no sabia què dir ni què fer. Per això, cada dissabte anava als assajos del Sant Enterrament del Gremi de Marejants, on em trobava amb el seu cap de portants, Josep M. Torné i Aguiló, més conegut com Pataquet. Gràcies a ell vaig aprendre a dirigir un pas.

Superades totes les dificultats, el pas va sortir per primer cop a espatlles el dia 29 de març de 1991.

El segon any es va caracteritzar per la incorporació de nens i nenes a partir de vuit anys a la Banda, fet que va permetre a posteriori la creació d'una banda infantil. Per al seu aprenentatge vam comptar amb l'ajut d'Alfredo González Martínez, que anys després acabaria sent portant

del pas. També voldria destacar el fet que aquell mateix any s'incorporaren a la nostra Banda les caixes de Calanda, confeccionades pel famós Sr. Tomás Gascón.

No hi va haver més canvis importants fins al 1995, quan s'inaugurà una nova peanya, l'estructura metàl·lica de la qual va ser confeccionada pels tallers Caselles i aportada per la Sra. Soledat Aparicio Palazuelos, i el recobriment de fusta daurada va anar de la mà de Joan Salvadó Sorolla amb l'aportació econòmica de la Sra. Pilar Icart Perelló.

Cal tenir en compte, però, que aquesta no és la peanya actual, la qual data del 2011 confeccionada per Artematínez, d'Horché (Guadalajara), i muntada per Joan Salvadó Val, Jordi Mallafré Valero, Jordi Salvadó Monterrubio, Manel Corbacho Castaño, Francesc Martí Triquell, Miquel A. Alabart Bernaus (tots portants del pas), Montserrat Salvadó Carrasco (cap de la Banda) i un servidor.

No vull acabar aquest escrit sense parlar-vos de les meves sensacions abans, durant i a l'acabar Divendres i Dissabte Sant, dels llocs que considero emblemàtics i especials, ja sigui per la dificultat dels carrers o per la majestuositat amb què passem la Mare de Déu.

He de dir, en aquest sentit, que no hi ha paraules per descriure el que sents quan veus el pas exposat al Col·legi d'Enginyers, al carrer de les Escrivanies Velles, això significa que ja falta poc.

Quan arriba Divendres Sant els nervis estan a flor de pell, però quan veus que els portants van arribant i comencen a parlar i fer bromes entre ells em sento una mica alleujat. De sobte, escolto, a la llunyania, la nineta dels meus ulls, la nostra Banda, que es va acostant a marxa ràpida. Són els moments previs a la sortida, que et permeten relaxar-te progressivament. Tampoc es pot explicar amb paraules el que se sent davant de l'acatament del Armats a la recollida; ara ja hi som, el nervis per por que passi algun imprevist ja s'han esvaït.

Crec que tothom coneix suficientment la processó de Tarragona, com per fer-me pesat amb la descripció. Però sí que voldria destacar, des del meu humil punt de vista, el més important que he après al llarg d'aquests anys. I és que en funció de com s'aixeca el misteri, sé com anem de forces, i és en aquest moment que entra en joc la Banda, peça importantíssima per portar bé el misteri. La Banda i jo hem après a saber en cada moment i en cada carrer quin toc i ritme ha de marcar per incentivar els ànims de tots plegats.

Per a mi els moments més especials del recorregut de Divendres Sant són dues baixades. La primera és la baixada de Palau, on el misteri fa un pas més curt i la Banda marca un ritme més lent, sembla que la Mare de Déu camina de veritat. La segona és la baixada de la Misericòrdia per la seva dificultat, no tan sols pel desnivell de la baixada sinó també pel desnivell lateral a l'hora d'enfocar-la, amb l'afegit de les llambordes.

No em puc oblidar d'anomenar l'esforç final, quan traiem forces d'allà on no en queden, per afrontar la pujada final des de la rambla Vella fins a la plaça del Rei. Ja no em queden nervis, sensació de tranquil·litat.

Un dels moments àlgids per a mi és la sortida de l'església de Natzaret el Dissabte Sant i la reverència que es fa per marcar l'inici de la processó. També la solemnitat de l'entrada del pas a la Catedral, acompanyada de les caixes xineses que toca la Banda, afegint-hi la dificultat per superar l'esgraó d'entrada.

Una vegada tornada a fer la baixada de la Misericòrdia, arribem al tram final, la baixada de la Peixateria feta a pas lent per allargar el moment d'acomiar-nos de la Mare de Déu de la Soledat fins al proper any. És el moment, també, que la Banda fa el seu particular homenatge a la Mare de Déu. Satisfacció total.

No voldria deixar d'enumerar records molt i molt especials com són el Divendres Sant de 1991; la pluja de l'any 2000, que no ens va permetre sortir aquell Divendres Sant i com van quedar els nostres cors d'encongits per aquest motiu i els plors de la canalla per no poder fer la processó, i la primera recollida dels Armats l'any 2001. També voldria fer una menció molt especial de la celebració del 25è aniversari del pas a espatlles, amb la creació per part de Miguel Àngel Losada, de la peça "Marxa del pas de la Mare Déu de la Soledat", idea del portant Joan Fortuny Tàpias. I evidentment, la inoblidable anada amb el pas a la muntanya de Montserrat, amb l'entrada a la basílica al toc de caixes xineses que tocava la nostra Banda. NO HI HA PARAULES PER DESCRIBRE-HO.

No en detriment de tots i cada un dels moments viscuts en el transcurs de tots aquests anys, voldria destacar el moment més especial i més emotiu, que tampoc puc descriure amb paraules, no perquè no sigui emblemàtic sinó pel significat que tenia per a mi: va ser la Setmana Santa del 2017 per cadascun dels moments i en particular l'última ordre d'"ESTEU?, PREPARATS?, DALT!" del Dissabte Sant a la plaça del Rei per fer l'entrada final a l'església de Natzaret. Era el meu adéu particular i silenciós a la Mare de Déu com a cap del pas i de la Banda, tan sols ho sabíem Ella i jo.

M'agradaria, també, agrair l'interès i suport dels caps de Banda d'aquests vint-i-set anys: Salvador Navarro Gurrera, Adrià Olivé Neguillo i Montserrat Salvadó Carrasco. I, com no podia ser d'una altra manera, Francesc Martí Triquell, que durant molts anys ha sigut la meua mà dreta en tot plegat i després ho va ser Montserrat Salvadó Carrasco.

I ja per acabar, voldria, a través d'aquestes línies, oferir el meu SINCER HOMENATGE I RECONeixEMENT a tots i cadascun dels portants i membres de la Banda del pas de la Mare de Déu de la Soledat, pel seu interès i hores dedicades a les tasques de millora en tots els aspectes (assajos, peanya, tocs de la banda...), ja que sense ells res de tot això viscut durant aquests anys hauria sigut possible. També vull donar les gràcies per la paciència i la confiança de la Junta de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat.

En resum, tots i cada un dels moments viscuts han sigut i seran inoblidables.

HA SIGUT UN HONOR.

Joan Salvadó Monterrubio (Quefe)
Cap de portants i Banda de la Mare de Déu de la Soledat (1991-2017)

III. Dona, AQUÍ TENS EL TEU FILL

Reflexió de la Tercera paraula: “Mare, aquí tens el teu fill; fill, aquí tens la teva mare”, en representació del professorat del Col·legi La Salle Tarragona, en ocasió de la 26è edició del Sermó de les 7 paraules, organitzat per l'Associació La Salle Tarragona el Divendres Sant del 2017 a l'Ermita de Sant Magí.

“De l’evangeli de Sant Joan (19, 25-27)

Vora la creu de Jesús hi havia la seva mare i la germana de la seva mare, Maria, muller de Cleofàs, i Maria Magdalena. Quan Jesús veié la seva mare i, al costat d’ella, el deixeble que ell estimava, digué a la mare:

Dona, aquí tens el teu fill.

Després digué al deixeble:

Aquí tens la teva mare.

I d’aleshores ençà el deixeble la va acollir a casa seva.”

Al llegir o a l’escoltar la passió i mort de Jesús hi ha molts els moments que interpretem el dolor, la resignació, el patiment i la humilitat amb què Jesús va acceptar el que ja estava escrit a les Sagrades Escripures.

Però és en aquestes set paraules quan interpretem la humanitat i la generositat respecte a nosaltres. Set moments que ens ensenyen la seva debilitat humana però alhora ens demostren la seva grandesa divina.

La que acabem de llegir, “Dona, aquí tens el teu fill”, és la darrera de les tres primeres paraules en què Jesús es preocupa per nosaltres:

Demanant perdó.

Recordant-nos que tindrem el paradís promès.

I entregant-nos una mare, la seva.

De les seves últimes paraules, prioritza que siguin les primeres les que ens dedica, senyal de bondat perquè alhora són les darreres amb què demostra que s’amoïna per tota la humanitat.

En aquell moment de dolor, en aquell moment de resignació quan ja li han tret tot, les vestidures, la llibertat i estan a punt de treure-li la vida, Jesús, l’home, ens fa entrega del que més estima, el seu amor més apreciat a la Terra, la seva mare.

Per què? Per què Jesús ens deixa la seva mare? Perquè Jesús, una altra vegada, és generós. Ja que, què hi ha més gran que una mare per a un fill?

Maria, la mare elegida per Déu per portar al món el seu fill. Una missió que en un primer moment la contorbà però acceptà, tot i les dificultats amb què es va trobar.

Maria, la mare que juntament amb sant Josep el van protegir de ben petit quan van fugir a Egipte per salvar-lo de la mort, com ens explica sant Mateu.

La mare que el va educar i el va fer créixer transmetent-li estima i amor.

La mare preocupada que buscant-lo i trobant-lo al Temple de Jerusalem acceptava la seva vocació i el començava a animar a ser allò que estava cridat a ser.

La mare que li va donar la mà a les bodes de Canà de Galilea, confiant en Ell, el va ajudar a fer el seu primer pas tot i la seva resposta inicial, segons l'evangeli de sant Joan (2, 4 - 5).

“— Dona, i jo què hi tinc a veure? Encara no ha arribat la meua hora.

La seva mare diu als servidors:

— Feu tot el que ell us digui.”

La mare, que amb generositat va acceptar el moment que Jesús la va deixar per dedicar-se a anunciar la Bona Notícia del seu Pare i per difondre les seves ensenyances.

Maria, la seva mare, que des de la condemna fins a la mort el va acompanyar en el camí del calvari, sempre present i sempre al seu costat.

La mare, que el va agafar entre els braços mort, inert, sabent i confiant que ressuscitaria.

Quina mare suporta veure el seu fill patir i morir? Cap. Tot i això, una vegada més, Ella era allí, acompanyant-lo i fent-li costat, ocupant el lloc que tota mare ocuparia amb resignació i tristesa, però amb la força que Maria ens dona quan és a Ella qui invoquem en moments de dolor i desesperació.

Quantes vegades implorem la Mare de Déu buscant aquesta força?

I Jesús, patint a la creu, la busca intentant cercar aquest coratge que dona una mare. En un moment camí al Gòlgota, amb una mirada en té prou per aconseguir aquest valor i adonar-se que no pot deixar-la sola.

Així, doncs, amb serenitat i tranquil·litat li fa entrega de tota la humanitat com a fills seus, representats en la figura de sant Joan.

És en aquest moment quan Jesús, de manera explícita, deixa la humanitat a la seva Mare, la Mare de tots. Perquè ens protegeixi i ens guareixi, ens doni força i ens faci companyia.

I en ell, en sant Joan busca un fill per a la seva mare, el seu deixeble més estimat. Deixa a la seva mare la companyia d'aquell qui havia estat com un germà.

“— Aquí tens la teva mare.

I d'aleshores ençà el deixeble la va acollir a casa seva.”

I som nosaltres, que sota la figura de sant Joan, l'acollim com a mare nostra.

Nosaltres acollim aquells braços que a Ell el van protegir, acollim la mirada i la vigilància que a Ell el van guarir i acollim l'amor i l'afecte que Ell va sentir.

Perquè, què és una mare? Quan estem decaiguts, quan necessitem que algú ens acompanyi en el dolor, que ens doni la mà i ens faci una empenta, a qui invoquem? A la nostra Mare, en moments de debilitat busquem Maria en les nostres oracions, resem a Ella i la implorem per demanar-li aquella ajuda, aquella força que necessitem per tirar endavant; en Ella ens busquem quan volem una guia; en Ella trobem el consol quan cerquem un alè d'esperança, ja que amb l'ajuda d'una mare tenim força i sentim impuls.

Jesús ens deixa Maria, la seva mare, perquè l'advocuem. “Advocata nostra” cantem a la Salve.

Ja que Jesús, aquell infant que segons l'evangeli de sant Lluç perdut al temple li preguntava estranyat a la seva mare per què patia:

“— Per què em buscàveu? No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare?”

Ara, en canvi, és Ell qui davant la mort s'amoïna i pateix per Ella i li busca aquella companyia perquè no es trobi perduda.

No la voler deixar sola i va buscar en el seu deixeble tota la humanitat.

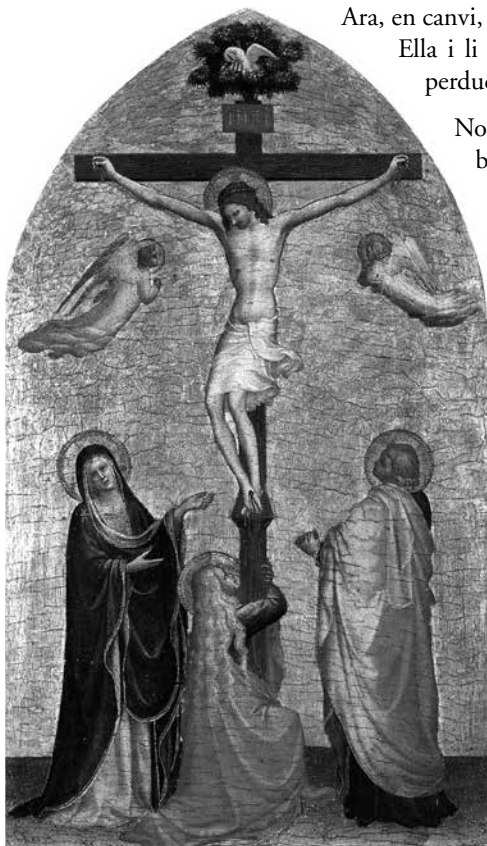
I ella una vegada més...

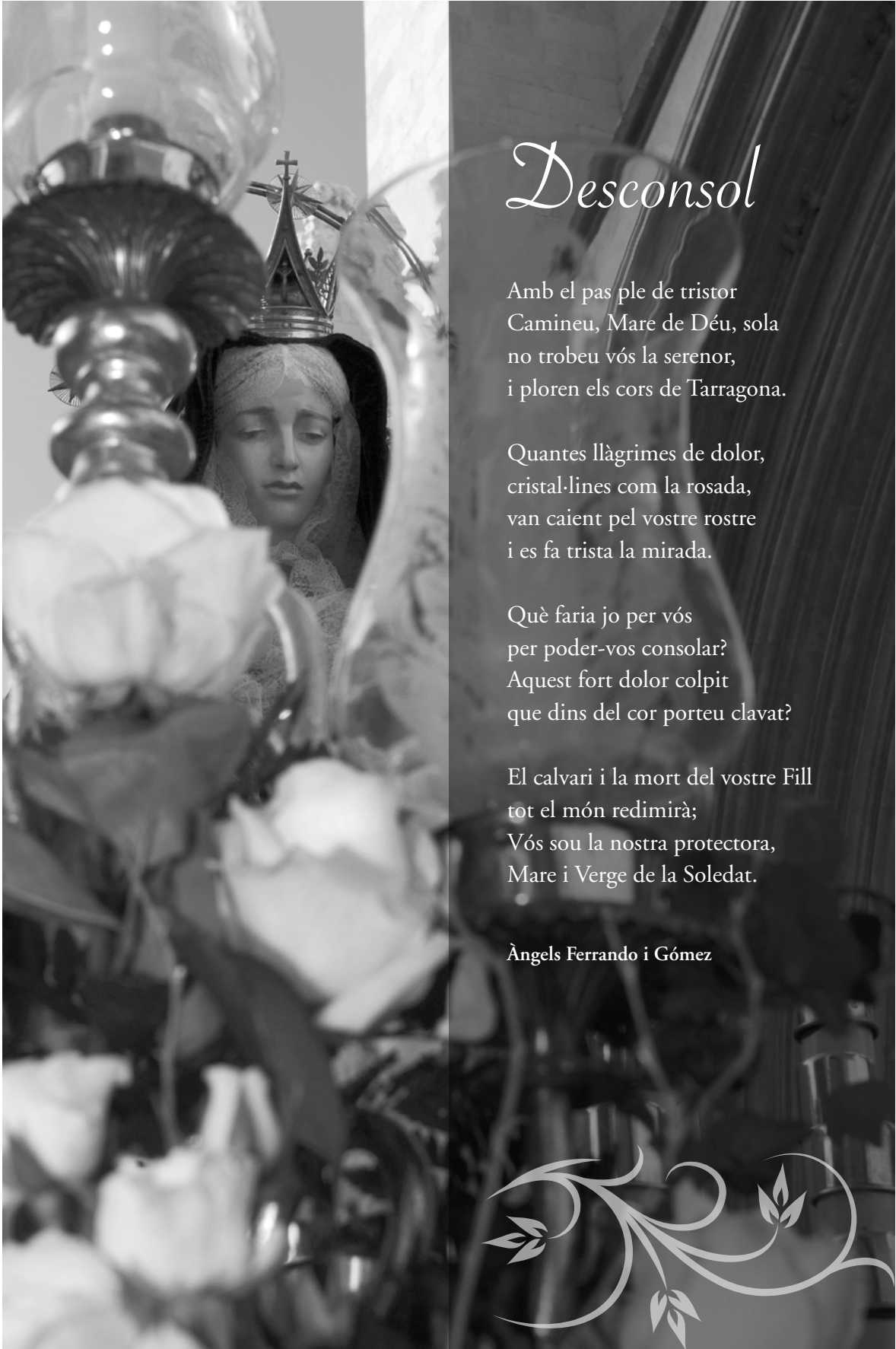
“[...] conservava tot això en el seu cor”
(Lluc 2, 51)

Per això, en aquests dies, també aturem-nos i reflexionem pensant en la seva figura, acompanyant-la en la seva tristesa i soledat.

Divendres Sant, 14 d'abril de 2017

Mònica Huber Potau
Capella de Sant Magí, Tarragona

Desconsol

Amb el pas ple de tristor
Camineu, Mare de Déu, sola
no trobeu vós la serenor,
i ploreu els cors de Tarragona.

Quantes llàgrimes de dolor,
cristal·lines com la rosada,
van caient pel vostre rostre
i es fa trista la mirada.

Què faria jo per vós
per poder-vos consolar?
Aquest fort dolor colpit
que dins del cor porteu clavat?

El calvari i la mort del vostre Fill
tot el món redimirà;
Vós sou la nostra protectora,
Mare i Verge de la Soledat.

Àngels Ferrando i Gómez

La Setmana Santa de Tarragona: ENTRE FARISEUS I PUBLICANS ____

La Sagrada Bíblia supera amb escreix el rànquing mundial de llibres editats, la qual cosa no vol dir que sigui també el més llegit de tot el món. El cert és que a mi, personalment i en confiança, ni m'interessen aquestes elucubracions, disquisicions o divagacions perquè crec que, potser, no condueixen a res.

En canvi, dono molta importància a la lectura del Nou Testament i, en especial, al profit que en trec dels Sants Evangelis, sobretot d'aquells exemples —en forma de paràboles— amb què Jesús, encara avui, ens alligona. Un hom pot trobar en les paraules de Jesús la solució a gairebé tots els problemes més o menys transcendents que se'ns presenten cada als més senzills dels humans, o la resposta que, amb menys beneiteria, cerquem a la recerca de veritats metafísiques. Encara recordo aquella anècdota llegendària que s'atribueix a sant Agustí d'Hipona quan es va trobar un infant que intentava transvasar tota l'aigua de la mar a un pou fet a la sorra de la platja i la referència a l'hora de trobar una explicació lògica o raonable del “misteri” de la Santíssima Trinitat.

Heus ací, doncs, que jo també m'he plantejat una qüestió que em porta de cap d'ençà ja uns anys: ni més ni menys que tot allò que envolta l'anomenada “polièdrica” Setmana Santa de Tarragona: religiosa, pietosa o espiritual, històrica, cultural, turística, artística —musical, escultòrica, fotogràfica—, antropològica, tradicional, gastronòmica...

Crec que el tema es podria resumir en un parell de preguntes: quina és la Setmana Santa que Jesús voldria que commemoréssim? i quina és la Setmana Santa que volem nosaltres?

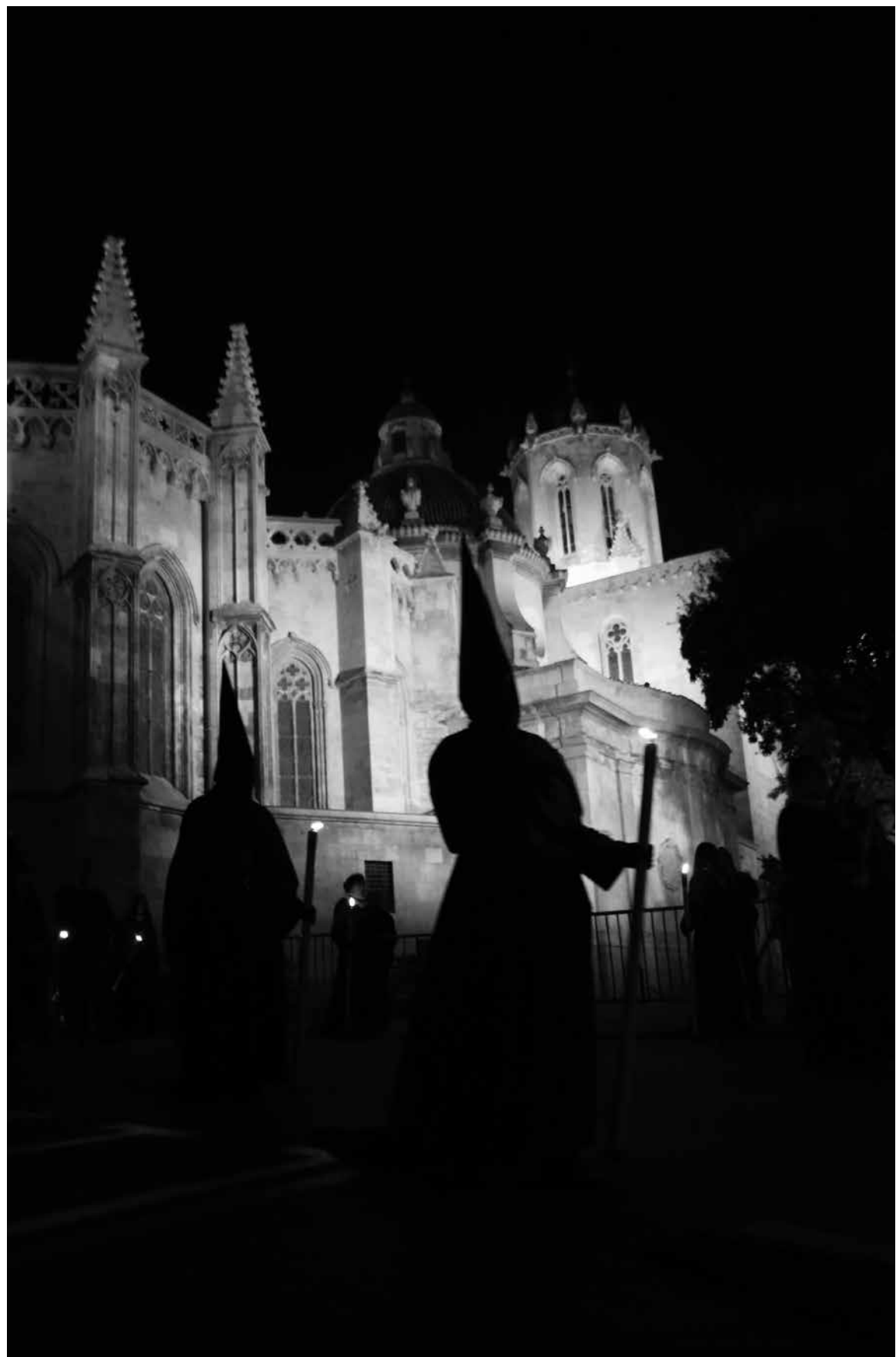
Fidel als exemples evangèlics, no m'entretindré en la repetició dels fets passionals que ja han estat prou reflectits des de temps immemorial en les representacions processionals, teatrals i cinematogràfiques.

Però cal agafar el toro per les banyes i anar al fons de la qüestió.

Pel que fa a la primera pregunta, d'entrada la Setmana Santa, el temps quaresmal que la precedeix i el temps pasqual amb què conclou han de respondre sempre a un fet religiós: això sembla que no hauria de ser dubtós, però la veritat és que, aparentment i sense voler emetre cap judici prematur, a cops sembla que sigui un temps per a tot, menys per a allò que el va originar i que n'és el motiu fonamental i la essència del cristianisme: *resurrecció i redempció*.

La Setmana Santa no és un temps de vacances i els viacrucis, les professons, els oficis litúrgics o la vetlla pasqual no tenen res a veure amb un temps per anar a la neu, ni uns seguicis populars més o menys festius —amb gegants, capgrossos, xaranges sorolloses i àpats o xeflis—, tal com les associacions pietoses, confraries, congregacions, germandats o gremis difereixen d'una penya esportiva o d'una colla castellera.

Em guardaré ben prou de fer qualsevol judici de com interpreta cadascú tot el que envolta aquest cicle pasqual —i el mateix podria dir i fet pel que fa a la pasqua nadalenca! —, però entenc que els ensenyaments extrets de les paraules de Jesús ens donen algunes pistes per cercar l'únic Camí, la Veritat i la Vida: “Per això els parlo en paràboles, perquè miren però no hi

veuen, escolten però no hi senten ni comprenen” [...]. Obriré els llavis per parlar en paràboles, proclamaré coses que estaven amagades des de la creació del món”.¹

Seguim, doncs, el rastre de Jesús amb algunes de les pistes evangèliques, que comencen amb el baptisme,² els quaranta dies i quaranta nits d'estada al desert i les temptacions del diable;³ continuàrem amb el sermó de la muntanya, les benaurances i les conseqüències negatives i positives;⁴ la forma de pregar i l'oració del Pare nostre: “[...] no sigueu com els hipòcrites que els agrada posar-se drets i pregar a les sinagogues i a les cantonades de les places perquè tothom els vegi [...]”⁵; el fariseu i el publicà: “Dos homes van pujar al temple a pregar: l'un era fariseu i l'altre publicà. El fariseu, dret, pregava així en el seu interior: ‘Déu meu, et dono gràcies perquè no sóc com els altres, lladres, injustos, adúlter, ni sóc tampoc com aquest publicà. De juno dos dies cada setmana i dono la desena part de tots els béns que adquireixo’. Però el publicà, de lluny estant, no gosava ni aixecar els ulls al cel, sinó que es donava cops al pit, tot dient: ‘Déu meu, sigues-me propici, que sóc pecador’. Jo us dic que aquest va baixar perdonat a casa seva, i no l'altre; perquè tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit”⁶; la samaritana,⁷ el tracte amb els infants: “[...] Deixeu estar els infants: no els impediéu que vinguin a mi, perquè el regne del cel és dels qui són com ells.”;⁸ el bon samarità,⁹ la dona adúltera,¹⁰ el pastor,¹¹ l'ovella perduda,¹² la dracma perduda,¹³ el fill pròdig,¹⁴ el jutge i la viuda...¹⁵

I hem de dir que, més enllà d'aquestes paràboles, Jesús té paraules molt fortes contra “els mestres de la Llei i els fariseus” en recomanar als seus deixebles no ser com ells: “Feu i observeu tot el que us diguin, però no actueu com ells, perquè diuen i no fan. Preparen càrregues pesades i insuportables i les posen a les espatlles dels altres, però ells no volen ni moure-les amb el dit. En tot actuen per fer-se veure de la gent: s'eixamplen les filactèries i s'allarguen les borles del mantell; els agrada d'ocupar el primer lloc als banquetes i els primers seients a les sinagogues, i que la gent els saludi a les places i els doni el títol de ‘rabí’, o sigui, ‘mestre’”.¹⁶

1 *La Bíblia* BCI Bíblia catalana. Traducció interconfessional. Associació Bíblica de Catalunya. Editorial Claret. Societats Bíbliques Unides. Barcelona 1997: Mt. **13**, 13 i 35; Mc. **4**, 12 i 33-34, i Lc. **8**, 10.

2 *La Bíblia*: Mt. **3**, 13-15; Mc. **1**, 9-11; Lc. **3**, 21-22 i Jn. **1**, 32-34.

3 *La Bíblia*: Mt. **4**, 1-11, Mc. **1**, 12-13 i Lc. **4**, 1-13.

4 *La Bíblia*: Mt. **5**, 1-15 Lc. **6**, 20-26.

5 *La Bíblia*: Mt. **6**, 5-13 i Lc. **11**, 2-4.

6 *La Bíblia*: Lc. **18**, 10-14.

7 *La Bíblia*: Jn. **4**, 1-26.

8 *La Bíblia*: Mt. **19**, 14; Mc. **10**, 14-15 i Lc. **18**, 16-17.

9 *La Bíblia*: Lc. **10**, 25-37.

10 *La Bíblia*: Jn. **8**, 1-11.

11 *La Bíblia*: Jn. **10**, 1-16.

12 *La Bíblia*: Lc. **15**, 4-7.

13 *La Bíblia*: Lc. **15**, 8-10.

14 *La Bíblia*: Lc. **15**, 11-32.

15 *La Bíblia*: Lc. **18**, 1-8.

16 *La Bíblia*: Mt. **23**, 12, 38- 40; Mc. **12**, 39-40; Lc. **11**, 39-46, **16**, 14-15 i **20**, 46-47.

Si en arribar fins aquí i si heu recordat les paràboles evangèliques —també les relacionades en les notes a peu de pàgina—, qualsevol pot encetar, com Déu mana!, la pròpia Setmana Santa. Pel que fa a aquest humil articulista, en tinc prou per viure el temps pasqual d'acord amb tots els exemples i les paraules de Jesús, deixant de banda la particular passió, mort i resurrecció de Jesús, perquè, com ha estat dit abans, no m'entretindré en la repetició dels fets passionals reflectits des de temps immemorial. Més encara, i especialment per als cristians missaires, la repetició d'aquests fets, com el de bona part de l'Antic Testament, els Evangelis sinòptics —Mateu, Marc i Lluc—, en les litúrgies anuals, amb el de sant Joan com a complement i els diferents salms i epístoles dels apòstols, ens han de permetre entrar de ple en la paraula de Déu per seguir aquell camí d'Amor, Veritat i Vida.

Però ara ve la resposta a la segona pregunta que ens qüestionàvem (Quina és la Setmana Santa que volem nosaltres?) i el primer que cal fer és no judicar res ni ningú i no considerar res del tot negatiu, perquè sempre hi pot haver alguna cosa bona, segons com es miri. Per això poso sobre el paper alguns dels actes més importants i agafo fets concrets des del Dimecres de Cendra fins a les vetlles de la primera pasqua i la de la Pentecosta, passant pels nostres viacrucis al carrer, aquelles professons multitudinàries que complementen uns viacrucis *indoor* —a l'interior del temple— amb no gaire concurrència, els viacrucis de nova fornada, la benedicció de les palmes i l'ofici solemne posterior, o la cerimònia de benedicció dels sants olis, les litúrgies del Dijous i Divendres Sants i el sermó de les Set Paraules o la professó del Sant Enterrament.

La reflexió ha de girar a l'entorn de les paraules de Jesús amb els hipòcrites i fariseus, amb la mateixa paràbola del fariseu i el publicà, amb l'atenció als infants i amb els eterns valors de l'Amor, la Caritat, la Misericòrdia.

La reflexió pot ser a títol personal o des d'un grup, bé en la particular associació, confraria, congregació, germandat o gremi, amb els seus consiliaris eclesiàstics, o en alguna de les sessions de la Junta Directiva de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa.

Temes com la durada de una professó, el recorregut, l'assistència amb cucurulla o sense, els presentadors d'uns opuscles, el pregoner de l'any, les bandes de timbals i els decibels del so, els plans d'autoprotecció, els concerts "sacres"... Tot això de ben segur que avui té molta importància, però ens cal no oblidar mai l'autèntic sentit evangèlic que n'és l'essència i no deixar-lo de racó o en un segon terme.

A la fi i en recompensa de tot sempre ens podem agafar a la dita que els camins del Senyor són inescrutables i que sovint Déu i Pare nostre escriu recte amb rengles esbiaixats: Paraula de Déu.

Josep Maria Sabaté i Bosch
Cronista de l'AASS de Tarragona

Pel camí de la Creu AMB MARIA

Jesucrist durant la seva Passió va patir tota mena de turments, escarni, burles, insults, injúries, suplicis, fins a arribar a la mort. Una mort volguda perquè es complís la profecia. Déu es fa home per morir per nosaltres. Aquí rau el gran triomf de Jesús. El Déu fet home pateix i mor per tornar al tercer dia victoriós, com a Déu, amb la seva Resurrecció.

Al peu de la creu hi havia molta gent, però molt pocs dels seus seguidors més propers. Només unes quantes dones amb Maria, la seva mare, al capdavant i el deixeble estimat. La valentia d'aquelles dones (Maria mare de Jesús, Maria Magdalena, Maria Cleofàs) és tota una lliçó de fe, d'esperança i d'amor.

Jesús, des de la creu estant, poc abans de morir ens deixa les seves últimes paraules, que són un autèntic regal de misericòrdia, generositat i estimació. A la Tercera Paraula, veient la seva mare anguixada, plorant, només acompanyada per Joan, el més jove dels apòstols i alhora el més estimat, Jesús li fa un regal a Ella i també a tots nosaltres quan li diu: "Dona, aquí tens el teu fill". Jesús no vol que la seva mare quedi sola i abandonada, per això li dona Joan per fill. Joan rep Maria amb amor i a la vegada tindrà cura d'Ella tota la resta de la seva vida, des del moment que Jesús li diu: "Fill, aquí tens la teva mare". Joan rep el millor regal possible i, per extensió, el rebem també nosaltres.

Doncs si la mare és el millor regal que podem tenir perquè és la persona que més ens estima, la que sempre vetlla per nosaltres, la que no ens abandona mai, amb Maria, que des d'aquest moment al peu de la creu és mare de tota la humanitat i som fills seus ¿què hi pot haver millor que pregar a Crist mitjançant la seva intercessió?

Durant aquests dies quaresmals i de Passió, tenim el pietós costum de pregar fent el viacrucis, el camí de la creu, que Jesús va fer durant la seva Passió i Mort. Preguem i rememorem aquest camí per demanar a Jesús que ens atorgui misericordiosament el perdó i amb ell, l'alliberament, la Resurrecció, la Vida eterna.

Si Maria va patir també en el seu cor aquest camí de la creu en veure el sofriment del seu Fill, nosaltres, que som els seus fills ¿per què no acompanyem Maria en el seu camí de la creu pregant a Ella perquè intercedeixi per nosaltres davant Jesús, Fill seu i Senyor nostre? Quina millor pregària quaresmal podem obtenir que acompanyar Maria fent el viacrucis, el camí de la creu, amb Ella i per Ella, rememorant les catorze estacions de la Passió i Mort de Crist, amb un camí de la creu dedicat a Maria ?

Aquest conegut viacrucis marià o *Camí de la Creu* dedicat a Maria porta per títol "Caminant amb la Mare de Jesús".

Aquest camí de la creu és una bella i emotiva pregària que comença amb una introducció, en què se'ns recorda allò que Jesucrist ens va encomanar a cadascú de nosaltres si volem seguir-lo. A continuació trobem una petita oració a la Mare de Déu perquè ens ajudi a implicar-nos en la contemplació de la Passió i Mort de Crist. Després d'aquesta preparació comença el camí de la Creu pròpiament dit, cadascuna de les catorze estacions està formada per uns versets de reflexió-meditació i una pregària a Maria demanant la seva intercessió. Acaba amb una oració final. Resem-lo amb amor a la Mare de Déu:

VIACRUCIS “CAMINANT AMB LA MARE DE JESÚS”

Introducció

Maria no ocupa el lloc de Crist, només Ell és el nostre Salvador!! Maria ocupa el nostre lloc, encarna al màxim la vocació que Jesucrist ens ha encomanat a cadascú de nosaltres: “Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi.”

Oració

Mare del nostre Redemptor i Mare nostra, tu que sempre fores al seu costat, vull caminar amb tu en la contemplació del darrer tram de la seva vida. Ensenya'ns a implicar-nos.

PRIMERA ESTACIÓ

Condemnat injustament

Dreta, el mires condemnat.

Preocupació, dolor i por.

Cap amic el defensa.

*Ajuda'm que les meves paraules siguin
sempre sinceres, i encara que em quedi sol,
que el meu testimoni no sigui fals.*

SEGONA ESTACIÓ

El teu Fill agafa la creu

Encara que ningú doni la cara,

res no et separa d'Ell.

Seguiràs totes les estacions fins al final.

*Ajuda'm a recórrer aquest camí, cada
gest, cada paraula, cada cantonada,
agraït pel teu amor maternal. Ajuda'm
a suportar la meua creu per amor.*

TERCERA ESTACIÓ

El veus caure

Per tal d'aixecar el dèbil.

Per transmetre'ns força.

Ell s'abaixà fins a la pols del camí

*Quan el sofriment em venci, mantén-te al
meu costat com estigueres al seu. Perquè
la seva gràcia redemptora escalfi el meu
cor i el faci capaç de ser testimoni de la
seua gràcia i comparteixi el seu amor.*

QUARTA ESTACIÓ

Mirada cara a cara

Els teus ulls diuen al Fill que amb Ell

vols fer la voluntat del Pare fins que

la vida sigui lliurada pels amics.

*Ajuda'm a unir-me a vosaltres i
aguantar amb amor els dubtes i els
interrogants.*

CINQUENA ESTACIÓ

Simó ajuda Jesús

Encara que no pots canviar el destí del
teu Fill amb les pròpies mans, la teua
presència alleugereix el seu pas.

*Fes que m'alliberi dels dubtes, i lliure
per veure i servir on calgui, que el
meu cor abraçi la seva creu.*

SISENA ESTACIÓ

Verònica

La veritable i poderosa força que desafia
amb seguretat i delicadesa sempre troba
formes que manifesten la fidelitat.

*Ensenya'm a caminar al costat de Jesús,
que l'amor fidel sigui la meua única
prevenció.*

SETENA ESTACIÓ

Jesús cau per segona vegada

Les forces l'abandonen.

Però Ell s'atreveix a arribar fins al final.

No diu mai : “Ja he fet prou”.

Mires el seu rostre enfonsat a la pols,
voldries curar amb el teu amor les
seves ferides, donar-li-ho tot.

*Si pogués canviar-me per tu. Ser una
altra Maria fins a l'últim alè de vida!!*

NOVENA ESTACIÓ

Per tercera vegada , Jesús cau

El poder de Déu es manifestarà victoriós.

Confies en la seva omnipotència, fins i tot
ara, indefens, abatut a terra.

*Quan les forces em fallin, ajuda'm, Maria,
a recolzar-me en la seva força; embolcalla'm
amb la teva presència, perquè el poder de
l'Amor etern em sostingui.*

ONZENA ESTACIÓ

Jesús és clavat a la creu

La teva ànima s'esborrona, vols
compartir-ho tot amb Ell, restar al
seu costat en la passió, en la creu i
en la mort. Ser amb Ell fins a l'hora
de la redempció.

És així com esdevens corredemptora!!
*Maria, ajuda'm a aprofundir en l'horitzó,
més enllà de mi mateix, a restar al seu
costat, com tu ho feres, com tu visqueres.*

TRETZENA ESTACIÓ

Jesús en braços de Maria

Silenciosament lliures la vida del Fill.

Fas ofrena al Pare de la teva acceptació.

La teva fe troba un raig de llum en les
tenebres, intueixes Aquell capaç de
dissipar-les totes, fins a la nit, l'horror, la mort.

*Mare amable, ajuda'm a meditar sobre les
seves ferides, a suportar els meus dolors,
a correspondre al vostre amor.*

VUITENA ESTACIÓ

Les dones ploren per Jesús

Es gira Jesús vers elles.

Els parla amablement, amb claredat.

No ploreu per mi, sinó per vosaltres
i pels vostres fills.

I és que la veritable raó per plorar es
troba en els nostres pecats.

*Mare, ajuda'm a veure-hi més profundament,
a no ser superficial, sinó a tenir en compte les
conseqüències de cadascun dels meus actes.*

DESENA ESTACIÓ

Jesús és despullat dels seus vestits

Facin el que facin, no li poden robar
la seva dignitat.

Segueix essent Rei, abans i ara.

Tu preserves la seva dignitat exercint
de mare, generació a generació.

*Maria, vull caminar amb tu!!
Ensenya'm a pregar com Ell i amb Ell:
“Pare, glorifica el teu nom”.*

DOTZENA ESTACIÓ

Jesús mor per nosaltres

A Ell, que li lliurares la vida humana,
ara vol lliurar-te a tu com a Mare;
és el seu testament d'amor. Forma part
del teu sí pronunciat fa tant de temps.

*Maria, ajuda'm a pregar amb valor
i a arrencar de mi tot allò que obstacu-
litza el meu amor generós.*

CATORZENA ESTACIÓ

Jesús en el sepulcre

Tot el teu amor, els teus desitjos
emergeixen i es fan un amb el
projecte del Pare.

*Ajuda'm a calmar les meves inquietuds
perquè la voluntat del Pare pugui
acomplir-se en mi i en aquells que
estimo.*

Oració final

Porta'm, Mare, en el teu camí prop de Jesús. Porta'm, amb tu, fins a la veritable i més preciosa meta de les nostres vides. Amb Jesús, el Crist, porta'm fins al Pare, perquè d'acord amb les paraules del Salvador, aquest és el destí de tots nosaltres.

Acompanyem Maria en el seu dolor resant aquest camí de la Creu dedicat a Ella, perquè per Maria arribarem a Crist.

Josep Ciurana Moncusí

Congregant R.V. Congregació Puríssima Sang N.S.J.

Ex-portant del Pas de la Mare de Déu de la Soledat

Paciència, PACIÈNCIA, PACIÈNCIA...

Com cada any, abans d'acabar el mes de gener, rebo una trucada de la M. Antònia Blanco, bona amiga, millor persona i secretària de la nostra Congregació, que amb la seva sensibilitat i afecte, em demana si vull col·laborar en un escrit a la nostra revista.

I en això estic ara mateix: per a mi és un honor i una responsabilitat.

La meua intenció no és altra que la de posar en el pensament de les persones que el llegeixin un element de reflexió i espiritualitat de cara a la Setmana Santa que s'acosta.

Enguany, possiblement per vivències i situacions personals, he hagut de fer i faig un gran exercici de la virtut de la paciència.

El terme paciència, que té les arrels en la llengua llatina, significa, de forma molt genèrica, “sofriment”. Ja Aristòtil, en la seva obra Ètiques, descriu aquesta virtut com un equilibri entre les emocions extremes: “la paciència és una virtut que ens permet sobreposar-nos a les emocions fortes generades per desgràcies i afliccions”.

Anys més tard, el cristianisme considera la paciència com una de les virtuts més valuoses de la vida. Hi trobem múltiples cites en diversos passatges de la Bíblia: proverbis, Eclesiastès, carta als tessalonicencs, epístola als galates, malgrat que hi ha un personatge bíblic que ens ve al cap com a gegant de la paciència:

Qui no pensa en Job en parlar de la paciència?

El llibre de Job rep el nom del personatge principal, “un home íntegre i recte que reverenciava Déu i s'apartava del mal”. De fet, el llibre de Job és un recull de totes les contrarietats i sofriments que pateix, sent com és un home bo. És el just sofrent.

El llibre de Job ens fa veure que el dolor i el sofriment poden ajudar a abandonar la seguretat en la pròpia innocència, i contribuir així a obrir la porta a l'amistat gratuïta en Déu, que demana una fe sense condicions, total, sense premis, sense contrapartides. Déu com l'única seguretat.

Tots hem passat, passem o passarem situacions vitals complexes i dificultoses en la nostra vida. La nostra societat no està preparada, ni de bon tros, per acceptar situacions difícils. Valorem en grau superlatiu tot el que ens dona plaer, satisfacció, tot el que ens fa xalar i riure. Però no, no tot és xalar i riure. En dificultats vitals, la paciència és més necessària que mai.

La virtut de la paciència suposa un ensinistrament en la conducta personal; una generositat que comporta la renúncia a coses que ens agraden; una fortalesa per tirar endavant el dia a dia, el moment a moment, sense defallir; una sublimació tal de la situació, a fi que les amenaces i dificultats es transformin en oportunitats de millora de vida.

I tot això com es fa? La paciència és fonamental per veure des del sofriment la presència de Déu, acceptant que les relacions en la nostra situació personal no sempre es poden solucionar amb diners o amb força de voluntat.

Perdonar-nos i perdonar és una bona manera de portar la creu de cada dia i adonar-nos que no la traginem sols. Jesús camina al nostre pas. És ben cert.

I la creu, que no la portem sols, s'ha de portar amb alegria, bona cara i optimisme. Encarant la nostra actitud de servei a Déu i als altres que ens necessiten de forma discreta i gairebé secreta. Així ho proclama l'evangelí de sant Mateu:

“Tu, quan ajudes els altres, mira que la mà esquerra no sàpiga el que fa la dreta, perquè el teu gest quedi secret. El teu Pare, que veu tot el que es secret, t'ho recompensarà”.

Si cerquem únicament els valors del món material i humà... ja tenim la recompensa!
Estem en mans del Senyor.

Només Ell ens donarà la recompensa de la vida eterna.

Verge de la Soledat, en la vostra bondat i amor de Mare de Déu i nostra, ajudeu-nos a ser pacients en les dificultats i sofriments d'aquesta vida per poder tenir la recompensa de la vida del cel.

Bona Pasqua!

Sílvia M. Sancho i Roca
Congreganta de la Soledat
Vicegerent de la URV

Notes d'arxiu referents als altars laterals

DE LA CAPELLA DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT (Catedral de Tarragona)

Introducció

Hi ha elements del patrimoni historicoartístic de la Catedral de Tarragona que han estat estudiats i analitzats *in extenso*; tanmateix, altres encara esperen un estudi més aprofundit. És el cas d'algunes obres que es troben als altars laterals de la capella del Santíssim Sagrament: els retaules de Sant Martí de Tours i de Sant Agustí, i les pintures de la Coronació de Maria i de Sant Carles Borromeu.

El retaule de Sant Martí de Tours

El 23 de novembre de 1622 el beneficiat Pau Pedreny va sol·licitar al Capítol de la Catedral permís per poder col·locar al primer altar del mur de l'esquerra de la capella del Santíssim un retaule dedicat a sant Martí de Tours. L'obra es va muntar el 5 octubre de 1623.¹ Fa 300 x 135 x 32 cm i està formada per una estructura arquitectònica de fusta tallada i daurada. A la fornícula central es mostra una imatge exempta del titular, de fusta policromada, sota un compartiment amb l'escut del comitent sostingut per dos àngels. Al cim, un Calvari. Als dos carrers laterals es disposen quatre compartiments pintats a l'oli sobre taula en què es representen escenes de la vida del sant (sant Martí compartint la seva capa amb un pobre; consagració episcopal de sant Martí; guarició miraculosa d'un lepros; mort de sant Martí). A la predel·la, d'esquerra a dreta, es mostren representacions de sant Pau, santa Tecla, sant Joan Baptista, l'Anunciació, sant Antoni de Pàdua, santa Margarida i sant Pere.

Potser es podria posar en relació la pintura del retaule amb el pintor Tomàs de Argüello, documentat a la capella del Santíssim al mes de juliol de 1614, quan cobrava 5 lliures i 16 diners per haver-hi fet alguns treballs menors.² En 1628 continuava treballant a la Catedral, ja que va pintar i daurar un retaule dedicat a la Mare de Déu de la Mercè, encarregat per la Confraria de Preveres. Les seves actuacions a la Catedral s'expliquen perquè Tomàs de Argüello era col·laborador d'Agustí Bennàsser, un beneficiat d'origen mallorquí, que a més es dedicava a labors artístiques com a pintor, escultor i daurador, i també va intervenir a la capella del Santíssim. Tomàs de Argüello habitava a Riudecanyes, però sembla que era d'origen aragonès. Està documentat entre 1582 i 1628 treballant a l'esmentada població, i també a Vilanova d'Escornalbou, Riudoms i altres llocs.³ La baixa qualitat de la part pictòrica del retaule apunta, en tot cas, a un dels pintors de la zona, que aprenien l'ofici sense cap ensenyament acadèmic.

La pintura de la Coronació de Maria

La pintura sobre tela amb la Coronació de la Mare de Déu es troba al darrer altar lateral del mur de l'esquerra de la capella. Fa 191 x 175 cm. La historiografia clàssica l'atribuïa al pintor italià Federico Zúccaro, però els estudis més recents l'han relacionat amb seguretat amb el pintor

- 1 CAPDEVILA I FELIP, Sanç. *La Seu de Tarragona. Notes sobre la construcció, el Tresor, els artistes, els capitulars*. Barcelona: Biblioteca Balmes, 1935, p. 59.
- 2 Arxiu Capitular de la Catedral de Tarragona (ACT). *Libro de la causa pia del excelentísimo señor Antonio Agustín que contiene algunas noticias o instrucciones sobre conservación y adornos de la capilla del Santísimo de esta santa iglesia* (1586–1810), fol. 128r.
- 3 MATA DE LA CRUZ, Sofia. *La pintura del cinc-cents a la diòcesi de Tarragona (1495-1620). Entre la permanència del gòtic i l'acceptació del Renaixement*. Tarragona: Diputació de Tarragona, 2005, p. 352-353, amb la bibliografia anterior.

El retaule de Sant Martí de Tours

La pintura de la Coronació de Maria

genovès Luca Cambiaso (1527-1585).⁴ Possiblement va ser realitzada al monestir d'El Escorial entre el 1583, any en què el pintor s'hi instal·là, i el 1585, data de la seva mort. Va ser adquirida o encarregada per l'arquebisbe Antoni Agustí, juntament amb una Oració a l'Hort. Després de la seva mort, els marmessors van comprar ambdues pintures a la subhasta o encants de les pertinences de l'arquebisbe. La van fer col·locar a la capella la Coronació, però de l'Oració a l'Hort no se n'ha sabut més.⁵

La Coronació de Maria, en què la Verge és consagrada com a reina del cel, correspon a un dels models iconogràfics més difosos després del Concili de Trento. Davant d'un fons de núvols, Maria, agenollada, és coronada ensems per Crist i Déu Pare, mentre l'Esperit Sant, en forma de colom de figura delicada i a penes discernible, vola al damunt. Els acompanya un estol d'àngels, uns en forma de rotllana a la part superior, altres recolzats als núvols. Aquesta composició mostra evidents paral·lelismes amb la Coronació que va pintar Luca Cambiaso a la volta de la capella major de la basílica d'El Escorial.

4 MARÍAS, Fernando. «Luca Cambiaso. Testamento escorialense e inventario de bienes», *Archivo Español de Arte*, tom. 52, núm. 205 (1979) p. 83-85. MARÍAS, Fernando. *El largo siglo XVI. Los usos artísticos del Renacimiento español*. Madrid: Taurus, 1989. SOCIAS, Inmaculada. «Luca Cambiaso, Incoronazione della Vergine», dins *Luca Cambiaso. Un maestro del Cinquecento europeo*. Catàleg de l'exposició (Gènova, Palazzo Ducale, 2007). Gènova: Silvana Editoriale, 2007, p. 352-353.

5 ACT. *Llibre de la obra de la capella del Santíssim Sagrament* (28.02.1589 - 07.04.1590), 28/09/1589. *Libro de la Causa Pía*, fol. 84v, 98v.

Quan es va col·locar a l'altar lateral, els marmessors encarregaren un marc adequat a la pintura, labor que es va encomanar al ja esmentat Agustí Bennàsser, que està documentat treballant a la Catedral entre 1595 i 1615, any de la seva mort. Havia estat nomenat beneficiat de la Catedral el 1607.⁶ Es va encarregar de tallar, daurar i policromar el marc de la pintura de la Coronació.⁷ Fa 300 x 195 cm, amb una estructura arquitectònica a manera de retaule o portada. La predel·la conté quatre petits plafons amb escenes de la infància de Jesús: naixement, circumcisió, adoració dels Reis i presentació al temple. Dues columnes emmarquen la tela. Estan formades per un basament, un fust que en el terç inferior mostra l'escut de l'arquebisbe Agustí envoltat de grotescos daurats en relleu i la resta amb estries, i un capitell d'ordre corinti. Les bases de les columnes inclouen quatre plafons pintats. A la base de l'esquerra, el plafó frontal presenta un bust de Crist de perfil, pres directament de la portada de l'obra *Humanae Salutis Monumenta*, de Benito Arias Montano (Anvers, Cristòfol Plantí, 1571), mentre que el plafó de la part interior l'ocupa la figura d'un Pare de l'Església. A la base de la dreta, el plafó frontal mostra un bust de Maria amb els ulls baixos, mentre que al plafó l'interior es representa un altre Pare de l'Església. Les columnes sostenen un entaulament decorat amb capets d'àngels i temes vegetals en relleu. El cim del retaule mostra un cos trapezoidal que conté un plafó amb l'escena de l'Anunciació i un timpà semicircular que completa el conjunt. És evident que Agustí Bennàsser era molt millor escultor que no pas pintor, ja que les escenes del marc evidencien un tractament naïf d'arrel popular, ingenu, tot i que ple d'encant.

Agustí Bennàsser va continuar treballant a la capella del Santíssim fins al 1601, dedicat a obres menors, com daurar unes mènsules i uns escuts de ferro, pintar i daurar una espelma o pintar la cortina que cobria la porta d'entrada des de la Catedral.⁸

La pintura de Sant Carles Borromeu

Està situada a la darrera capella de la dreta. El 7 d'agost de 1612 l'ardiaca Joan Lluís d'Oms, molt devot de sant Carles Borromeu, va proposar al Capítol que se li acceptés la donació d'un quadre amb la seva representació. L'ardiaca de Vila-seca Miquel-Joan Fivaller, el 21 d'agost del mateix any, va proposar col·locar-lo en un altar del Santíssim Sagrament, cosa que s'acceptà. Es va instituir una festa cada primer diumenge de novembre i el 10 de juny de 1662 es va celebrar un jubileu a la capella.⁹

L'oportunitat de representar el sant s'explica perquè havia estat canonitzat recentment. Sant Carles Borromeu (1538-1584) havia nascut en el si d'una família noble i era nebot del papa Pius IV. Cardenal i arquebisbe de Milà, va tenir un paper important al Concili de Trento, on va promoure el nou catecisme.¹⁰ Quan la ciutat de Milà es va veure afectada per una epidèmia de pesta, l'arque-

6 FUENTES I GASSÓ, Manuel Maria: «Agustí Bennàsser, comensal de la Seu de Tarragona, escultor sistentista», dins *Recull Joan Mallafre i Guasch (1896-1961)*. Tarragona: Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, 1989, p. 73-84. MATA DE LA CRUZ, 2005, p. 292-293.

7 *Libro de la Causa Pia*, fol. 113r, 117e, 123r. FUENTES, 1989, p. 73, n. 9, 75, n. 19, apèndix n. 2. MATA DE LA CRUZ, 2005, p. 292-293.

8 *Libro de la Causa Pia*, fol. 114r, 117r, 124r. FUENTES, 1989, p. 75, n. 22-23.

9 ACT. *Actes*. 7/08/1612; 21/08/1612/. CAPDEVILA, 1935, p. 60.

10 És patró dels catequistes i dels seminaristes.

bisbe va tenir una funció molt activa ajudant els habitants. Aquests i altres mèrits van fer que fos proclamat beat el 1602 i sant el 1610.

La pintura fa 250 x 188 cm i representa el sant vestit amb indumentària cardenalícia i agenollat en una estrada, mentre un àngel li mostra una creu. Uns angelets voltegen a la part superior i al fons, a mà dreta, apareix un finestral amb una balustrada. A l'estrada hi ha una inscripció: “CARLOS. BORROMEO. ARQVEB. DE MILA.”. La inscripció, en català, es va afegir amb posterioritat. Es desconeix qui va ser l'autor de la pintura. L'estil indica que podria procedir d'Itàlia, tot i que la representació dels trets facials del sant no coincideix amb el retrat que d'ell va fer Giovanni Ambrogio Ficino cap al 1575, en què destaca el nas marcadament aquilí. Sembla tenir més punts de contacte amb la composició feta per Orazio Borggini cap al 1611 per a l'església romana de San Carlo alle Quattro Fontane.

La pintura de Sant Carles Borromeu

El marc, de fusta daurada, fa 300 x 191 cm i mostra forma de portada, amb dues columnes laterals que sostenen un entaulament i un timpà. La representació de la Mare de Déu de Montserrat que ocupa el centre del timpà, pintada sobre tela, és una de les poques conegudes de l'època a les nostres contrades. Es mostra Maria asseguda al seu tron, amb l'Infant als braços i amb el perfil característic de la muntanya de Montserrat al fons.

El retaule de Sant Agustí

L'obra, situada a la primera capella del mur de la dreta, havia estat atribuïda des de sempre a l'escultor vallenc i establert a Tarragona Francesc Bonifàs i Massó (1735-1806), darrer membre de la nissaga d'escultors que van dominar el panorama artístic català dels segles XVII i XVIII.¹¹ El *Llibre de la Causa Pia*

Timpà de la Mare de Déu de Montserrat

11 MATA DE LA CRUZ, Sofia; PARIS FORTUNY, Jordi. *Els Bonifàs. Una nissaga d'escultors*. Valls: Institut d'Estudis Vallencs, 2006, p. 313, 336.

El retaule de Sant Agustí

de la capella conté la nota documental que confirma que el retaule de Sant Agustí és, en efecte, obra de l'escultor Francesc Bonifàs i Massó. El 1775 s'anota: "Trescientas ochenta libras satisfechas a Franc^o Bonifàs, Escultor de la presente Ciudad, por el Retablo de San Agustín que trabajó para la referida Capilla del SSmo Sacramento de esta Iglesia. 380 lls." Va ser un encàrrec del canonge Jaume Ferrer de Santjoan.¹² Es tracta d'un petit retaule en forma d'edicle de fusta daurada i policromada, que fa 300 x 200 cm aproximadament, flanquejat per dues columnes que sostenen un entaulament i un timpà amb la representació de sant Jaume el Major, pintada sobre tela. Al plafó central un relleu representa sant Agustí assegut davant d'una taula i escrivint mentre rep la inspiració de l'Esperit Sant. El 3 d'abril de 1787 Francesc Sanahuja, un daurador de Tarragona, va cobrar 469 lliures i 2 sous per daurar el retaule i per blanquejar i netejar els altres altars.¹³

Altres notes d'arxiu sobre la capella

La relació d'artistes i artesans que intervingueren en la capella del Santíssim al llarg del temps és prou extensa. Alguns eren desconeguts fins ara, com el pintor Diego Bosch, que el 1709 va daurar florons i va "mirar los quadros son posats al presbiteri".¹⁴ Potser tenia relació familiar amb el pintor Miquel Bosch, que el 1720 pintava la cortina de la porta principal de la capella.¹⁵ Un argenter habitant de Reus que es deia François Hamonnek —francès o flamenc—, va fer el 1711 dos candelers de bronze.¹⁶ El daurador Sebastià Amat, de Torredembarra, hi va treballar

¹² *Libro de la Causa Pía*, fol. 200v.

¹³ *Libro de la Causa Pía*, fol. 201r. Francesc Sanaüja Mariner, nascut a les Voltes, estava establert a Tarragona. La seva filla Maria Francesca es va casar el 1805 amb el veler reusenc Bonaventura Hernández Serra. Foren els pares del gran arqueòleg tarragoní Bonaventura Hernandez Sanaüja (1816-1891). Vid. MASSÓ I CARBALLIDO, Jaume. «Francesc Bonifàs i Massó, arqueòleg», *L'Època del Barroc i els Bonifàs. Actes de les Jornades d'història de l'art* (Bonaventura Bassegoda, Joaquim Garriga i Jordi París, eds.). Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 2007, p. 449-463.

¹⁴ *Libro de la Causa Pía*, fol. 172r.

¹⁵ *Libro de la Causa Pía*, fol. 174v. Miquel Bosch era un pintor de Tarragona que va treballar també a Tortosa i a la Guàrdia dels Prats. MATA DE LA CRUZ, Sofia. "La pintura d'època moderna", dins *Història de les Terres de l'Ebre*. 5. Art i Cultura. Tortosa: 2010.

¹⁶ *Libro de la Causa Pía*, fol. 172v.

el 1724, daurant dos cèrcols.¹⁷ El 1760 el daurador Josep Lletget va cobrar una bona quantitat, 543 lliures i 11 sous, per haver fet diversos treballs a la capella, que no es detallen.¹⁸

De la lectura de la documentació s'extreu la conclusió que les obres d'adaptació del vell refetor per transformar-lo en capella del Santíssim Sagrament no van ser gaire acurades, potser per la pressa d'enllestir-les. El anys 1599, 1600 i 1626 al *Libro de la Causa Pía* hi ha anotacions referents a reparacions fetes als vitralls i a l'interior de la cúpula. El 1626, a més de reparar les vidrieres, Juan Sánchez va haver de pintar de nou els escuts de l'arquebisbe.¹⁹ El 1701 i 1709 el vitraller Antoni Vaquer va intervenir als finestrals. Però el 1720 es van reparar novament.²⁰ El 1737 es van haver d'enderrocar unes motlures que estaven a punt de caure. El 1745 l'arquebisbe Pere Copons (1729-1753) va encomanar al canonge Francesc Foguet i Aldomar construir una teulada sobre la volta de la capella, que amenaçava ruïna a causa de les aigües, «haventse per raó de la humitat malbaratat los quadros y altres pintures que les adornaven».²¹ Al final del segle XIX el Capítol va haver d'autoritzar que s'hi fessin obres, a causa “del indecoroso estado” en què es trobava la capella, i que es restauressin les pintures de la cúpula, labor de la qual es va encarregar de forma prou dràstica el pintor Josep Folch (1835-1920).²²

Sofia Mata de la Cruz

Directora del Museu Diocesà de Tarragona

17 *Libro de la Causa Pía*, fol. 125r. Està documentat a Torredembarra a l'inici del segle XVIII. ROVIRA, Salvador-J. «Artistes aveïnats a Torredembarra durant el segle XVIII», *Recull de Treballs*, 15 (2014) p. 125.

18 *Libro de la Causa Pía*, fol. 195v. MATA DE LA CRUZ-PARIS, 2006, p. 144. Els Lletget, pare i fill, anomenats ambdós Josep, eren originaris del Vilosell i estaven establerts a Tarragona. Eren col·laboradors dels Bonifàs.

19 ACT, *Libro de la Causa Pía*, fol. 115r, 133v.

20 ACT, *Libro de la Causa Pía*, fol. 169r, 172v, 173v.

21 ACT, *Libro de la Causa Pía*, fol. 180r, 183v.

22 ACT. Actes. 24/01/1898, 24/01/1899, 16/06/1899. MORERA LLAURADÓ, Emilio. *Memoria o descripción histórico-artística de la catedral de Tarragona*. Tarragona: F. Arís e Hijo, 1904, p. 54. RIBERA GASSOL, Ramon. «Josep Folch, un pintor d'ascendència val·lenca. Notes biogràfiques», *Quaderns de Vilaniu* (Valls) 49 (2006) p. 9.

La Mare de Déu de la Soledat tancant la processó del Sant Enterrament de Tarragona és una estampa amb un extraordinari poder de commoció. Al final de la corrua de la Passió, la seva solitud de dona i mare és la culminació estètica i emocional de la jornada. Absorta, la seva mirada impregna de dolor i buidor el darrer instant de la nit. Irremeiablement, tot s'escapoleix de les seves mans.

En l'esquerra, un detall, minúscul, sintetitza l'estupor de la tragèdia absoluta i sense consol. Enmig de la foscor del passatge, la seva petita blancor s'il·lumina amb la claror dels ciris que volen escalfar la Soledat. Roba delicada i alba acompassada al ritme del pas i que esdevé reflex de la lluna de Nissan que despunta enmig del cel transcendent de la nit.

Aquest teixit fi, guarnit d'encaixos, servirà per acollir les llàgrimes de la Mare més bella d'aquest Divendres Sant, amorosament cuidada per les congregants de la plaça del Rei. En la seva imatge, coronada i fiblada, tan paradoxalment divina i vençuda, s'abracen l'humà i l'etern.

Mocadors i maniples

En determinades poblacions i per a la gran majoria d'estudiosos de la Setmana Santa el mocador ha heretat el nom de «maniple». Eduardo Fernández l'ha interpretat en el següent sentit:

«constataremos un origen que enlaza con el pañuelo llevado por las clases altas romanas, el “manipulus”, utilizado para enjuagar el sudor o las lágrimas. En la indumentaria litúrgica derivó en el ornamento llamado manípulo, similar en su hechura a la estola pero de pequeño tamaño, que se anudaba al antebrazo izquierdo. Guarnecido de finísimas puntillas, con entredoses, vainicas y demás labores de lencería, o incluso tejido todo él a punto de aguja, el pañuelo de las Dolorosas evoca esta función de recoger sus abundantes lágrimas»¹

El *Diccionari català, valencià, balear*, de Joan Alcover i Francesc de Borja Moll, recull aquesta accepció litúrgica del «manipulus» o maniple, en el sentit d'«ornament sagrat de la mateixa figura que l'estola, però més curt, que el sacerdot porta cenyit al braó esquerre damunt la mànega del camis»². Els lingüistes situen el seu ús en els temps medievals, des de la *Crònica* de Ramon Muntaner, escrita al segle XIV entre 1325 i 1328.

Aquesta tesi litúrgica sobre l'origen del mocador de la Mare de Déu ha estat secundada per diferents estudiosos, com Juan Miguel González i José Roda:

«Es la expresión paralela de la patena, en la que el sacerdote presenta la ofrenda del Santo Sacrificio. María es así la virgen oferente durante toda la Pasión, sufriendo profundamente con su Unigénito y asociándose a la inmolación de la víctima por Ella engendrada»³

1 Fernández, Eduardo (1992). *La Virgen de luto. La indumentaria de las Dolorosas castellanas*, Madrid, Visión Libros, p. 190.

2 Alcover, Antoni Maria / Moll, Francesc de Borja. *Diccionari català-valencià-balear*, <http://dcvb.iecat.net> [en línia consultat el 4-2-2018]

3 González, Juan M.; Roda, José: «Imagineros e imágenes de la Semana Santa sevillana (1563-1763)», dins Sánchez, Rafael et alii (1999). *Las cofradías de Sevilla en la modernidad*, Sevilla, Universidad de Sevilla, 3a ed., p. 117.

El maniple que duia la Mare de Déu representava la màxima autoritat de l'Església en la figura del seu Fill. Per això, antigament se li col·locava a les seves mans amb les quals havia recollit el seu cos de la Creu. El maniple evolucionà cap a un sudari gran en forma de tovallola que es creuava sobre els dos braços, com observem en gravats i llenços sobre diferents mostres de la imatgeria dels segles XVII i XVIII.

Primeres iconografies bizantines

Ara bé, Manuel J. Gómez i Jorge Giménez han vist en l'art bizantí les primeres iconografies en què la Mare de Déu apareix amb l'estola o mocador a la mà esquerra, en l'escena en què sosté el Nen sobre els seus genolls. Així a Istanbul –Turquia– en l'església de Santa Sofia, centre de l'ortodoxia oriental i el temple més important del cristianisme durant 900 anys, trobem esplèndides mostres d'aquest detall iconogràfic.

A l'absis, en un mosaic, apareix la Mare de Déu asseguda en un tron amb coixins de joies i sostenint el nen Jesús, en una imatge datada el segle IX. En ella Maria duu el mocador a la mà esquerra. En la mateixa línia, als mosaics del timpà de l'entrada sud-oest, de l'any 944, està asseguda sobre un tron decorat amb pedres precioses. L'Infant dóna la benedicció i té un rotlle a la mà esquerra. Maria i el seu Fill estan escortats pels emperadors bizantins Constantí i Justinià I el Gran, protectors del recinte. En el mateix temple, un mosaic posterior, de 1122, representa la Mare de Déu amb el Jesuït acompanyats per l'emperador bizantí Joan II Comnè i l'emperadriu Irene. Gómez i Giménez expliquen:

«la Virgen era ataviada como una dama de alcurnia, con suntuosas vestiduras y un mánipulo, detalle de la etiqueta de aquel tiempo. El motivo también se cultivó en el arte occidental aunque no prosperó»⁴

La Mare de Déu amb el mocador a la mà a l'absis del temple de Santa Sofia, a Istanbul, imatge del segle IX.

Mosaics del timpà de l'entrada sud-oest de Santa Sofia a Istanbul, de l'any 944, amb Maria amb el mocador a la mà i amb els emperadors Constantí i Justinià.

La Mare de Déu amb el mocador, junt amb l'emperador Joan II Comnenus i l'emperadriu Irene, en un mosaic de l'any 1122.

4 Gómez, Manuel J; Jiménez, Jorge (1990). *Semana Santa. Fiesta Mayor de Sevilla*, Sevilla, Alfaro, p. 90.

A l'església d'occident, la basílica de Santa Maria Major a Roma, antic temple catòlic anomenat així perquè era la més gran de les esglésies que estaven dedicades a la Mare de Déu, conserva la icona bizantina «Salus Populi Romani» –Protectora del Poble Romà–, amb la Verge i el Nen Jesús. Més enllà de la datació exacta, que ha generat notables polèmiques, la imatge també duu el maniple en la mà esquerra. La devoció cap a aquesta iconografia fou fomentada pels jesuïtes en l'últim terç del segle XVI, coincidint amb la Contrareforma i amb el temps de reestructuració de les processons de la Passió. Tingué com a principal impulsor el llavors Superior General de la Companyia de Jesús, el valencià Francesc de Borja. Es produïren nombroses còpies renaixentistes i barroques destinades a l'Europa occidental i a Amèrica. El mateix Borja encomanà al pintor Antonio Rizzi el 1592 l'execució d'un llenç amb aquesta imatge mariana que es conserva al Reial Col·legi del Corpus Christi de la ciutat de València. El fervor que se'n derivà va portar a la seva primera coronació el 1597 pel papa Climent VIII.⁵

Però segons els mateixos Gómez i Giménez, el mocador de tela fina encara no apareixerà en les Doloroses del cicle de la Setmana Santa. Haurem d'esperar fins a finals del segle XVIII, a partir de la reducció de les mides de l'anterior sudari o tovallola de la centúria precedent. La nova introducció hauria provingut per influència de la moda cortesana del segle previ, segons es pot comprovar a:

«los retratos conservados en el Museo del Prado de la reina Isabel de Francia, de Rodrigo de Villandrando, el de la reina Margarita de Austria de Bartolomé González, el de la infanta Margarita de Velázquez y del J.B.M. del Mazo, los de Doña Mariana de Austria de los museos de Dallas y el del Louvre, de Velázquez»⁶

Els analistes es refereixen als personatges de la reina Margarida d'Àustria (1584–1511), muller de Felip III de Castella entre 1599 i 1611, i recollida en un oli de Bartolomé González de l'any 1609, així com en un altre anterior que localitzem, obra de Juan Pantoja de la Cruz de 1606; a Isabel de Borbó i de Mèdici (1603–1644), anomenada Isabel de França, que esdevingué consort de Felip IV a la monarquia hispànica entre 1621 i 1644, i que fou pintada en aquest retrat de Rodrigo de Villandrando cap a 1620⁷; a la infanta Margarida d'Àustria (1651–1673), filla de Felip IV i de Mariana d'Àustria, i pintada en aquest oli realitzat cap al 1665, atribuït inicialment a Diego Velázquez però després assignat al seu gendre Juan Bautista Martínez del Mazo; i a Maria Anna d'Àustria (1634–1696), reina consort entre 1649 i 1665 i regent entre 1665 i 1675, en un retrat de Velázquez datat entre 1652 i 1653. Segons aquestes fonts, l'ús del mocador com a emblema reial, per a les reines i les infantes, seria comú a la monarquia hispànica entre 1606 i 1665.

Tot i l'existència d'aquestes informacions concretades pels estudiosos de la Setmana Santa, ja molt abans, des de l'emergència del Renaixement, el mocador hauria estat emprat com a signe

5 Vélez, José J.; Echeverría, Pedro L. (2011). «Un importante legado de dos clérigos en Estavillo (Álava). Los orantes y un cuadro romano de la Virgen del Pópulo», dins *Ars bilduma*, 1, Vitoria-Gasteiz, Departamento de Historia del Arte y Música de la Facultad de Letras de la Universidad del País Vasco, pp. 27-38.

6 *Ibid.*

7 Per a les datacions de les obres a què ens referim, usem les donades al web oficial del Museo Nacional de Prado, a Madrid: www.museodelprado.es [en línia consultat el 4-2-2018].

Retrat de la infanta Margarida d'Àustria, amb mocador a la mà, oli de Juan Pantoja de la Cruz de 1606. Fons: Museo del Prado.

Retrat d'Isabel Clara Eugènia, amb mocador a la mà, oli d'Alonso Sánchez Coello el 1579. Fons: Museo del Prado.

Retrat de la infanta Margarida d'Àustria, amb mocador a la mà, oli de Bartolomé González de 1609. Fons: Museo del Prado.

Retrat de la reina Isabel de França, amb mocador a la mà, obra de Rodrigo de Villandrando, cap a 1620. Fons: Museo del Prado.

La infanta Margarida d'Àustria, amb mocador a la mà, cap al 1665, obra de Juan Bautista Martínez del Mazo. Fons: Museo del Prado.

Retrat de Smeralda Bandinelli, amb mocador a la mà, obra de Sandro Botticelli, de 1470. Fons: Victoria and Albert Museum, London.

Retrat de Caterina d'Habsburg, germana de l'emperador Carles V, amb mocador a la mà, obra del flamenc Antonio Moro, cap a 1552-1553. Foto: Museo del Prado.

Retrat de la francesa Isabel de Valois, reina i esposa de Felip II de Castella, amb mocador a la mà, en una obra d'Antonio Moro el 1560. Fons: Col·lecció Várez Fisa

Retrat de la infanta Isabel Clara Eugènia, a l'esquerra amb mocador a la mà, oli d'Alonso Sánchez Coello, cap al 1575. Fons: Museo del Prado.

de distinció a nivell europeu. N'és una prova que el prestigiós pintor florentí Sandro Botticelli (1445–1510) l'hauria situat en la mà d'una dona, Smeralda Bandinelli, membre d'una respectada família d'aquella ciutat i retratada en una taula l'any 1470. Un altre artista, en aquest cas dels Països Baixos, Antonio Moro, cap a 1552–1553 també hauria plasmat, amb el detall a la mà, la germana petita de l'emperador Carles V, Caterina d'Habsburg, i reina de Portugal casada amb Joan III de Portugal.

Tornant a l'àmbit estrictament hispànic, comprovem que el mateix autor, Moro, inscrit en la minuciositat pròpia de l'escola flamenca, el 1560 va traslladar el mocador al retrat de la francesa Isabel de Valois, reina i esposa de Felip II de Castella, en una obra avui pertanyent a la col·lecció Várez Fisa. Els estudiosos consideren que la reina vestia a la francesa.⁸ En la mateixa línia, les infantes filles del rei Felip II i d'Isabel de Valois van ser captades amb el mocador a la mà. Així Isabel Clara Eugènia (1566-1633) el duu en dos olis d'Alonso Sánchez Coello pintats cap al 1575 i el 1579, mentre que la seva germana Caterina Micaela (1567-1597), en una obra anònima de l'escola espanyola entre 1585 i 1591. Per tant, les notícies que hem compilat en aquest article avançarien l'ús del mocador per part de la monarquia hispànica una cinquantena d'anys sobre les dates oferides per investigadors anteriors, des de 1609 a 1560. Amb aquesta nova cronologia, emergeix una curiosa coincidència amb l'extensió del culte a l'icona de la basílica romana propagada per la península Ibèrica.

⁸ Museo de Bellas Artes de Bilbao: www.museobilbao.com/exposiciones/retrato-de-isabel-de-valois-194 [en línia consultat el 4-2-2018].

(Esquerra)
Retrat de la infanta Caterina Micaela d'Espanya, amb mocador a la mà, obra anònima de l'escola espanyola entre 1585 i 1591. Fons: Museo Lázaro Galdiano, Madrid.

(Dreta)
La reina Maria Anna d'Àustria, amb mocador a la mà, retrat de Diego Velázquez, entre 1652 i 1653. Fons: Museo del Prado.

En un altre ordre de coses, el préstec del mocador reial no solament es produiria en el segle XVIII cap a l'estimat personatge de la Mare de Déu sinó que també l'hauria rebut la imatge de la geganta en les processons del cicle del Corpus Christi, de les festes patronals i de les cerimònies espectacularitzades de les entrades de reis i arquebisbes. Un gravat de finals del XVIII corresponent a un full de rengle de la processó del Corpus de Barcelona pertanyent la col·lecció de Josep Colominas⁹, i una il·lustració de l'octava de la mateixa festa de l'any 1860 en una litografia de R. Puiggarí ens permet observar diferents gegants barcelonines amb un mocador a la mà esquerra, així com també en una altra dels gegants de l'Arboç de 1902.¹⁰

Triangle semiòtic

El mocador de la Mare de Déu condensa un triangle semiòtic. S'aglutinen tres vèrtexs: el litúrgic, el majestàtic o àulic, i l'humanitzador. D'aquesta manera, la Mare de Déu s'identifica amb tots els agents que intervenen en la celebració. El mocador incorpora la dimensió humana al personatge de Maria que no podia assolir amb el doble coronament, celestial i reial. Alhora el color blanc referma plàsticament la seva puresa innata. El petit detall del teixit blanc suma càrrega semàntica a la fèrtil amalgama d'estètica insuperable i de símbol sublim que és la Mare de Déu de la Soledat.

La maternitat divina, potser distant per al poble que segueix la processó, s'humanitza amb la maternitat humana del mocador. Maria, en el centre del pas, plora davant la Passió i Mort del seu Fill. Així la imatgeria processional forma un clar exponent de verisme expressiu a través de la tristesa de les seves Doloroses; dona i mare sanglotant, que viu anímicament el calvari de la seva mort, plora i eixuga el plor amb el petit teixit.

9 Reproduït i datat a Guanyabens, Nicolau (1999): *Els gegants de la ciutat de Mataró*, Mataró, Patronat Municipal de Cultura, pp. 30-31.

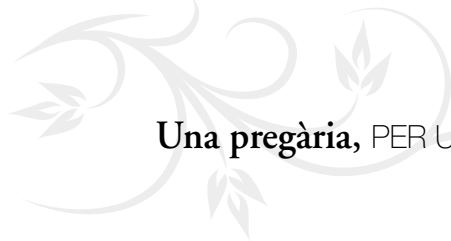
10 Amades, Joan (1983). *Gegants, nans i altres entremesos*, Palma de Mallorca, José J. de Olañeta Editor, PL. I i XXXIII.

Benedicció del pas de la Mare de Déu de la Soledat el 1963, en què s'observa el mocador a la mà esquerra. Foto: Foto Arxiu La Soledat.

El mocador és el símbol més representatiu de la pena i la desolació de Maria que la angoixa anímicament. L'imaginari comunitari del poble així ho va veure. I en dipositar-lo amb delicadesa a la mà de la Soledat, no ho va fer com qui col·loca una peça per a una indumentària sumptuària. La blancor broda la sobrietat d'una estampa clàssica de la Setmana Santa de Tarragona des que es gestés l'actual imatge de la Soledat l'any 1963; en la seva justa mesura, un bosc de flor i cera perfilat amb la bellesa sense artificis d'aquesta imatge, i sempre dins dels canons acurats i de l'essència de les senyores custòdies del seu valor simbòlic i patrimonial.

Jordi Bertran Luengo
Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Una pregària, PER UN FUTUR MILLOR

La Mare de Déu de la Soledat clausura la solemne processó del Divendres Sant i amb el Dissabte de Dolor arriba el final de la Setmana Santa, en el qual oferim a la Mare les flors més preuades per enaltir la imatge adolorida de la seva Soledat. La resplendor dels blandons reflectida sobre les pedres centenàries de la Catedral ens infon sentiments plens de fe, sentim la mateixa emoció quan entrem a la nostra Rambla i la brillantor de la lluna acaricia la nostra Mare estimada. Som conscients del que espera de nosaltres la Mare de Déu de la Soledat? Sentim tanta soledat en moments de la nostra vida que buscant consol ens hi refugiem embadalits, contemplant el cel blau, gaudint del sol, escoltant la remor melodiosa del mar, amb tot el que la natura ens ofereix... Que no ens manqui la prudència, la moral, l'amor i el proïsme, la solitud, la misericòrdia... i en silenci escoltar amb amor, tot desgranant una pregària, per un futur millor.

Estimades confreres, la Mare de Déu de la Soledat, ens hi ajudarà, si sabem pregar demanant-li el camí de la unitat per aquesta terra que el seu Fill estimà tant. La Quaresma són dies que hem de sentir amb emoció la passió i la mort de Jesús. Ell, que va estimar tant i que després del sofriment ho perdonà tot, ens ofereix la seva Resurrecció, la glòria de la Pasqua, renovant-nos amb la seva llum, l'alegria de la nova natura.

*Penjades del vent queden les paraules,
la lluna, et poleix
la teva ombra blanca.*

(Fragment d'un poema de Mn. Miquel Melendres)

M. Rosa Robert Cardona

Quina capacitat de sofriment tenia Maria de Natzaret? La meua mare, quan contempla el rostre afligit i plorós de la Mare de Déu de la Soledat, s'hi solidaritza de tot cor: «Les mares no deixem mai de patir pels fills. ¿Pots imaginar com devia patir aquella pobra mare, veient el seu fill a la creu?». Perquè, Evangeli en mà, si alguna cosa podem dir de Maria és precisament perquè és la dona escollida per Déu perquè fos Mare de Jesucrist. I, com tota mare, Maria va fer-se seu aquell fill, de la mateixa manera que Jesús es va fer seva aquella mare. La mare dona forma el fill, però el fill també afaïçona la mare. Una mare, què no faria, què no donaria, per un fill? I un fill, per la seva mare? Aquest és, potser, el lligam més fidel: és precisament aquesta fidelitat del fill a la mare i de la mare al fill el que celebrem en totes les festes de la Mare de Déu.

El patiment de Maria

Les mares no deixen mai de patir pels fills. Hi ha diversos episodis als evangelis en què la mare de Jesús hi surt preocupada pel seu fill: a vegades, és un patiment que podem tot just intuir; d'altres, és un patiment explícit.

La podem intuir preocupada quan recorria Betlem, de la mà de Josep, el seu espòs, buscant un lloc on refugiar-s'hi, perquè estava a punt de donar a llum. També podem intuir el seu patiment quan han de fugir a Egipte, perquè Herodes volia matar aquell infant. I, encara, quan finalment poden tornar a casa, però, per por, han d'acabar retirant-se a Galilea, al poblet de Natzaret. És veritat, podem imaginar-nos el patiment d'aquella mare per aquell fill.

Un patiment que es fa explícit en l'episodi en què, de tornada d'una peregrinació a Jerusalem per a celebrar-hi la Pasqua, Maria i Josep s'adonen que Jesús, que ja tenia dotze anys (en el judaisme, era l'edat considerada madura des del punt de vista dels drets i deures prescrits en la Llei), no és amb ells, ni entre els parents i coneguts. L'evangelista Lluc ens diu que van passar-se tres dies buscant-lo. I que el van trobar al Temple, entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. I posa en boca de Maria un retret: «Fill, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia» (Lluc 2,48). L'ànsia que fa estada en el cor del qui estima incondicionalment. L'ànsia d'una altra dona, Maria Magdalena, quan el matí del diumenge troba el sepulcre de Jesús buit: «S'han endut el meu Senyor i no sé on l'han posat» (Joan 20,13). L'ànsia, el sofriment, que fa que una mare vagi, amb els seus parents, a buscar el seu fill, perquè la gent deia que no hi era tot: «deien d'ell que tenia un esperit maligne. Llavors arriben la mare i els germans de Jesús, i, de fora estant, el fan cridar» (Marc 3,30-31).

Anem al peu de la creu. L'evangelista Joan ens diu que hi havia Maria, la mare de Jesús, i la seva germana, Maria, la dona de Cleofàs, i Maria Magdalena. També hi havia el «deixeble que ell estimava» (Joan 21,24 l'identifica com l'autor d'aquest evangeli; tot i que en cap moment no es diu que sigui un dels dotze, esdevé model dels creients). Després de la mort de Jesús, hi fan cap Josep d'Arimatea i Nicodem per despenjar el cos de la creu i enterrar-lo. La resta de deixebles, començant pels dotze, o no hi són o s'ho miren de lluny. Recordem que Pere, després de la detenció de Jesús a l'hort de les oliveres, el segueix fins a les cases d'Annàs i de Caifàs; però allí arriba a negar-lo fins a tres cops i, de Pere, ja no se'n parla més (cf. Joan 18,12-27). No els tornarem a trobar fins al matí de Pasqua.

Al peu de la creu, el dolor es fa silenci, perquè només el silenci és capaç d'expressar aquell dolor

tan gran. En el silenci, tot hi cap. Maria s'està allà, dreta i silenciosa, ingènua i entera, encomanant-se del dolor del seu fill clavat en creu. Georges Bernanos (1888-1948), en el seu llibre *Diari d'un rector de poble*, diu de la tristesa de Maria: «Era la mateixa cara de la tristesa, però d'una tristesa que jo no coneixia, de la qual no podia participar, tan propera al meu cor, al miserable cor d'home, i tanmateix tan inaccessible. No hi ha tristesa humana sense amarguesa, i aquella només era suavitat, sense revolta, i aquella només era acceptació. Feia pensar en no sé quina nit ampla i dolça, infinita. La nostra tristesa, finalment, neix de l'experiència de les nostres misèries, d'una experiència sempre impura, i aquella era innocent.»

Aquí tens la teva mare

Maria conservava tot això en el seu cor de mare, ingenu, lliure, innocent, tot ell amor. I ho meditava (cf. Lluc 2,19ss). Aquesta expressió de l'evangeli de Lluc ens pot fer pensar en una vida retirada de silenci i de soledat. Al cap i a la fi, el camí de la fe, que ella també va haver de fer, demana espais d'intimitat. Però es viu en la vida quotidiana, envoltat dels parents, els coneguts, els veïns. Si tornéssim a repassar els episodis que he mencionat més amunt, veuríem com Maria els va viure al costat de Josep, el seu espòs, i dels parents, i d'aquells que la van acompanyar al peu de la creu.

Precisament, si tornem al peu de la creu, hi trobem Maria i el deixeble estimat. I Jesús, moribund, els adreça les paraules: «Dona, aquí tens el teu fill»; «Aquí tens la teva mare.» D'aleshores ençà, diu l'evangeli, el deixeble l'acollí a casa seva.

No vull oblidar la densitat simbòlica de tot aquest relat, a banda del seu nucli històric. Però deixeu-me que em fixi només en un aspecte: l'acolliment de la mare a casa del deixeble estimat, imatge del deixeble perfecte, fidel fins a la creu, testimoni del misteri fecund de la sang i l'aigua que van brollar del costat traspasat de Crist crucificat (cf. Joan 19,35) i, sobretot, testimoni privilegiat de la seva resurrecció (cf. Joan 20,8). Des de l'hora de la creu, la mare forma part de l'àmbit més profund de la vida del deixeble, de manera inseparable, com un bé i un valor irrenunciables. Si anem una mica més enllà, després de l'ascensió de Jesús, veurem Maria enmig dels deixebles, reunits per a la pregària (cf. Fets 1,12-14). Maria forma part de l'Església i de la vida de fe del deixeble: «Aquí tens la teva mare; aquí tens el teu fill».

Al peu de la creu, quan enterren Jesús, quan torna del sepulcre, Maria viu el seu dolor en el silenci, un silenci tan expressiu que ens convida a mirar si hi ha cap dolor com el seu (Lamentacions 1,12; cf. Divendres sant, Ofici de lectura, antífona de les Lamentacions). Ella mateixa s'ha preparat al llarg de la seva vida per viure aquest dolor. El dolor de Jesús, un dolor terriblement lacerant, ressona en el cor de Maria, en el seu cor de mare, un cor que és nafra viva. Jesús sofreix com ningú no ha sofert mai, perquè la seva ingenuïtat, la seva llibertat i la seva capacitat d'estimar, les tres grans fonts del dolor, les té en estat pur. I carrega amb el pes del nostre dolor, de les nostres culpes.

Maria no camina sola

Tot i que viu el seu dolor, el seu sofriment, des del silenci i la solitud, Maria no està sola ni al peu de la creu, ni quan torna del sepulcre, ni en el repòs dolorós del dissabte, perquè, ho acabem de dir, ja forma part de la vida del deixeble estimat. I si el «deixeble estimat» és imatge del

creient fidel, podem dir que Maria forma part de l'Església i de la vida de fe del deixeble. També l'Església fa estada en el cor del creient com una mare estimada, com el bé preciós que li ha confiat el redemptor crucificat. I, encara, l'Església i cada un dels creients podem reconèixer en Maria la Mare que ens ha estat confiada i a la qual hem estat confiats: tots nosaltres, els pobres fills d'Eva, que gemeguem i plorem en aquesta vall de llàgrimes, emigrants que fem camí amb Maria, cercant-hi refugi i consol.

Al començament he parlat de fidelitat: la que mare i fill es professen mútuament. Fidelitat és una paraula clau. És allò que fa que algú es pugui fiar d'algú altre, el que fa que puguem creure en algú, confiar-hi, segurs que no ens enganyarà, no ens decebrà. Déu és el gran fidel. Maria es va fiar de la seva paraula quan digué el seu sí. I Déu es va fiar totalment del sí de Maria. Déu té nom, és fidel, i és qui més confia i es fia de l'ésser humà, perquè ens coneix a fons, sap de quin fang ens va formar i que som pols (cf. salm 103,14); és ell mateix qui ens alenà vida (Gènesi 2,7), qui ens va crear a la seva imatge (Gènesi 1,27). I aquesta seva imatge, ningú no la pot esborrar del tot.

Quina capacitat de sofriment tenia Maria de Natzaret? La capacitat que va transmetre a Jesús, de la mateixa manera que un fill aprèn de la seva mare tot allò que ha d'aprendre. Una capacitat que neix de l'amor: d'estimar i de sentir-se estimat. Com Maria, que de bon començament se sentí infinitament estimada, i Maria hi respon estimant. L'amor de Maria està treballat per l'amor amb que Déu l'estima.

Déu és amb Maria. Déu és amb nosaltres, tant en el dolor com en la joia. Maria i nosaltres formem part de la família de Déu. Perquè el mateix Crist, a la creu, ha unit els nostres camins: «Aquí tens el teu fill; aquí tens la teva mare». Per això, fem camí junts. Maria mai no camina sola. Nosaltres mai no caminem sols.

Jordi Guàrdia Romeu

Teòleg, membre del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona
i director de cants a la Catedral de Tarragona

Records i memòries dels Màrtirs de Tarragona, _____

SANT FRUCTUÓS I EL FÒRUM DE LA COLÒNIA.

UNA POSSIBILITAT O UN RELAT MÉS

Joan Menchon Bes

Cap tècnic de Patrimoni Històric. Ajuntament de Tarragona

1. El 21 de gener de l'any 259, durant les persecucions de cristians decretades per l'emperador Valerià, són executats Fructuós, bisbe de Tàrraco, i els seus diaques Auguri i Eulogi. Un document de primera importància són les Actes del martiri, escrites molt poc després dels fets per un dels testimonis dels fets.

Per això sabem detalls força interessants com que van ser jutjats el mateix dia 21 pel governador Emilià, encara que el text no ens diu del lloc, i van ser condemnats a morir cremats a l'arena de l'Amfiteatre. Les restes es van enterrar al cementiri del Francolí, que es convertiria en lloc de veneració per als cristians. Quan la nova fe es va fer oficial, es va construir una església martirial al mateix Amfiteatre en record dels tres sants amb una sèrie d'edificis annexos, entre els quals un baptisteri. Segurament va ser la primera seu episcopal de Tàrraco i sens dubte una de les necròpolis paleocristianes més importants d'Occident.

En aquells temps, el poeta de Calahorra Marc Aureli Prudenci (348?-405) va escriure el *Peristephanon* o Llibre de les Corones, en el qual es recullen catorze poesies on s'explicava poèticament el martiri d'una sèrie de sants, entre ells Fructuós, Auguri i Eulogi (llibre VI).

El poema afegeix un detall, que amb tota probabilitat recull la tradició vinculada a la mort dels tres cristians tarraconenses. Vejam què diuen els versos: "Com a guia va el seu cap i mestre, ple d'honor, Fructuós, preclar renom episcopal. Acompanyat el sacerdot del seus diaques, havia arribat al fòrum de Tàrraco, cridat sobtadament per ordre de l'autoritat" (*Dux et praeuius et magister illis / ad tantum decus ex episcopali / clarus nomine Fructuosus ibat / accitus quia praesidis repente / iussu uenerat ad forum sacerdos / leuuitis comitantibus duobus*) (*Peristephanon* VI, 5).

Així, doncs, per Prudenci el lloc de judici va ser el fòrum. Però el governador era el de la província, per la qual cosa hom pot pensar que el lloc del judici va ser el Fòrum Provincial o Plaça de Representació, és a dir, la segona gran plaça del gran conjunt arquitectònic de la Part Alta presidit pel temple d'August, on ara hi ha la Catedral, i separat de la ciutat pròpiament dita pel Circ.

L'epigrafia romana vinculada al Fòrum Provincial, bàsicament pedestals d'estàtues dels flàmens o sacerdots del culte imperial, ens parlen bàsicament de *Concilium Provinciae Hispaniae Citerioris*, és a dir, del Consell de la Província Hispània Citerior però no parlen de fòrum provincial amb aquestes paraules. Ara bé, és cert que el mot *forum* surt en algunes inscripcions amb expressions com *in foro posuerunt*, que es pot interpretar com "van posar (la inscripció/l'estàtua) a la plaça." Llavors hi ha el dubte raonable que el fòrum de Prudenci sigui el provincial.

L'altra possibilitat és que el lloc de judici fos realment el Fòrum de la Colònia, veritable centre neuràlgic de la ciutat. Els elements més conegut són la

basílica jurídica, part d'un carrer, cases contigües i els fonaments del capitolí, que podem veure al conjunt arqueològic que tenim entre els carrers Lleida, Cervantes i Soler.

2. El lloc d'enterrament dels màrtirs —com ja hem dit— va ser en una zona funerària propera al riu Francolí, al costat del camí que unia el port de Tàrraco amb la via cap a Lleida i l'interior. Cal suposar que serien sebollits en un espai vinculat cristià o simpatitzant de la causa. Amb l'oficialització del cristianisme —també ja ho hem dit— es construeix una basílica martirial, un baptisteri i uns edificis que prenem com la seu episcopal. Al voltant seu un gran cementiri de gent que es volia enterrar prop dels màrtirs, costum que es coneix com enterrament *ad sanctos* (al costat dels sants).

Les excavacions de la Necròpolis fetes per Mn. Joan Serra Vilaró entre finals dels anys 20 i primers 30 del segle XX van recuperar una sèrie de peces arqueològiques. Cal destacar inscripcions que els estudis marquen que precisament procedeixen del Fòrum de la Colònia, que va deixar de funcionar com a tal a causa de la destrucció violenta entre la invasió germànica del 260 i la revolta de Magnenci el 353 (en això els arqueòlegs no ens hem posat d'acord, com en moltes altres coses).

En aquesta època, per diferents causes hi havia el costum d'aprofitar la pedra procedent d'edificis públics, fet que es constata en tot el món romà i sovint s'ha interpretat com un símptoma de decadència, però que obeeix a causes més complexes, que van des de reciclar tot allò reciclable fins no fa tants anys fins a mantenir la ciutat endreçada o voler-se arrapar a un passat estable en uns temps canviants i, per tant, incerts. Així, en les construccions dels edificis de la necròpolis de Sant Fructuós i per poder arreglar moltes tombes van utilitzar pedres antigues, des de vells sarcòfags fins a blocs de pedra.

Entre els materials reciclats n'hi ha de procedents d'estàtues, elements arquitectònics i inscripcions precisament del Fòrum de la Colònia. L'explicació més senzilla és considerar que van anar allí perquè era una bona pedrera per extraure material fàcilment. Però calia anar tot just allí quan podien treure'l d'altres llocs amb menys esforç?

Podem pensar una altra cosa: van a buscar pedres que van estar en contacte o van ser testimonis del judici de sant Fructuós i els seus diaques. Això donaria raó al que ens diuen els versos de Prudenci: "Acompanyat el sacerdot del seus diaques, havia arribat al fòrum de Tàrraco, cridat sobtadament per ordre de l'autoritat." Les inscripcions reciclades potser ens en diuen alguna cosa indirectament: la de Marc Acili Nymphodor, que dedica dues estàtues al Divo Augusto i al Divo Vespasiano, magistrats o duumvirs, o la d'Asiàtic, sevir o sacerdot dedicat al culte d'August. Pot haver-hi una voluntat de cristianitzar peces del culte imperial. No en va el martiri dels tres sants va ser perquè no volien venerar l'emperador com un déu.

3. Després de l'obscur període o *impasse* de la invasió islàmica, en què Tarragona sembla que queda desarticulada, el 1091 es restaura la seu epis-

copal a mans del bisbe Berenguer Seniofred de Lluçà. A la butlla atorgada pel papa Urbà II es parla dels sants més implicats amb la ciutat, Tecla, Frutuós i “els seus companys.”

La restauració eclesiàstica va voler restaurar, si més no en part, antics espais de culte cristià de Tàrraco: la Catedral, on hi havia la seu visigòtica sobre el temple imperial; Santa Maria del Miracle, a la basílica martirial de l'Amfiteatre; Santa Magdalena de Bell-lloc, potser cercant infructuosament la necròpolis del Francolí però sobre uns enterraments romans; Sant Pere Sescelades, prop d'una necròpolis amb tombes jueves, i un lloc on hi va haver un espai dedicat a Isis (que iconogràficament és clavada a la representació de la Mare de Déu i el Nen), i potser també amb els santuaris dels sants i santa Anna en una zona suburbana amb enterraments.

El mateix 1091 el testament del prevere barceloní Guillem Geribert fa una deixa molt interessant: un bocoi de vi per a les obres dels monestirs de sant Pau de Barcelona i sant Frutuós de Tarragona.

Aquest monestir, per cert ben primerenc a la Tarragona medieval, no es trobava a la Part Alta, on s'implanta la ciutat feudal, sinó fora muralla. Els diferents estudis documentals, les referències, la toponímia i els plànols del temps de la Guerra dels Segadors (1640-1644) apunten que precisament era... a la zona del Fòrum de la Colònia. Això és una casualitat o estaven cercant un altre lloc d'antiga veneració cristiana lligat al màrtir del bisbe i els diaques si seguim de nou a Prudenci.

4. A mitjans del segle XIX es va recuperar una pica baptismal de l'església romànica de Sant Julià dels Montgons. Es tracta d'un petit poble ara abandonat, al costat del polígon Riuciar, entre els termes de Tarragona i Constantí. Precisament és dels llocs més antics que van ser colonitzats per Robert d'Aguiló al segle XII. És a tocar d'una pedrera romana, prop d'una vil·la i hom ha pensat que podria haver-hi poblament durant la dominació agarena, ja que es pensa que Montgons és l'evolució mossàrab del llatí *monachus* (monjo).

La peça és la part inferior d'un gran capitell corinti de pedra del Mèdol d'època d'August i és vinculable als grans edificis del Fòrum de la Colònia. Bé, es pot interpretar com una altra peça reciclada, com la pica baptismal de marbre de la catedral de Perpinyà. Però sobta que la peça hagi de venir del Fòrum de la Colònia, a gairebé 5 km lluny. Casualitat perquè sabien que allí havia peces aprofitables? o de nou hi pot haver voluntat de tenir una pedra que va ser testimoni mut i cec del judici de sant Frutuós i els seus diaques, els sants Auguri i Eulogi? Tinguem en compte que sant Julià d'Antioquia, mort el 304 durant la persecució de Diocleciana, va ser sotmès a judici i se'l va comminar a venerar l'emperador a la qual cosa va respondre més o menys com va fer Frutuós: “Jo no adoro sinó únicament i exclusivament el Déu del cel.”

Bé, tot el que hem explicat es mou en el terreny tan atractiu com relliscós de la pura conjectura.

5. Per cert, per a qui no ho sàpiga, aquest capitell el veiem impertèrrit i observa el pas dels anys a la rotonda de la plaça de Prim, on es creuen els carrers de Sant Magí, Apodaca i Unió. Capricis del destí? Ves a saber.

La Congregació de Senyores

DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT (Treball de Recerca)

Lucía Hoya Romero

Judith Virgili Arcas

Abril 2017

Curs 2016-2017 / La Salle Torreforta

Gràcies pel vostre ajut, M. Antònia i M. Dolors

Els orígens:

La primera referència documental de l'existència d'una imatge de la Mare de Déu de la Soledat propietat de la Confraria de la Sang, la trobem en un inventari datat l'any 1565.

Tot i això, hom creu que a la primera processó del Dijous Sant organitzada per la Confraria de la Sang de Nostre Senyor Jesucrist, el 3 d'abril del 1550, ja figurava la Verge de la Soledat.

Fundació de la Congregació de Senyores sota la invocació de la Puríssima Sang de nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat:

Amb data de 22 de juny de 1876, l'arquebisbe Constantí Bonet i Zanui aprova els estatuts i s'erigeix canònicament la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat.

El 1898 es crea la secció de «señoritas» amb l'ingrés de 24 noies d'edats compreses entre els 7 i els 20 anys.

L'any 1959 es crea la secció d'aspirants de la Congregació de Senyores de la Soledat que, a difereència de l'antiga «sección de Señoritas» creada el 1899, la formen totes les nenes fins als 14 anys.

El 2003 la Congregació de Senyores és reconeguda com a membre de ple dret de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona i passa a tenir dues membres representants en la Junta de l'Agrupació.

Actualment la Congregació està formada per més de 1.237 persones, entre congregantes i aspirants amb àvies, mares, filles i nétes; és a dir, tres o quatre generacions fidels i compromeses en la fe i la devoció a la Mare de Déu de la Soledat.

La talla

Al segle XVI era una imatge "de cap i pota", l'autor de la qual i la data de l'execució es desconeixen. La Mare de Déu de la Soledat era juntament amb el Sant Crist de la Sang i l'Ecce-Homo una advocació fundacional de la Confraria de la Sang des del 1545.

L'any 1861 l'escultor Bernat Verderol Roig li va afegir uns peus, element que fins aleshores mai no havia tingut.

Aquesta imatge va ser cremada al capvespre del 21 de juliol de 1936 al davant de l'església de Natzaret juntament amb els retaules, impropèris, arxius i altres imatges que es custodiaven dins de l'església i casa de la Sang.

El 1941 la substitució de la imatge perduda del segle XVI va ser obra de Josep Maria Camps i Arnau, una magnífica talla molt austera pròpia de les necessitats de la postguerra. Actualment es troba als peus del Sant Crist de la Sang, a l'altar major de l'església de Natzaret.

En Junta celebrada el 20 de novembre de 1962 i presidida per la priora, Maria Antònia de Canals, es decidí substituir la imatge de Camps i Arnau per una altra de nova, que fou encarregada a l'artista de Barcelona Josep Viladomat el 1963. La corona va ser realitzada l'any 1964 gràcies a l'or i plata donats per les senyores congregantes, que tenien el propòsit de realçar encara més la imatge de la Soledat. Aquesta corona, realitzada per l'orfebre Claveras, surt per primer cop a la processó de l'any 1965.

La carcassa metàl·lica que suporta el cap i les mans de la imatge va vestida de vellut vermell, amb punys i mocador de cap fets de puntes de blonda; a la mà esquerra porta un mocador també de puntetes i va coronada amb una corona de dotze estels. El mantell, espectacular, és de vellut blau marí amb brodats i serrells en fil d'or i incrustacions de pedreria, i cau pels tres costats del misteri. Va guarnit amb una abundosa ornamentació floral de gladiols. La il·luminació del pas la proporcionen quatre canelobres amb cinc espelmes cada un dins una tulipa de vidre treballat. Amb tot, la principal font de llum l'ofereixen els vuitanta-sis ciris que cremen al peu de la Mare de Déu. Les faldilles són de vellut sintètic grana amb borles i serrells també grans. Al frontal del misteri hi ha brodat l'escut de la Congregació de la Santíssima Verge de la Soledat amb un serrell daurat. Després d'anar molts anys espitjat a rodes, des de l'any 1991 és dut al coll per vint-i-dos congregants voluntaris, dotze van al interior i deu són exteriors o també anomenats ganxos. L'acompanya també des de l'any 1991 la Banda de Timbals de la Soledat, formada per components de la Congregació.

La peanya es guarda a Natzaret, mentre que la imatge de la Mare de Déu de la Soledat presideix la Sala de Juntes de la Casa de la Sang.

Els portants són les persones els que carreguen el pas durant la processó i són tot homes en una congregació formada exclusivament per dones.

Les Aspirants

La primera notícia d'una secció de la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat la trobem l'any 1899 i estava formada per noies que tenien entre 7 i 20 anys. En canvi, actualment la secció d'aspirants és integrada per nenes sense límit d'ingrés i fins als 14 anys, edat en què passen a ser senyores congregantes. La secció d'Aspirants la formen més d'un centenar de nenes que des de l'any 1991 participen activament dins la Banda del pas de la Soledat.

Al febrer de 1958 en sessió ordinària de Junta es proposa i s'aprova l'organització de la secció d'Aspirants. Un any més tard, el 1959, Dissabte Sant vuit nenes aspirants desfilen per primera vegada a la processó de la Soledat i acompanyen la imatge de la Mare de Déu des de Natzaret fins a la Catedral.

El 1982, en commemoració dels 25 anys de la processó de la Soledat de Dissabte Sant, s'acorda confeccionar un penó per a les aspirants.

La vesta es una túnica blanca amb botons folrats de color blau marí, faixí blau i capa-estola blava cordada al tercer botó de la vesta, gorgera blanca amb cinta blava i guants blancs. L'escut és brodat amb fil vermell sobre fons blanc i cosit a la vesta.

Les Arrengladores

Arrenglador, -a *m i f* Persona encarregada de fer anar la gent amb ordre en una processó, tenint en compte que les rengleres no es trenquin. (Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, edició 2007).

Els arrengladors, en aquest cas, les arrengladores de la Soledat, són les persones indispensables per al bon funcionament i l'ordre que ha de tenir la processó del Sant Enterrament i la processó de la Soledat de Dissabte Sant. Aquestes persones han d'estar preparades i amatents a tots els problemes i complicacions que poden sorgir en una processó: vigilar que les participants no es trepitgin les cues de les vestes i mantinguin les distàncies, que totes portin l'atxa o el blandó encès, que hi hagi ordre i silenci a les fileres, etc.

Les arrengladores de la Soledat van ser homenatjades i guardonades amb el premi de la fidelitat 2012, un premi que cada any concedeixen l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona i l'Ajuntament, i distingeixen persones que treballen per a la Setmana Santa tarragonina. Quasi totes pertanyen a la Confraria des que eren aspirants.

Processó de la Soledat

El Dissabte Sant de 1957, la Congregació aconseguia organitzar la processó de la Soledat. Seguint les recomanacions del cardenal arquebisbe Benjamín de Arriba y Castro, i com a resultat de la reforma litúrgica i la reorganització de la Congregació, es va fer una crida a les senyores congregantes perquè assistissin a la nova processó. Ho van fer per primer cop 200 senyores vestides de negre, amb mantellina i un ciri, que acompanyaven la Mare de Déu pels carrers de

*Dissabte Sant, 13 d'abril
de 1968. Foto Vallvé.
Arxiu C. Soledat*

Tarragona. El trajecte va ser: plaça del Rei, carrer Santa Anna, plaça del Fòrum, carrer Merceria, carrer Major i carer de la Nau. Aquell 1957 era priora de la Congregació la Sra. M. Antònia de Canals, i era prefecte de la Sang el Molt Il.ltre Dr. Mn. Pere Batlle Huguet.

D'aleshores ençà, les congregantes de la Soledat han sortit sempre en aquesta data tan assenyalada.

Una participació molt nombrosa ha caracteritzat de sempre la processó, que surt de l'església de Natzaret, arriba fins a la Catedral, entra a dins de la Seu i després de la funció religiosa de la Corona Dolorosa dels Set Dolors de la Mare de Déu, amb la corresponent predicació, els fidels assistents fan la veneració de la imatge de la Verge Maria, per tornar tot seguit en processó cap a l'església de Natzaret. Quan la Soledat arriba de bell nou a la plaça del Rei, s'entona el bell cant de la "Salve Regina" i en acabar es pot contemplar com la Mare de Déu entra lentament a l'església.

Els goigs

Els goigs són una composició poètica cantada de caire popular, habitualment per lloar la Mare de Déu o un sant. Els goigs més antics de la ciutat es conserven a l'Arxiu Històric Arxidiocesà i són dedicats a la Mare de Déu del Miracle de Tarragona, datats a la primeria del segle XVI. La Mare de Déu del Miracle es venerava al temple trinitari situat a l'Amfiteatre romà, lloc on també es venerava la Mare de Déu de la Soledat a partir de l'any 1558.

L'any 1982, en commemoració del 25è aniversari de la processó de la Soledat del Dissabte Sant instaurada l'any 1957, la Congregació de Senyores de la Santíssima Verge de la Soledat conjuntament amb els Gogistes Tarragonins van editar els primers Goigs dedicats a la Mare de

Déu de la Soledat. Aquell Dissabte Sant la coral Nova Unió va cantar per primer cop els goigs en el transcurs de la processó, que també han estat interpretats, entre altres, per la Coral del Serrallo i la Coral Augusta, que han acompanyat en anys successius la processó de la Soledat.

Els goigs van ser reeditats l'any 2005 pels Gogistes Tarragonins i l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa en una carpeta de 20 goigs dedicats als passos que assisteixen a la processó del Sant Enterrament.

La lletra dels goigs a la Mare de Déu de la Soledat va anar a càrrec del poeta i gogista Mn. Joan Roig i Montserrat, i la partitura musical va ser composta per Mn. Joan Grifoll i Guasch.

Programa D'ACTES

2018

Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang i la Mare de Déu de la Soledat i Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

“Fins als 7 anys serà obligatori que les aspirants portin un ciri de llum led”

TOTS ELS DIVENDRES DE QUARESMA:

16 i 23 de febrer i 2, 9, 16 i 23 de març

A la parròquia de la Santíssima Trinitat:
18.30 h viacrucis i a les **19.00 h** santa missa

A l'església de Santa Maria de Natzaret:
19.30 h pregària al Sant Crist de la Sang i Cant de la salve a la Mare de Déu de la Soledat.

DIJOUS 22 DE FEBRER

20.00 h Conferència quaresmal, a càrrec de monsenyor Sergi Gordo Rodríguez, bisbe auxiliar de Barcelona. L'acte tindrà lloc a l'església de Sant Agustí. Organitzada conjuntament per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat i la Reial i Venerable Congregació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist.

DIJOUS 8 DE MARÇ

18.00 h Junta General Ordinària de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat en primera convocatòria. En cas que no hi siguin presents la tercera part de les congregantes, es reunirà en segona convocatòria a les 18.00 h a la sala de juntes de la Sang.

19.00 h Missa de difuntes a l'església de la Trinitat, organitzada per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat.

DILLUNS 12 DE MARÇ

20.00 h Presentació del núm. 35 de la Revista de la Reial i Venerable Congregació de la Sang, a càrrec del Sr. Pablo Alcaraz García, periodista d'Onda Cero. Lloc: església de Natzaret.

DIJOUS 22 DE MARÇ

20.00 h Presentació de l'opuscle de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, a càrrec del Dr. Josep Ramon Fuentes Gasó, professor del Departament de Dret Públic de la URV. Lloc: església de Natzaret.

DILLUNS, DIMARTS I DIMECRES 12, 13 i 14 DE MARÇ

18.00-20.00 h Repartiment de vestes a les aspirants de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat. Lloc: Secretaria de la Soledat - Casa de la Sang (c/ Natzaret, 1). Es podran tornar els dies 11, 12 i 13 d'abril de 18.00 a 20.00 h

DIMARTS I DIMECRES 13 i 14 DE MARÇ

18.00 -20.00 h Repartiment de vestes a les congregantes de la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat. Lloc: Secretaria de la Soledat - Casa de la Sang (c/ Natzaret, 1). Es podran tornar els dies 11, 12 i 13 d'abril de 18.00 a 20.00 h

Programa D'ACTES

2018

DISSABTE DE PASSIÓ, 24 DE MARÇ

19.00 h Missa i oferiment del ciri pasqual a càrrec de les dues congregacions sota l'advocació de la Sang. Lloc: parròquia de la Santíssima Trinitat

DIUMENGE DE RAMS, 25 DE MARÇ

11.00 h Benedicció de les palmes al carrer de les Coques. Processó a la S.E. Catedral i santa missa presidida per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona i primat.

19.00 h Des de l'església de Natzeret, solemne viacrucis per la Part Alta i el passeig Arqueològic que acabarà a la S.E. Catedral, on serà venerat el Sant Crist de la Sang i posteriorment tornarà a l'església de Natzeret. Els congregants han de portar vesta i gorgera.

DIMECRES SANT, 28 DE MARÇ

19.30 h Assistència del pas la Flagel·lació, acompanyat de congregants, aspirants i la banda de timbals del pas, a la processó del Dolor, que sortirà de l'església parroquial de Sant Joan, organitzada per la Germanat de Nostre Pare Jesús de la Passió.

Hi poden assistir totes les congregantes i les aspirants de la Soledat que ho desitgin amb la vesta reglamentària. Esperem la vostra presència per acompanyar el pas.

DIJOUS SANT, 29 DE MARÇ

18.00 h Solemne Ofici del Sant Sopar del Senyor. Tot seguit, torns de guàrdia d'honor dels Armats al Santíssim Sagrament. Lloc: església de Natzeret.

De 22 h Hora Santa a l'església de Natzeret.

DIJOUS SANT, 13 D'ABRIL

18.00 h Solemne Ofici del Sant Sopar del Senyor. Tot seguit, torns de guàrdia d'honor dels Armats al Santíssim Sagrament.

De 22 h Hora Santa a l'església de Natzeret.

DIVENDRES SANT, 30 DE MARÇ

6.00 h Sermó de Passió, predicat per l'Excm. i Rvdm. Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe metropolità i primat, a la S.E. Catedral.

6.15 h Sortida de l'església de Natzeret dels congregants que acompanyin el Sant Crist de la Sang, que es dirigiran a la S.E. Catedral, des d'on a les 6.30 h sortirà el solemne viacrucis pels carrers de la Part Alta, que finalitzarà a l'església de Natzeret amb la veneració al Sant Crist de la Sang.

11.30 h Solemne Acció Litúrgica i Veneració de la Creu, a l'església de Natzeret.

17.40 h Recollida del pas de la Soledat. Les aspirants i congregantes poden acompanyar el pas de la Mare de Déu de la Soledat des del Col·legi d'Enginyers Industrials (c/ Escribanies Velles) fins a la plaça del Rei.

19.30 h Des de l'església de Natzeret, tradicional Processó del Sant Enterrament, declarada element festiu patrimonial d'interès nacional per la Generalitat de Catalunya i organitzada per la Reial i Venerable Congregació de la Sang. Hi assistiran totes les confraries, gremis, congregacions i germandats de la ciutat.

DISSABTE SANT, 31 DE MARÇ

18 h Processó de la Mare de Déu de la Soledat, organitzada per la Congregació de Senyores sota la Invocació de la Puríssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist i de la Mare de Déu de la Soledat, amb l'exercici de la Corona Dolorosa.

22.30 h Vetlla Pasqual a la S. E. Catedral, oficiada pel Dr. Jaume Pujol i Balcells, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat.

DIUMENGE 3 DE JUNY

Festivitat de Corpus Christi. Processó que sortirà de la Catedral.

SETMANA SANTA 2018 HORARIS DE LITÚRGIES	ARXIPRESTATS DE TARRAGONA CENTRE I TARRAGONA PERIFÈRIA																		
	Catedral	Sant Joan Baptista	Santíssima Trinitat	Sant Francesc	Sant Pere Apòstol	Sant Pau	Sant Fruituós	Sant Pere i Sant Pau	San Cosme i Sant Damià	Santa Maria / Ferràn La Móra	Santa Clara	Església del Carme PP. Carmelites	Església dels Sants Reis (Sant Agustí)	Església de Sant Antoni de Pàdua	Monestir de les Carmelites Descalces	Santa Maria (Bonavista)	Sant Salvador	Sant Josep Obrer (Torreforta)	Santa Tecla- Llevant
DIUMENGE DE PASSIÓ (Rams) Benedicció dels Rams i Missa																			
	11:00 (Ben. dels Rams i missa) 12:45	10:30 12:00 (Ben. dels Rams i missa) 20:00	9:30 13:00 (Ben. dels Rams i missa)	11:00 (Ben. dels Rams i missa) 18:00 19:30	10:30 (Ben. dels Rams i missa) 12:00 (Ben. dels Rams i missa) 19:30	9:30 12:00 (Ben. dels Rams i missa) 19:30	10:00 11:00 12:00 (Esgl. Par) (Ben. i missa) 13:00 (Col·legi Sagrat Cor) (Ben. i missa) 18:00 (Santitas)	10:30 (Ben. dels Rams i missa) 11:45 (Ben. dels Rams i missa)	11:30 (Molnars) (Ben. i missa) 13:00 (Loreto) (Ben. i missa)	11:00 (Ferran i Tamarit) (Ben. i missa) 12:30 (La Móra) (Ben. i missa)	11:00 12:00 (Ben. dels Rams i missa)	12:00 13:00 20:00	9:00 11:00 12:30 19:00 (castellà)	11:00 11:00	11:00	11:00	11:00 (Missa i Ben. dels Rams)	12:15	
DILLUNS SANT Missa Crismal																			
	10:30																		
DIJOUS SANT Pòrtic al Triduum pasqual																			
Missa del Sant Sopar del Senyor	20:00	18:00 20:00	18:30	19:30	20:00	20:00	18:00 (Santitas) 19:00 (Col·legi Sagrat Cor) 20:00 (Esgl. Par)	20:30	19:00 (Loreto)	18:00 (La Móra) 19:00 (Tamarit) 19:30 (Ferran)	19:30	17:00 19:00	18:00	19:00	19:00	19:00	18:30	19:30	20:00
Hora Santa		23:00	23:00	21:00	22:45	23:00	22:00	23:00	22:30 (Loreto)		22:30	21:00	19:00	22:00	22:00	22:30	19:30	Acabada la Celebració	21:00
Triduum pasqual																			
Primer dia del Triduum pasqual DIVENDRES SANT																			
Via Crucis	6:00 (La Sang)	10:00		11:00	10:00	10:00		10:00	00:15 (Loreto)		9:30	9:30	10:00	10:00	11:30	10:00	8:30	9:00	10:00
Celebració Litúrgica	12:00	15:30	13:00	12:00	12:00	13:00	12:00 Esgl. Par 16:00 (Col·legi Sagrat Cor) 18:00 Santitas	13:00	13:00 (Loreto)	11:30 (La Móra) 13:00 (Tamarit) 13:00 (Ferran)	12:00	12:00	13:00	12:00	16:00	17:00 19:30 (Processó)	10:00	17:00	18:00
Segon dia del Triduum pasqual DISSABTE SANT PASQUA!																			
Vetlla Pasqual	22:30	22:30	21:30	22:30	21:30	23:00	18:00 Santitas 21:30 Esgl. Par	23:00	22:30 (Loreto)	20:00 (Tamarit) 22:00 (La Móra)	22:30	20:00	22:00	22:00	22:00	22:30	18:30	22:00	20:00
Tercer dia del Triduum pasqual DIUMENGE DE PASQUA																			
	11:00 12:30	10:30 12:00 20:00	9:30 12:00	11:00 18:00 19:30	10:30 12:00	9:30 11:00 12:30 13:00 (Col·legi Sagrat Cor)	10:00 11:00 12:00 Esgl. Par. 13:00 (Col·legi Sagrat Cor)	10:30 12:00	10:30 Molnars 13:00 S.Loreto 17:30 S.Llevant 19:00 S.Loreto	11:00 (Ferran i Tamarit) 12:30 (La Móra)	11:00 12:00	11:30 12:30 19:00	12:00 13:00 20:00	11:00 12:30 19:00	11:00 11:00	11:00	11:00 11:00	9:00 11:00 19:00	12:15

JUNTA DIRECTIVA

President:	Mn. Josep Queraltó Serrano
Priora:	Sra. M. Dolores Nolla Tapias
Vicepriora:	Sra. Dolors Fontana Milà
Tresorera:	Sra. Montserrat Gabriel Costa
Secretària:	Sra. M. Antònia Blanco Segura
Vicesecretària:	Sra. M. Teresa Potau Mas
Majorala primera:	Sra. M. Assumpció Marsal Cavallé
Majorala segona:	Sra. Claustre Sevil Dasca
Majorala tercera:	Sra. Joana Carrasco Forés
Vicetresorera i vocal primera:	Sra. M. Montserrat Amigó Garcés
Vocal segona:	Sra. Montserrat Doménech Figueras
Vocal tercera:	Sra. Gemma Brunet Las
Vocal quarta:	Sra. Yolanda Roca Chesa
Vocal cinquena:	Sra. Helena de Lamoga García-Morato
Vocal sisena:	Sra. Ana Bozalongo Antoñazas
President honorari:	Monsenyor Miquel Barbarà Anglès
Congregant honorífica:	Montserrat Boronat Inglés (C. núm. 1)

1	Montserrat Boronat Inglés	66	M ^a Josefa Ferrer Fortuny	131	Montserrat Carrasco Solà
2	M ^a Josefa Prat López de Salamero	67	M ^a Victoria Rimbau	132	Eulàlia Potau Mas
3	Claustre Vallhonrat Llorach	68	M ^a Montserrat Bordas Cobo	133	M ^a Mercedes Ferré Porqueras
4	Josefa Adserias Pascual	69	M ^a Carmen Barriach Molas, de Juan	134	Montserrat Vilà Miquel
5	Pilar Teixell Solé	70	M ^a Pilar Fontana Milà	135	Montserrat Potau Mas
6	Carmen Dols Cabré	71	M ^a Dolores Fontana Milà	136	M ^a Victoria Espejo Iglesias de Gómez Iturriaga
7	Manolita Segura Sanabria	72	M ^a Concepción Oribe Vda Cañellas	137	Inés Solichero Roselló
8	Teresa Bondia Aguiló	73	M ^a del Carmen Iglesias Gomà Vda. Espejo	138	Soledad Sánchez Yepes
9	Angelina Sordé Folch Vda. Sentís	74	M ^a Pilar Roselló de Seró	139	M ^a Carmen Fortuny Grau
10	Teresa Casanovas Pedra	75	M ^a Dolores López Izquierdo	140	M ^a Dolores Castellà Zàforas
11	M ^a Cristina Güell de Pons	76	M ^a Magdalena Roselló Cavallé	141	M ^a Jesús Pallarés Coll
12	Montserrat Carballeira Vda. Roca	77	Rosalía Vallvé Navarro	142	Montserrat Alegret Vda. Lleixà
13	M ^a Dolores Nadal Alaix	78	M ^a Josefa Sanromá de Esquerrà	143	Mercedes Alegret de Bou
14	Mercedes Izquierdo Vda. López Duque	79	M ^a Teresa Aragonés Valls	144	M ^a Luisa Alegret Combalia
15	M ^a Angeles Bertrán Doce	80	Francisca Moreso de Català	145	Carmen Alegret de Martí
16	Juana Fa de Anguela	81	M ^a Asunción Tarragó Guinovart	146	Beatriz de Muller Mencos
17	Dolores Sans Vilalta Vda Mezquida	82	Isabel López Izquierdo de Potau	147	Sofia de Muller Mencos
18	M ^a Josefa Dalmáu de Morán	83	M ^a Cristina Vidal Pedrol	148	Chitina Bardaji Ruiz
19	Rosa Martí de Durán	84	Angeles Anguela Fa	149	Montserrat Boada Gasulla
20	Carmen Garcia Pujol	85	Angelita de Muller de Tarradellas	150	Antonia Fontanilles de Ribé
21	Conchita Porqueras de Ferré	86	Beatriz Merelo Sanromà	151	Natividad Tomás Francesch
22	Amelia Baixauli Echevarria	87	M ^a Asunción Jané Rodriguez	152	M ^a del Carmen Ferrer Egea
23	Pepita Rodriguez Fonts	88	Pilar Banús de Vallvé	153	M ^a José Guillén Torres de Solé
24	Montserrat Colet Sancho Vda. Sugrañes	89	Inmaculada Sevil Hevia	154	M ^a Claustre Salvat Duch
25	Marta González Pedrol Vda. Escatllar	90	Imma Marsal Cavalle	155	Alicia Roca Carballeira
26	Rosa Cácharo Vda. Teixell	91	M ^a Pilar Sanromá de Sánchez	156	M ^a Angeles Hernandez-Sanahuja Anguera
27	M ^a José Andreu Bertran de Pastor	92	Mercedes de Muller de Otero	157	Rosa Margarita Hernandez-Sanahuja Anguera
28	M ^a Montserrat Gabriel Costa	93	Andrea Castellà Zàforas	158	M ^a Carmen Alvarez Pérez
29	M ^a del Pilar Escriu Cobos	94	M ^a Valentina Sotoca Cortés	159	Júlia Rovira Murillo
30	M ^a Glòria Male de Pujol	95	M ^a Elena Roselló Cavallé	160	Angeles Campo Gomicia de García
31	Margarita Prat Lopez Vda. Mullerat	96	Rosa Margarita Roselló Cavallé	161	Montserrat Tomás de Pepió
32	M ^a Dolores Prat Lopez de Sevil	97	Montserrat Dols Saperas	162	M ^a Elena Donoso Mezquida
33	M ^a Dolores Rafi Ollé	98	M ^a Teresa Alfaro Bozalongo	163	M ^a Angeles Roca Carballeira
34	M ^a Victoria Pedrol Medina	99	Paquita Baila Vda. Sanromà	164	Carmen Lou Morrón
35	Esther Ferré Dalmáu	100	Montserrat Segarra Ferran	165	Emma Blanco Zàrate de Prat
36	M ^a Antonia Escarré de Adseria	101	Teresa Civit Rovira	166	M ^a Rosa Budesca Aguiló
37	M ^a Montserrat Ruiz Alsina	102	M ^a Angeles Peralta Maestrejuán	167	Ana M ^a Queral Fontanals
38	M ^a Dolores Argemí Elias Vda. Bisbal	103	Mercedes Pujals de Martí	168	Núria Gómez Porta
39	Carmen Casas Ferré	104	M ^a Carmen Sanromà Jané	169	M ^a Emilia Bautista Figuerola
40	M ^a Dolores Esqué Ruiz	105	Pilar Alió Borrás de Ricomà	170	Raimunda Olivé Vda. Pallach
41	M ^a Teresa Pinilla Cano	106	Berta Malet Masalles	171	Josefina Oriol Baiguet Vda. Massó
42	M ^a Teresa Fernández Gimenez de Boronat	107	M ^a Concepción Ferré Porqueras	172	Alicia de Muller Mencos
43	Montserrat Serra Tutusaus	108	Helen Artigau Cots de Solé	173	M ^a Teresa Mallafré Valero
44	M ^a Dolores Castiñeira Vda Simó	109	Adelaida Espejo Iglesias de Palau Ribes	174	Paquita Boló de Bella
45	Montserrat Costa Vda. Virgili	110	Mireia Espejo Iglesias de Castro	175	Rosalía Cusidó de Maseras
46	Chitina García Pujol	111	M ^a Jesús Coll de Pallarés	176	Teresa Martí Aromir
47	M ^a Rosa Perelló de Vallverdú	112	Teresa Galea de Carcolé	177	Carmen Queral Fontanals
48	M ^a Luisa Pérez de Castanedo	113	M ^a Antonia Blanco Segura	178	Amparo Cajigao Grau Vda. Mallafré
49	M ^a Teresa Esqué Ruiz	114	M ^a Claustre Sevil Dasca	179	Amparo Mallafré Cajigao
50	Roser Mas Vda. Potau	115	Ana M ^a Sevil Dasca	180	Julia Tapias de Tresseres
51	M ^a Montserrat Amigó Garcés	116	M ^a Pilar Sevil Dasca	181	Mercedes Tapias Albiac
52	Montserrat Company Ventosa	117	Montserrat Iglesias de Ulloa	182	M ^a Teresa Campanera Perramón
53	Rosa M ^a García de Plana	118	Roser Potau Mas	183	Montserrat Coll de Serrano
54	Núria Fossas Gil	119	M ^a Teresa Potau Mas	184	Josefa Gassó Mestre
55	M ^a Alicia Castro Mercader	120	Marta Potau Mas	185	M ^a Rosa Robert Cardona de Virgili
56	Montserrat Duch Bové, Vda. Salvat	121	Patricia Tapias Ibañez	186	Yolanda Roca Chesa
57	M ^a Elena Llurba Mateu	122	M ^a Josefa Sotoca Cortés	187	Inés Potau Mas
58	M ^a Asunción Marsal Vda. del Fraile	123	Mercè Jané Alegret	188	Angeles Escobar Garrido
59	M ^a Asunción Roselló de Colet	124	M ^a Carmen Martí Viamonte de Terraza	189	M ^a Juana Zaragoza Gras
60	Trinidad Moreno de Romeu	125	M ^a Carmen Campo Gomicia de Gómez	190	Josefa Cañellas Horta
61	M ^a Dolores Nolla Tapias	126	M ^a Dolores Plana Gavalda	191	M ^a Dolores Lafuente Alonso
62	Isabel Veciana Botanch	127	M ^a Pilar Aromir Vda. Martí	192	M ^a Pilar Serrano de Pallarés
63	M ^a del Carme Bosqué Ibañez de Marsal	128	M ^a Montserrat Jané Alegret	193	Esmeralda Sevil Gomis de Belmonte
64	Montserrat Tapias de Martínez	129	M ^a Luisa Castanedo Pérez	194	Montserrat Sevil Gomis
65	Isabel Iglesias Pocurull	130	Mercedes Palomino Vda. Sales	195	Juana Recasens Bassetas

196	Carmen Vericat Royo	261	Maria Martí Solé	326	Núria Prat Blanco
197	Mª Teresa Rodríguez Monteverde de Jané	262	Mª Eugenia Gabriel Lop	327	Anna del Fraile Marsal
198	Gertrudis Martí Aromir	263	Lidia Alcalde Cugat	328	Anna Vilà Tapias
199	Cristina Lleixà Alegret	264	Sílvia Serres Soler	329	Maria Adserias Escarré
200	Mª Victoria Rosell Rimbau	265	Natalia Serres Soler	330	Ana Franco Martínez
201	Cristina Satué Vallvé	266	Elisabeth Benítez Gispert	331	Montserrat Bella Bolró
202	Mercedes Vallvé Martí	267	Mercè Pallach Olivé	332	Mona Moncunill Sevil
203	Sara Guardia Catalán	268	Mª Dolores Nogués Vall	333	Esther Andreu Sevil
204	Rosa Mª Solé Rubio	269	Modesta Pozuelo Molina	334	Adela Rodríguez Tapias
205	Teresita Fontana Bertrán Vda.Prat	270	Pilar Pozo Pozo	335	Teresa Esqué Englund
206	Lourdes Gras Virgili	271	Carmen Velasco Muñoz	336	Sandra Simó Blanco
207	Magda Bernaus Pascual	272	Carmen Junquera Burdeos	337	Carlota Ferrándiz Mallafre
208	Carmen Calvo Huguet	273	Inmaculada Romero Garcia	338	Aurelia Marsal Ricomà
209	Rosa Mª Capdevila de López	274	Mª Pilar Adserà Gebellí	339	Begoña Ferrándiz Mallafre
210	Mª Dolores Andreu Salomó	275	Sagrario Pozo Martín	340	Mª Mercedes Tresserras Tapias
211	Mª Belén Ansuaga Sentís	276	Montserrat Doménech Figueras	341	Mónica Huber Potau
212	Gloria Salvat Duch	277	Maria Prim Carrasco	342	Verónica Tapias Zaragoza
213	Montserrat Fortuny Grau	278	Marta Artigau Cots	343	Zoa Ferrándiz Sanromà
214	Xandra Tarragó Amigó	279	Mª Camino San Román Castanera	344	Ana Vallvé Fontana
215	Juani Franco Martínez	280	Elisenda Segura Pérez	345	Inés Potau López
216	Pilar Serrano Coll	281	Magda Martí Mercadé	346	Alejandra Vives Sanromà
217	Beatriz Satué Vallvé	282	Mª Carmen Andrés Pueyo	347	Iraida Belmonte Sevil
218	Laura Passiti Franquet	283	Rosa Mª Matute Piñol	348	Carla Belmonte Sevil
219	Adela Tapias López de Rodríguez	284	Pilar Jané Vda. Mestres	349	Inés Solé Guillén
220	Ana Mª Tasia Vidal	285	Francisca Gras Vendrell	350	Mireia Aymat Satué
221	Ana Mª Lop Vaquero	286	Teresa González Masdeu	351	Rosa López Capdevila
222	Mª Dolores Gras Sanz	287	Vicenta Bartolí Merola	352	Laura Gabriel Lop
223	Amparo Brú Gómez	288	Ana Vives Sendra de Sáez	353	Gabriela Micó Recasens
224	Magda Mª Moya Fortuny de Nin	289	Mª Teresa Moya Fortuny de Farré	354	Sofia Gasull Guardia
225	Magda Mª Nin Moya	290	Natividad Ramírez Giménez	355	Judith Nadal Gras
226	Mª Victoria Nin Moya	291	Mª Luisa Pastor Andreu	356	Mª Teresa Boronat Fernández
227	Isabel Miró Berrocal	292	Mónica Julve Larrubia	357	Miriam Pinilla Andreu
228	Rosa Mª Ricomà Vallhonrat	293	Marta Serrano Coll	358	Montserrat Martí Rodríguez
229	Matilde Rodríguez Entero	294	Ana Mª Bea Ribes	359	Alicia Sáez Vives
230	Ana Mª Brú Gómez	295	Francisca Adell Pérez	360	Núria Rodríguez Tapias
231	Marta Cassany Virgili	296	Isabel Moreno Lara	361	Marta Gabriel Lop
232	Olga Robledo Artigau	297	Ana Estopá Navalón	362	Ana Fortuny Tasia
233	Sandra Moncunill Sevil	298	Mª Teresa Carcolé Vidal	363	Maria Fortuny Tasia
234	Isabel Potau Mas	299	Maruja Ballarín Sarrablo	364	Mª Victoria Fabregat Sevil
235	Isabel Serrano Coll	300	Anna Lladó Madico	365	Mª Isabel Fortuny Miró
236	Mª José Colet Solé	301	Pilar Cortés Palau	366	Mertixell Anglès Brú
237	Sandra Pinilla Andreu	302	Montserrat Sentís Tamburini	367	Montserrat Anglès Brú
238	Lourdes Panadés Grau	303	Eva Tarragó Amigó	368	Montserrat Martorell Salort
239	Mª Dolores Roquet-Jalmar Ensena	304	Natalia Solé Artigau	369	Clara Tarradellas de Muller
240	Natalia Segura Pérez	305	Alejandra Marsal Bosqué	370	Rocio Ramos de Muller
241	Montserrat Virgili Dalmau	306	Agueda del Fraile Marsal	371	Araceli Salvadó Carrasco
242	Montserrat Virgili Costa	307	Merixell Baches Serra	372	Montserrat Salvadó Carrasco
243	Mª Cinta Pons Mestres Vda. Esporrín	308	Núria Marsal Periz	373	Mª Claustre Costa Albiol
244	Mª Antònia Bosch Rillo	309	Núria Alegret Fontana	374	Rosa Mª Pintado de Aizpuri
245	Mª Isabel Colet Solé	310	Mª Carmen Morán Dalmau	375	Bárbara Pintado Duch
246	Mercedes Pinós de Farré	311	Mª Mercedes Boronat Fernández	376	Mónica Benito Gázquez
247	Marta Gago Panadés	312	Núria Gabriel Lop	377	Montserrat Adán Doménech
248	Araceli Carrasco Muñoz	313	Maria Pino Roca	378	Mª Montserrat Boada March
249	Teresa Blanco Segura	314	Belén Brú Roig	379	Vanessa San José Méndez
250	Carmen Blanco Segura	315	Mónica Sabaté Amenós	380	Celia García Jané
251	Inmaculada Bea Ribes	316	Noelia Lliotrà Dalmau	381	Soledad García Gorbeña
252	Cristina Pinilla Andreu	317	Beatriz Solé Artigau	382	Carlota Sánchez Sanromà
253	Patricia Marsal Bosqué	318	Alejandra Pastor Andreu	383	Alba Calderón Marsal
254	Asunción del Fraile Marsal	319	Alba Colet Roselló	384	Julia Marsal Ricomà
255	Olivia Merelo de Barberá Roig	320	Carlota Vallvé Banús	385	Glòria Pino Roca
256	Cristina Marsal Periz	321	Mª Victoria Esquerra Sanromà	386	Anna Potau Bustamante
257	Marta Gómez Masdeu	322	Cecilia Julve Larrubia	387	Cristina San José Méndez
258	Beatriz Rosell Rimbau	323	Marta Huber Potau	388	Mª Amelia Sentís Masllorens
259	Beatriz Pino Roca	324	Laura Huber Potau	389	Gemma Mas Sotoca
260	Almudena Aymat Satué	325	Emma Prat Blanco	390	Irene Potau López

391	Elena Gallego López	456	Mª Victòria Guinart Mateu	521	Carme Basora Canals
392	Eva Pijuan Robledo	457	Cristina Montalban Fabra	522	Laura Val Corominas
393	Mª Belén Cabré Pérez	458	Pilar Gázquez Jurio	523	Ana Pallarés Coll
394	Cristina Savin Vidal	459	Concepción Fabra Lluch	524	Mª Rosa Company Ventosa
395	Clara Savin Vidal	460	Maria Jiménez López	525	Rosa Frisach Domadel
396	Elena Ulloa Iglesias	461	Cristina Casas Roca	526	Elodia García Frisach
397	Sofia Vilá Pozo	462	Isabel Bacarizo Giménez	527	Elisabeth Aranda Núñez
398	Montserrat Solano Prats	463	Ana Jané Oliván	528	Ana L. Bozalongo Antóniazas
399	Mª Teresa Franquet Sugrañes	464	Elena Arqued Jané	529	Alejandra Vallvé Banús
400	Marta Ricomà Alió	465	Blanca Jané Oliván	530	Silvia Peña Güell
401	Miriam Ricomà Alió	466	Rocio Arqued Jané	531	Judith San José Mendez
402	Mª del Mar Roig Elias	467	Isabel Pigem Ricart	532	Montserrat Nieto Roldan
403	Mª Cruz Goñi San Miguel	468	Júlia García Jané	533	Ana Borrull Riera
404	Pilar Gascón Sotoca	469	Núria García Jané	534	Maria Llobera Calaf
405	Montserrat Riba Garcés	470	Olga García Jané	535	Ana Castell Mallafré
406	Almudena López Panisello	471	Florentina Penco Bermejo	536	Montserrat Mallafré Gázquez
407	Mercedes Dalmau Massó	472	Carme Tamburini Trallero	537	Pilar Cusido Miró
408	Rocio Llitrà Dalmau	473	Josefa Figueras Trillas	538	Amàlia Palau Gual
409	Rosa Catalán Cazorla	474	Montserrat Dalmau Cortés	539	Marta Balañá Lucena
410	Almudena López Panisello	475	Eva Lourdes Vallvé Alvarez	540	Mª Pilar Zárate Sánchez
411	Mónica Busquets Martí	476	Mª Antonia Ferrer Martínez	541	Ariadna Arola Brunet
412	Clàudia Teixell Aleu	477	Silvia Mª Sancho Roca	542	Alejandra Arola Brunet
413	Rosana Combalia San Román	478	Carla Aymar Potau	543	Alicia Benítez Gispert
414	Meritxell Borrás Bové	479	Anna Mateu Morelló	544	Mercedes Dalmau Cortes
415	Montserrat Pijuan Cascón	480	Núria Alfaro Mateu	545	Marta Dalmau Roig
416	Marta Cascón Goñi	481	Clara Rubio Sanromà	546	Aleyda Carrillo Olivé
417	Mª Luisa Torres Sanz	482	Beatriz de Castro Espejo	547	Blanca Escatllar González
418	Teresa Fabregat Nuet	483	Filomena Sentís Masip	548	Núria Escatllar González
419	Carmen Fabregat Nuet	484	Isabel Vallvé Domingo	549	Núria Valldosera Escatllar
420	Miriam Fernández de Caleyá Dalmau	485	Alicia Vallvé Domingo	550	Carlota Lozano Alsina
421	Mª Francisca Dalmau Massó	486	Francisca Figueras Simó	551	Mª Mercedes Saiz Murillo
422	Magdalena Pons Solé	487	Marina Vives Blanco	552	Ingrid Alvarez Montalbo
423	Mª Rosa Moncusí Ollé	488	Mª del Pilar Solano Prats	553	Miriam Alvarez Montalbo
424	Mª Rosa Ciurana Moncusí	489	Montserrat Domingo Saigí	554	Laura Pons Estradé
425	Rosa Picornell Ciurana	490	Mercedes Dexeus Domingo	555	Alba Boronat Pons
426	Dolors Amell Pons	491	Mª Teresa Chillida Ronchera	556	Mª del Mar Pons Estradé
427	Tatiana Belmonte Sevil	492	Teresa Gené Escoda	557	Sonia Boronat Pons
428	Adelaida Gómez de Iturriaga Espejo	493	Rosa Bigorra Fernández	558	Iris Pons Romeu
429	Roser Costa Albiol	494	Marta Hernández Anadón	559	Marta Escatllar González
430	Mª Teresa Rivelles Blanco	495	Elisenda Morales Bigorra	560	Marta Grau Carrasco
431	Sandra Lleixà Alegret	496	Mar Ulloa Iglesias	561	Sonia Grau Carrasco
432	Teresa Rimbau Prat	497	Virginia Martí Llaurado	562	Núria Rubio Gómez
433	Blanca de Juan Barriach	498	Mª Dolors Comas Andreu	563	Joana Serra Virgili
434	Mª del Mar Basco Cuadrada	499	Isabel Domingo Martí	564	Gemma Brunet Las
435	Ana Basco Cuadrada	500	Júlia Solé Guillen	565	Andrea Jordà Martínez
436	Mª Teresa Gutierrez Carrera	501	Raquel Maset Gaya	566	Sonia Mestre Martínez
437	Juana Robert Cardona	502	Mª Carme Panadés Ferrer	567	Maria Dolores Signes Ruiz
438	Natalia Caballero Pavón	503	Ana Hernández Panadés	568	Arantxa Siendones Bordas
439	Elisabeth Castell Mallafré	504	Leyre Ucha Alfaro	569	Mª Carmen Alonso Fontbona
440	Rosa Mª Torres Fernández	505	Eulalia Gené Fleix	570	Susana García Alonso
441	Maria Elias Riera	506	Núria Martí Nieto	571	Beatriz Fontenla Aguinaga
442	Margarita Garijo Sadurní	507	Mª Cinta Andreu Faiges	572	Juana Elena Fontenla Aguinaga
443	Natividad Murtra Solé	508	Glòria Rovira Martí	573	Josefa Tuset Brú
444	Mª Carmen Domingo Belando	509	Blanca Martí Garrido	574	Elisenda Joglar Huber
445	Silvia Montalban Granero	510	Cristina Martí Sirvent	575	Covadonga Joglar Huber
446	Ana Calvo Elias	511	Isabel Rovira Martí	576	Irene Huber Company
447	Marta Perez Noguera	512	Yolanda Casas Roca	577	Mª Mercè Martorell Comas
448	Celia del Diego Thomàs	513	Ana Ondiviela Bozalongo	578	Clara Matas Roselló
449	Mª Rosa Carola Cosíalls	514	Mª Joana Carrasco Forés	579	Andrea Englad Roselló
450	Francisca Ayala Parejo	515	Teresa Brú Sales Vda. Rovira	580	Mercedes García Forcada
451	Mª Pilar Sarroca Mañé	516	Mª Soledad Aparicio Palazuelos	581	Begoña Parra García
452	Ana Mª Fabregat Sarroca	517	Mª Concepción Ibars Simó	582	Agustina Granadero Monjo
453	Antonia Caparrós García	518	Mª Claustrate Aribas Ibars	583	Mª Dolores Bosch Gutiérrez
454	Marta Callao Guim	519	Belén Ramos de Muller	584	Maria Doménech Mezquida
455	Bárbara Guim Llovet	520	Gloria Albacar Sancho	585	Andrea Losada Castellà

586	Araceli Anadón Esquiroz	651	Julia Robledo Carrió	716	Núria Espinet Degracia
587	Anna Pedraza Vidal	652	Elisabeth Arribas Ibars	717	Laura Ventosa Andreu
588	Carla Jané Oliván	653	Sònia González Ollé	718	Inmaculada Llauradó Grau
589	Marisé Odena Rosell	654	Pilar Ortiz de Paz	719	Pilar Eloisa Vives Turegano
590	Marina Vallvé Odena	655	Laura López Vendrell	720	Esther Socias Balada
591	Marta Vallvé Odena	656	Paula Cristobal Sanz	721	Mireia Ventura Ripoll
592	Anna Carme Albarracín García	657	Trini Pérez Yeste	722	Concepción Olivera Martínez
593	Carmen Ochoa Calvo	658	Araceli Gómez López	723	Clara Pons Estradé
594	Gabriela Vallvé Ochoa	659	Mª Inmaculada Vendrell Blanco	724	Clàudia Ibarz Gasull
595	Mª Teresa Martí Estrada	660	Mª Carmen Ollé Trias	725	Montserrat Aleu Calvet
596	Ana-Cristina Campón Ferreras	661	Mª Carmen Duch Torrelles	726	Mª Mar Fernández de Caleyá Dalmau
597	Mª Lluïsa Sanz Herraiz	662	Mª del Mar Riola Bardají	727	Ana Gutiérrez Fernández de Caelella
598	Cristina Peña Güell	663	Marina Llorach Salvadó	728	Maria Espejo Liso
599	Josefa Fabregat Nuet	664	Patricia Escarre Nin	729	Olga Montagut Galimany
600	Alexandra Micó Albarracín	665	Anna Baviera Calero	730	Mª Victoria Arbeloa Rigau
601	Anna Micó Albarracín	666	Júlia Mullerat Domingo	731	Ana García Anguela
602	Mª Angeles López Domínguez	667	Clàudia Mullerat Domingo	732	Marta Ribas Sánchez
603	Antonia Gómez Botella	668	Mª Rosa Casellas Andreu	733	Mª Carmen Méndez Moreno
604	Anna Vives Blanco	669	Glòria Domènech Virgili	734	Sònia Alvarez Borrás
605	Blanca Ondiviela Bozalongo	670	Anna Mª Pons Estradé	735	Ana de la Guerra Palacios
606	Gabriela de Castro Espejo	671	Teresa Aguinaga Fernández	736	Maria Sevil de Llobet
607	Mercé Marín Ferrer	672	Marina Aznar Sanchís	737	Núria Mullerat Domingo
608	Mª Dolores Duch Bové	673	Paula Calderón Satué	738	Montserrat Ribas Montilla
609	Maria Pluvinet Duch	674	Cristina Muñiz Melich	739	Francisca Calbet Soliano
610	Josefa Lerin Cortés	675	Gemma Alvaro Polo	740	Berta Riquelme Dalmau
611	Mª Antonia Morros Lucas	676	Cynthia Queralt Alvaro	741	Ana Riquelme Dalmau
612	Juana García Sánchez	677	Alicia Batlle Carbó	742	Laia Baranera Pinilla
613	Rosa Carme Segalà Capdevila	678	Ana Mª Fontanals Bonet	743	Andrea Guasch Pinilla
614	Esther Sanz Herraiz	679	Inés Calderón Satué	744	Natalia Dalmau Roca
615	Ana Teresa Sanfiz Sancho	680	Natalia Artero Boronat	745	Carmen Vargas Zafra
616	Carla Helena Bria Montcusi	681	Mª Pilar Bote Vidal	746	Mª Pilar Borrás Marco
617	Maria Romeu Morera	682	Maria Sabaté Sabaté	747	Violant Andreu Salla
618	Josefa Jiménez Giraldez	683	Vanessa Tierraseca Matute	748	Marta Vidal Jorda
619	Mª Cristina Pons Güell	684	Rosa Mª Tierraseca Matute	749	Anna Tous Aymat
620	Ruth Pons Romeu	685	Mª Cinta Itarte Rabada	750	Magda Mestre Castells
621	Marta Bonillo Segalà	686	Gemma Marchena Angos	751	Clara Medina Valles
622	Aida Bonillo Segalà	687	Mireia Marchena Angos	752	Clara Mullerat Peiró
623	Mariona Brull Andreu	688	Joana Angos Mirantes	753	Judith Queralt Solé
624	Dolors Andreu Prats	689	Teresa Leiva Villalba	754	Anabel Hernández Anadón
625	Mireia García Bernaus	690	Esther Ventura Dalmau	755	Ariadna Lucena Vargas
626	Eugenia Aymat Castresana	691	Josefa Girona Gil	756	Ignacia Alujas Golarons
627	Cinta Gavalda Seriol	692	Aida Braña Picó	757	Núria Ballart Alujas
628	Inma Gavalda Seriol	693	Natalia Lacasa Vidal	758	Laura Guinovart Castan
629	Isabel Soriano Perea	694	Elvira Ballester Garris	759	Maria Ribé Rufa
630	Paula Baena Zárata	695	Ana Pérez Romero	760	Anna Valldosera Escatllar
631	Maria Boada Gea	696	Maria Murguía Benitez	761	Núria Flavià Gayà
632	Mª Dolors Torres Eguiluz	697	Yasmina Solé Carolá	762	Montserrat Pomerol Sanchez
633	Mª Neus Torres Eguiluz	698	Diana Solé Carolá	763	Nefertari Picó Plaja
634	Laura Sales Palomino	699	Núria Borrull Riera	764	Ana Montserrat Boronat Sánchez
635	Maria Mullerat Pigem	700	Silvia Borrull Riera	765	Mª Pau Galera Hernandez
636	Núria Domingo de Mullerat	701	Loli González Felix	766	Montserrat Hernandez Guasch
637	Roser Peiró de Mullerat	702	Clàudia Segarra González	767	Marina López de Manuel
638	Sílvia Fuster Mateu	703	Ana Mª Terceño Gómez	768	Mireia de Manuel Pradas
639	Anna Labata Marco	704	Beni Baviera Calero	769	Mercè Pradas Cortina
640	Rosa Mª Batet Alonso	705	Mª Carmen Franqueza Roca	770	Carmen Aguirre Parra
641	Maria Ferrando Babot	706	Emilia Preciado Maydeu	771	Dolores Almazán Ruiz
642	Inmaculada Ribalt Muñoz	707	Mª Luz del Amo Clari	772	Mª Carmen Almazán Ruiz
643	Mª Josefa León Rebollo	708	Francisca Josefa March Roca	773	Mª Dolores Blanco Almazán
644	Dolores Miquel Serrano	709	Marta Buera Potau	774	Clara Adserias Hernández
645	Rafaela Roman Marín	710	Marina Buera Potau	775	Sílvia Adserias Hernández
646	Mónica Tarragon Peralta	711	Maria Balañá Lucena	776	Patricia Segarra Riola
647	Mª Carme Mir Felip	712	Yaiza de la Cruz Morán	777	Conchita Adserà Pardines
648	Mª Dolores Sans Vidal	713	Mª Carmen Olivera Martínez	778	Mª Antonia Solé Colom
649	Purificación López Segura	714	Josefa Martínez Martínez	779	Dolores Cabañero Albadalejo
650	Miriam Salvadó Agustín	715	Rosa Mª Almagro Roselló	780	Mª José Heras Tuset

781	Martina Labata Ferrandiz	846	Elisabeth Flores Calvet	911	Megan McLaughlin de Mullerat
782	Ana Urzaiz López	847	Natalia Iriso de Mullerat	912	Claudia Sentís Esteban
783	Belén Fernandez de Caleyá Ramiro	848	Alicia Mullerat Iriso	913	Aina Sentís Esteban
784	Júlia Adserà Flavià	849	Mariona Mullerat Peiro	914	Mª Victòria Forns Fernández
785	Gracia Alvarez Murillo	850	Georgina Prat Marrase	915	Alba Gómez Forns
786	Mª Gracia Murillo Rodriguez	851	Patricia de la Paz Marsal	916	Maribel Rubio Diaz
787	Dolores Mª Terraseca Matute	852	Carme Tous Aymat	917	Georgina Garcia Rubio
788	Josefina Badia Oller	853	Ruth Corominas Creus	918	Ariadna Escatllar Suárez
789	Patricia Musolas Farrell	854	Judith Heras Tuset	919	Mª Angeles Guerrero Pulido
790	Esther Musolas Farrell	855	Ana Mª Mota Jimenez	920	Alexia Martinez Sevilla
791	Anna Serra Gabriel	856	Anabel Torrado Mota	921	Mª Carmen Avellá Shaw
792	Angelines Diñeiro Iglesias	857	Beatriz Lopez Iparraguirre	922	Lidia Villa Sánchez
793	Paula Lozano Alsina	858	Cristina Ballart Alujas	923	Esperanza Villa Sánchez
794	Cristina Aguiló Calaf	859	Mireia Satue Socias	924	Anna-Yangyi Vilà Morales
795	Montserrat Simó Rovira	860	Mariona Arandes Busquets	925	Marta Garcia Casañ
796	Anna Culubret Gavalda	861	Carol Arandes Busquets	926	Montserrat Buter Juncosa
797	Rosa Mª Andreu Sabadell	862	Mª Dolors Masdeu Almenara	927	Carmen Nieves Fernaud Vela
798	Elena Torras Marsal	863	Marina Martí Triquell	928	Paula Seró Huber
799	Raquel Vidal López	864	Josefa Torres Martinez	929	Susana Mullerat Iriso
800	Ingrid Vidal López	865	Mª dels Angels Grau Bella	930	Begoña Lecuona Musolas
801	Aurelia Delgado Gómez	866	Claudia Peyra Grau	931	Gloria Mila Roca
802	Marta Castaño Vargas	867	Núria Alegre Franco	932	Emma Alfaro Franquezza
803	Leyre Rovirosa Rodríguez	868	Laura Pardell Domínguez	933	Isabel Giró Lascano
804	Elena Mas Salguero	869	Lidia Pardell Domínguez	934	Carmen Jimenez Hurtado
805	Angels Creus Tuebols	870	Lidia Serra Gabriel	935	Alexandra Rion Marqués
806	Maria Potau Mas	871	Maria Fernandez Franco	936	Dolors Segura Bisbal
807	Maria Gimenez Llitra	872	Mª Montserrat Garcia Roca	937	Mª Dolores Garabatos Bosch
808	Antonia León Martinez	873	Esther Pere Mas	938	Cecilia Garabatos Bosch
809	Mª Carme Baiget Solé	874	Concepción Medina Bermejo	939	Elena Ventosa Andreu
810	Mª Teresa Carné Horta	875	Laia Batlle Cardó	940	Mireia Pérez Mallén
811	Antonieta Rovira Porqueras	876	Júlia Grau Tresserres	941	Laura Giralte Folch
812	Blanca Ribé Rufa	877	Núria Martinez Grau	942	Alba Carcellé Herrera
813	Mª Montserrat Rufa Gracia	878	Maite Parrilla Vidal	943	Clàudia Marsal Escudé
814	Elena Aguilar Yxart	879	Irene Roca Reixach	944	Angela Torras Marsal
815	Dolors Martí Seró	880	Marina Guasch Pinilla	945	Clara Puigbo Marsal
816	Montse Martí Estrada	881	Laia Musté Beltri	946	Rita Serra Marsal
817	Tere Allué Torra	882	Lucia Gallego Bosch	947	Carla Lozano del Fraile
818	Cloe Labata Ferrandiz	883	Alba Musté Beltri	948	Ana Pérez Ferret
819	Natalia Piñol Suarez	884	Anna Tarrago Garcia	949	Berta Samper Pérez
820	Mª Merce López Vendrell	885	Mariona Musté Salvado	950	Ariadna Gallego Serra
821	Alejandra Palmira Hernandez Pastor	886	Maria Busquets Pluvinet	951	Maria Isabel Da Conceição Coelho
822	Emma Stephenson Pastor	887	Mercedes Muñoz Flores	952	Marta Mendoza Fortuny
823	Lucia Satué Mas	888	Joana Serret Sanahuja	953	Montserrat Molins Garcia
824	Laura Mallafre Gazquez	889	Elvira Sanahuja Rosell	954	Valentina Diaz Rubio
825	Irene Perez Passiti	890	M.Carme Vernet Bargallo	955	Joana Colet Rabassa
826	Susana Gonzalez Tost	891	Elvira Ferrando Gomez	956	Ivet Roch Colet
827	Mª Asuncion Tost Ortiz	892	Helena Engracia de Lamoga Garcia-Morato	957	Dolors Farriol Batalla
828	Mariona Baranda González	893	Ana Gonzalez Morales	958	Cayetana Hernández Pastor
829	Mercedes Murillo Rodriguez	894	Luisa Jorge Pizarro	959	Susana Fernández García
830	Yolanda Alabart Segura	895	Irene Fernandez de Caleyá Miquel	960	Ana Nonell Fernández
831	Maria Nieves Alabart Segura	896	Paula Fernandez de Caleyá Miquel	961	Lluïsa Serres Cirujeda
832	Rosa Mª Garcia Martinez	897	Alba Piñol Moreno	962	Berta Cerezo Huber
833	Mª Antonia Rodriguez Vallejo	898	Judith Garcia Muñoz	963	Sara Tomàs Serres
834	Ramona Gimenez Martinez	899	Mariona Guasch Camacho	964	Clàudia Castanera Micó
835	Josefina Andreu Rodriguez	900	Inés Lecuona Musolas	965	Anna Colomines Montfort
836	Filomena Rodriguez Valles	901	Esther Juncosa, Vda. Musolas	966	Patricia Martí Asenjo
837	Irene Clara Guerrero Ramos	902	Teresa Pego Gallego	967	Mª de los Santos Torrecillas
838	Belén Villares Ferrandiz	903	Elena Yxart Montañes	968	Anna Maria Tarafa Camps
839	Alexia Palau de Ribes Espejo	904	Núria Pérez Martí	969	Laia Falcó Marrasé
840	Aina Baranera Pinilla	905	Núria Benedicto Ferrer	970	Montserrat Piqué Vda. Boronat
841	Alisa Gil Queralt	906	M. Rosa Rebull Plà	971	Mª Creu Gómez Romero
842	Sofia Salvat Argany	907	Lúcia Parisi Ferrandiz	972	Laura Sastre Núñez
843	Mª Dolors Forcadell Masdeu	908	Inés Ferrandiz Rabal	973	Aurora de la Torre Trillo-Figuerola
844	Maria Lorenzo Sanchez	909	Paula González Ferrandiz	974	Mercedes Forns Fernández
845	Vinyet Salvado Ruiz	910	Maite Mullerat Peiró	975	Raquel Lago Forns

976 Ana Isabel Garcia Rodriguez
 977 Blanca Fernández de Caleyá Dalmau
 978 Mª José Olivera Martínez
 979 Maria Gebelli Granell
 980 Mónica Gimenez Llitrá
 981 Maria Vicario Jordá
 982 Miriam Andreu Rodriguez
 983 Clara Samper Pérez
 984 Rosa Mª Pamies Poblet
 985 Blanca Garcia Carreño
 986 Celia Josa Castillejo
 987 Marta Vicario Jordá
 988 Marina Alasá Garcia
 989 Judit Garcia Pallares
 990 M^a del Carmen Estupia Sánchez
 991 Cristina Comes Fortuny
 992 Laura Comes Fortuny
 993 Sara Carrillo Valero
 994 Laia Garcia Pallarés
 995 Adriana Grañó Marsal
 996 Pili Giné Andreu
 997 Inés Mendoza Fortuny
 998 Alexandra Cubells Moncunill
 999 Carla Seró Huber
 1000 Paloma Prat Freijanes
 1001 Elena Prat Freijanes
 1002 Belén Marrón Reigosa
 1003 Daniela Carré Marrón
 1004 Marina Carré Marrón
 1005 Caterina Tresserres Pianigiani
 1006 Maria Martinez Grau
 1007 Georgina Satué Giral
 1008 Paula Salazar Carracedo
 1009 Maria Salazar Carracedo
 1010 Roser Cabré Potau
 1011 Georgina Pujol Potau
 1012 Ruth Marqués Montejana
 1013 Marta Pintado Romero
 1014 Anna Pintado Pino
 1015 Carla Satué Giral
 1016 Gloria Cerezo Huber
 1017 Eulàlia Veà Miranda
 1018 Júlia Pujadas Sugrañes
 1019 Joana Cañellas Santos
 1020 Clàudia Barcelona Caballero
 1021 Eva Sugrañes Aymamí
 1022 Rosario Tortosa Ruiz
 1023 Mª Teresa Pallejà Franquet
 1024 Ana Pallejà Franquet
 1025 Ester Pallejà Franquet
 1026 Pilar Turégano Fuentes
 1027 Miriam Gallego Serra
 1028 Concepció Simó Baiget
 1029 Gabriela Hernández Pastor
 1030 Marta Martinez Grau
 1031 M^a de las Mercedes Grau Tresserras
 1032 Irene Vico Parejo
 1033 Remei Ortega Parejo
 1034 Mª Angels de la Salud Fernández
 1035 Roser Vallvé Cid
 1036 Martina Vallvé Pérez
 1037 Helena Pineda Estopá
 1038 M^a dels Angels Luque Torralbo
 1039 Miriam Marsal Cilleros

1040 Claudia Aixelá Goudinoff
 1041 Andrea Santos Domenech
 1042 Magdalena Duch Baduell
 1043 Loreto Meix Sabaté
 1044 Soledad de la Rosa Alarcón
 1045 Bedur Rajab Neguerela
 1046 Margarita Mullerat McLaughlin
 1047 Rose Maria Mullerat McLaughlin
 1048 Ana Ortega Hernández
 1049 Júlia Gayá Pino
 1050 M^a del Carmen Llopis Garcia
 1051 Paula Pintado Pino
 1052 Núria Molins Garcia
 1053 Marta Doménech Fernández
 1054 Carmen Fernández Sans
 1055 Laura Bernal López
 1056 Maria Clopes Vidal
 1057 Berta Clopes Vidal
 1058 Maria Grau Alasá
 1059 Paula Hernández Vidal
 1060 Meritxell Jaquel Blasco
 1061 Nayeli Jaquel Gámez x
 1062 Yarezi-Teresa Jaquel Gámez
 1063 Marina Molina Vilaró
 1064 Neus Molina Vilaró
 1065 Anna Moya Oller
 1066 Blanca Oliach Alasá
 1067 Berta Pallejà Comas
 1068 Laura Sánchez Rull
 1069 Mª Montserrat Tomasa Torralardona
 1070 Mª Teresa Vidal Gotanegra
 1071 Ana Mª Vidal Vidal
 1072 Mª Teresa Vidal Vidal
 1073 Mª Pilar Vilaró Rodríguez
 1074 Africa Domingo Aymar
 1075 Mª Joana Virgili Gasol
 1076 Mª Teresa Blasco Viñes
 1077 Claudia Burgos Guinovart
 1078 Mª Jesús Garcia-Morato Pérez
 1079 Meritxell Guinovart Moreno
 1080 Ana Moreno Pérez
 1081 Mª Rosa Moreno Bertomeu
 1082 Sofia Múgica Bové
 1083 Magdalena Garcia Olivé
 1084 Abril Albiol Gasull
 1085 Marta Vicens Berenguer
 1086 Sofia Parisi Luengo
 1087 Ana de Ezquerria Basco
 1088 Clàudia Ezquerria Basco
 1089 Blanca Lago Forns
 1090 Lucía Saura Zornoza
 1091 Irene Saura Zornoza
 1092 M^a del Carmen Fernández Plaza
 1093 Gemma Solé Sedeño
 1094 Pilar Sáez Millán
 1095 Mª Teresa Vidal Martín
 1096 Ana Patiño Vidal
 1097 Fina Rodríguez Gómez
 1098 Jéssica Joaquin Cobo
 1099 Cristina Moragues Salvadó
 1100 Marta Tarrats Moragues
 1101 Juny Rós Masip
 1102 Sofia Aymar Airó
 1103 Mireia González Mohedano

1104 Sónia Rovirosa Peña
 1105 Nadia Ortega Gázquez
 1106 Laura Moyà Farrera
 1107 Ariadna Valero Santamaria
 1108 Natàlia Moyà Farrera
 1109 Mariona Valero Santamaria
 1110 Elsa Martínez Marsal
 1111 Teresa Llubra Cunillera
 1112 Noa Moreno Borrull
 1113 Roser Olivé Aymerich
 1114 Clàudia Jiménez Grau
 1115 Raquel Llorell Martínez
 1116 Mª Dolors Font Català
 1117 Alicia de Manuel Herrero
 1118 Chelo Boada Valls
 1119 Cloé Martínez Marsal

ALTES 2018

1120 Carmen Dapena Arnau
 1121 Angels Ferrando Gómez
 1122 Glòria Jordà Múgica
 1123 Jana Anguera Belmonte
 1124 Bet Roch Belmonte
 1125 M. Teresa Feliu Méndez
 1126 Susana Tous Vilella
 1127 Rita Gomez Mejias
 1128 Helena Yañez Loma-Ossorio
 1129 Martina Salvadó Montalbán
 1130 Vera Salvadó Montalbán
 1131 Irene Sabás Marín
 1132 Carlota Guzman Bernaldez
 1133 Ariadna Pujol Feixas
 1134 Joana Alfaro Oviedo
 1135 Araceli Ortega Parejo
 1136 Daniela Macián Casas
 1137 Gisela Palleja Padró
 1138 M. Dolores Comelles Garcia
 1139 Alba Martín Simó
 1140 Teresa Noriega Bear
 1141 Alejandra Hermoso Nin
 1142 Joaquina Aznar Bielsa
 1143 Jenifer Cubeles Aznar
 1144 Sofia Blanco Bonillo
 1145 Marisa Castillo Rosique
 1146 Ana Huber Martí
 1147 Mafalda Peyra Grau

Congregantes difuntes

Sra. Carmen Alaix Sanromà Vda. Martí

Sra. Cristina Barrera Aluja

Sra. Maria Bella Ventosa

Sra. M. Rosa Gasulla Vda. Boada

Sra. M. Teresa Graupera Arbós

Sra. Carmen Güell Pasalobos

Sra. Consol Güell Querol

Sra. Dolores Juncosa García

Sra. M. Dolores Larrubia de Julve

Sra. Montserrat de Muller de Travé

Sra. M. Assumpció Murtra Solé

Sra. Paquita Pons Saperas

Sra. Ventura Soler Finet

REPSOL

ASTORIA RESIDENCIAL, S.L.

Passeig Marítim Rafel de Casanova, 3 · 43003 Tarragona · Tel. 977 292 191

www.apartamentosastoria.com

astoria@tinet.org

CANSALADERIES

Plaça de la Font, 5
La Bocacalle, 2
43003 TARRAGONA
Tel. 977 23 42 03

C/ Sant Llorenç, 15 · Casc Antic Tarragona · Tel. / Fax 977 22 83 00

Mercat Central de Tarragona. Parada 7
Plaça Corsini, s/n
43001 Tarragona

T. 977 221 763 - ☎ 679 452 639

pollastrespili@gmail.com

BOZALONGO ASOCIADOS

GESTIÓN INMOBILIÀRIA

Administrador
Fincas
Colegiado

GABINETE JURÍDICO
ADMINISTRACIÓN DE FINCAS
Avda. Prat de la Riba, 14, 3.^a, 3.^a • 43001 Tarragona
Telf. 977 22 00 53 • Fax 977 24 94 82
bozalongo@bozalongoasociados.com

Vallvé Seguros

des de 1912

*Rambla Nova, 109
43001 TARRAGONA*

*Tels. 977 21 97 00
977 21 97 57
977 21 97 67*

dades & serveis
ASSESSORIA

www.dadesiserveis.es 977 238 112

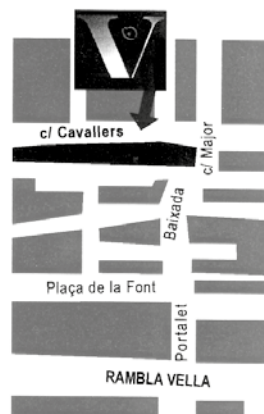
**Laboral
Fiscal
Jurídic
Comptable
Mercantil**

Pâtisserie Rabasó

Carrer Merceria, 25 - 43003 TARRAGONA - Tel. 977 236 676

DEGVSTA

restaurant

www.degvsta.com
degvsta@degvsta.com

c/ Cavallers , 6
43003 Tarragona
t. 977 25 24 28
f. 977 22 44 51

J. PROS

floristes

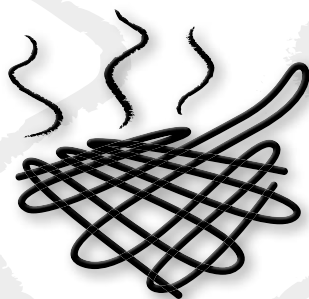
Botiga online 24h

www.florspros.com

Sant Agustí, 1
Tel. 977 23 44 20
TARRAGONA

Buffet lliure
Braseria oberta les 24 hores

elBuffet

d'Altafulla

Crta. Nal. 340a - km 1173 - 43893 ALTAFULLA
Tel. 977 650 028 www.elbuffetdealtafulla.com

CLOSA

OFTALMÒLEGS

Dr. Ricardo Closa Clarià

OFTALMOLOGIA
CIRURGIA PLÀSTICA OCULAR
VIA LACRIMAL

Rambla Nova, 1, 2n 1a
Tarragona 43003
Tel./Fax: 977 237 346
info@closacentremedic.com
www.closacentremedic.com

PLUVINET 42
SASTRE
MODA Home-Dona

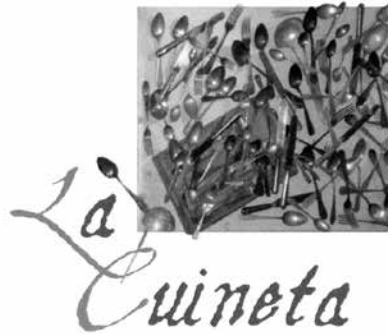
**Especialistes
en nuvis i cerimònia**

Rambla Nova, 42 TARRAGONA

MENÚ PER GRUPS

Carrer Nou del Patriarca, 2 bis
Casc Antic - 43003 Tarragona
Telèfon 977 226 101
e-mail: lacuinetatgn@gmail.com

Atelier Lafuente

Taller de Vitrall

Riera Miró, 80 · 43212 Reus (Tarragona)
Tel. 620 318 568 · atelierlafuente@tinet.cat

Òptica Fullana

compromís amb els teus ulls

Rambla Nova, 88. Tarragona
Tel. 977 23 42 51 info@opticafullana.com

viatges**berga**®

C/ Sant Agustí 11 - Tarragona
Tel. 977 252 610 info@viatgesberga.com www.viatgesberga.com

GCMD-252

Perfil

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

C/. Reding, 16 baixos
Tel. 977 24 09 73
43001 TARRAGONA

CARMEN CALVO

Artesania en flors
naturals i artificials
per Casaments
Comunions, Batejos
i altres

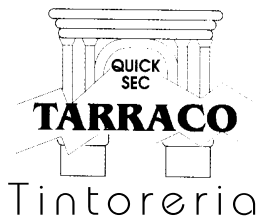
Magda

Monestir de Poblet, 31 (xalet)
43002 TARRAGONA
Tel. 977 22 28 97
Mòbil 629 786 242

Comercial Esteles

ART FUNERARI	REFORMES INTEGRALS
FLORS ARTIFICIALS	LOCALS COMERCIALS
FOTOCERÀMIQUES	PLANOLS I PROJECTES
SERVEI DE MANTENIMENT	MANTENIMENTS COMUNITATS

C/ Rovira i Virgili, 40 Baixos * TARRAGONA
Tlf. 977 249 319 * Mòbil 669 797 319
cialesteles@gmail.com

Baixada Misericòrdia, 6
43003 TARRAGONA

Tel. 977 23 85 51

J. Jordà

CONFORT I DESCANS

Av. Catalunya, 22 C
Porxos (Cronista Sessè)
43002 TARRAGONA

Telèfon 977 22 76 15
Fax 977 22 83 16

Mas Roselló *restaurant*

Passeig Marítim Rafel de Casanova, 23 - TARRAGONA - Tel. 977 24 18 28 Fax 977 21 97 52

La Caleta *Restaurant*

Passeig Marítim Rafel de Casanova, 24 - TARRAGONA
Tel. 977 23 40 40

**PIZZERIA TRATTORIA
BRASERIA**

Carrer Ferrers, 20
43003 TARRAGONA

Tel. 977 23 56 31

LA CUCA FERA
RESTAURANT

CUINA MEDITERRÀNIA

Plaça Santiago Rusiñol, 5
43003 TARRAGONA
Tel. 977 24 20 07

LA CUCA FERA

CONGREGACIÓ DE SENYORES
SOTA LA INVOCACIÓ DE LA PURÍSSIMA SANG
DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST
I DE LA MARE DE DÉU DE LA SOLEDAT

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Codi Postal: _____ Municipi: _____

Telèfon: _____ Data de naixement: _____

Mòbil: _____ E-mail: _____

Quota anual congregant i aspirant: 18,00 euros.

BUTLLETA DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Benvolgut/da senyor/a, us prego que carregueu al meu compte corrent/llibreta d'estalvis, fins a nou avis els rebuts que li presenti la Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat a nom de:

en concepte de quota anual.

Títular del compte: _____

IBAN:

ES

Signatura del titular _____

Tarragona, 2018

La Congregació de Senyores de la Mare de Déu de la Soledat

Agraeix

a totes les persones, entitats, empreses i comerços
que han fet possible aquesta publicació.

Soleada,

CONGREGACION
DE LA
SMA. VIRGEN
DE LA
SOLEDAD

Soledad

Mare de Déu de la
Setmana Santa, Tarragona 2018